

Onsdagen den 28 mars

Kl. 09.00–14.59
16.00–16.47

§ 1 Anmälan om ordförande i utskott

Andre vice talmannen anmälde att *Åsa Westlund* (S) valts till ordförande i miljö- och jordbruksutskottet från och med den 27 mars.

§ 2 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2017/18:175 och 196 till socialutskottet

2017/18:199 till konstitutionsutskottet

2017/18:210 till civilutskottet

2017/18:211 till miljö- och jordbruksutskottet

2017/18:212 till näringsutskottet

Skrivelser

2017/18:191 till utbildningsutskottet

2017/18:202 till näringsutskottet

EU-dokument

COM(2018) 131 till arbetsmarknadsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 21 maj*.

§ 3 Nya regler om betaltjänster

Finansutskottets betänkande 2017/18:FiU36

Nya regler om betaltjänster (prop. 2017/18:77)
föredrogs.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 10.)

§ 4 Migration och asylpolitik, Anhöriginvandring, Arbetskraftsinvandring och Medborgarskap

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2017/18:SfU15
Migration och asylpolitik,
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2017/18:SfU16
Anhöriginvandring,
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2017/18:SfU17
Arbetskraftsinvandring och
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2017/18:SfU18
Medborgarskap
föredrogs.

Anf. 1 CARINA OHLSSON (S):

Herr talman! Nu ska vi, som vi just hörde, debattera fyra migrationsbetänkanden. Jag börjar med att yrka bifall till utskottets förslag i betänkandena *Migration och asylpolitik, Anhöriginvandring* och *Medborgarskap* och avslag på alla reservationer i dessa tre betänkanden. Vårt att uppmärksamma är att i dessa betänkanden har allianspartierna inte en enda gemensam reservation. Mathias Tegnér kommer senare upp i debatten när det gäller det sista betänkandet, som handlar om arbetskraftsinvandring.

Migrationen i världen ökar, och Sverige är en del av den utvecklingen. En förutsättning för att på sikt kunna hantera denna utveckling är att ha en långsiktigt hållbar och rättssäker migrationspolitik som värnar asylrätten. Asylrätten är en grundläggande rättighet som är fastställd i internationella konventioner.

De åtgärder som vidtogs i en mycket ansträngd situation för några år sedan var nödvändiga. Den tillfälliga lagen om begränsningar av möjligheterna att få uppehållstillstånd i Sverige, som är den lag som vi nu hanterar migrationsfrågorna genom, gäller till och med den 19 juli 2019.

Detta, tillsammans med politiska förändringar i andra länder och inom EU, gjorde att betydligt färre personer sökte asyl i Sverige under 2016 och 2017. Antalet asylsökande uppgick 2016 till 29 000 personer och 2017 till 26 000 personer. När det handlar om anhöriginvandring beviljades under 2017 drygt 48 000 förstagångsuppehållstillstånd. Om anhöriga till arbetskraftsinvandrare och gäststuderande inkluderas uppgår antalet till drygt 62 000 personer.

Aldrig tidigare har så många beviljats uppehållstillstånd i Sverige i egenskap av anhöriga som under 2017, detta troligtvis beroende på att mer än 160 000 personer sökte asyl i Sverige under 2015. Över 70 000 personer fick under 2016 uppehållstillstånd på grund av skyddsskäl eller motsvarande skäl.

Behovet av att få skydd i EU kvarstår. Även i fortsättningen kommer människor att behöva söka skydd från krig, konflikter och oförutsedda händelser som kan inträffa. Detta gör att utvecklingen snabbt kan komma att förändras, inte minst i EU:s närområde. Det är därför viktigt att noga följa utvecklingen och överväga behov av åtgärder för att stå väl rustade för både tider då det kommer få och tider då det kommer många asylsökande.

Herr talman! Inom EU pågår ett omfattande arbete med att reformera det gemensamma europeiska asylsystemet. Sverige är pådrivande i detta

arbete, framför allt för att se till att mänskliga rättigheter respekteras och att rätten att söka asyl garanteras.

Att resa in i ett land för att söka asyl är en mänsklig rättighet enligt artikel 14 i FN:s allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna och enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Att bli beviljad asyl och eventuellt förklaras vara en flykting är dock ingen mänsklig rättighet. Det avgörandet är en exklusiv rätt som tillkommer den stat vars territorium den asylsökande befinner sig på.

De åtgärder som krävs för att upprätthålla en reglerad invandring och samtidigt värna asylrätten med en god kapacitet för mottagande och etablering är viktiga och nödvändiga. Vi kommer att sträva efter ett brett stöd för detta. Sverige har tagit ett stort ansvar i den globala flyktingsituationen. Det ska vi fortsätta att göra, men fler länder måste göra mer.

Enligt den tillfälliga lagen ska ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande vara tidsbegränsat. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska som regel även det nya tillståndet vara tidsbegränsat. Om personen kan försörja sig själv kan han eller hon få ett permanent tillstånd. Kvotflyktingar omfattas inte av den tillfälliga lagen och fortsätter att få permanenta uppehållstillstånd. Den tillfälliga lagen innebär även begränsningar i rätten till familjeåterförening för andra än personer med flyktingstatus. Jag vet såklart att utskottets ledamöter är väl insatta i detta, men jag lyfter ändå upp det eftersom jag antar att det är fler som lyssnar på vår debatt i dag.

Trots den tillfälliga lagen och gränskontrollerna har Sverige fortfarande ett relativt stort antal asylsökande. Sverige var det sjunde största destinationslandet totalt i EU under förra året och hade per capita fler asylsökande än Tyskland.

Antalet inskrivna i Migrationsverkets mottagandesystem fortsätter att minska och därmed även Migrationsverkets behov av boenden. Migrationsverket genomför nu därför en avveckling av i första hand tillfälliga boenden. Många parametrar måste beaktas vid nedläggning av boenden, till exempel att det är svårt att flytta personer som börjat etablera sig på en ort. Jag är övertygad om att Migrationsverket har för avsikt att genomföra boendeavvecklingarna på bästa möjliga sätt för alla berörda.

Migrationsverket ska samtidigt minska sin personalstyrka med 3 000 tjänster – från drygt 8 000 till drygt 5 000. Neddragningar planeras inom myndighetens samtliga sex regioner. Migrationsverket finns i dag på 86 platser i landet. Neddragningen kommer att vara stor, men Migrationsverket kommer även fortsättningsvis att vara väl representerat i hela landet; det är en förutsättning.

Herr talman! Parallellt med neddragningarna behövs fortsatt en hög kapacitet för de delar av verksamheten som har koppling till de sista stegen i asylprocessen: bosättning, förvar, återvändande och domstolsprövning. Förvarskapaciteten och förvaltningsprocessen föreslås växa i mindre omfattning under 2018. När regeringen tillträdde fanns 257 förvarsplatser i landet. Fram till i dag har det skett en ökning av antalet förvarsplatser med 40 procent. I år tillkommer sammanlagt 100 platser.

Återvändandefrågorna är prioriterade av regeringen mot bakgrund av att många personer har fått eller de kommande åren väntas få ett av- eller

utvisningsbeslut. Bedömningen görs att det finns ett behov av fler förvaringsplatser, och det är detta som ligger bakom utökningen. Ännu fler förvaringsplatser kommer att tas i bruk under 2019 och 2020.

För att kunna upprätthålla en långsiktigt hållbar och human migrationspolitik är det avgörande att personer som efter en rättssäker prövning av asylskälen har fått ett avslagsbeslut återvänder så snabbt som möjligt. Målsättningen är att så många som möjligt ska återvända självmant, men för dem som inte gör det kan verkställigheten behöva ske med hjälp av Polismyndigheten.

Vi socialdemokrater och därmed regeringen står bakom EU:s partnerskapsram för migrationssamarbete med tredjeländer och prioriteringar gällande livräddande insatser, bekämpning av människosmuggling samt återvändande och återintegrering av migranter som inte har skyddsbehov.

En viktig komponent i samband med detta är att öka vidarebosättningen. Det är viktigt att det finns lagliga vägar för att få skydd. Vidarebosättning är dessutom en väl beprövad väg. Regeringen har därför kommit överens med de borgerliga partierna om att öka antalet kvotflyktingar successivt.

Från och med 2018 vidarebosätter Sverige 5 000 personer per år. Sverige ska fortsätta att driva på för ett ökat antal kvotplatser inom EU och globalt. I det avseendet är det nödvändigt att jobba nära UNHCR och IOM. I dagsläget utgör vidarebosättning en bråkdel i förhållande till antalet asylsökande som kommer till Europa. Vår åsikt är att vidarebosättning dock inte kan ersätta ett asylsystem inom EU.

Anf. 2 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Jag vill inledningsvis yrka bifall till reservation 59 i betänkande SfU15, reservation 10 i SfU16, reservationerna 1 och 8 i SfU17 samt reservation 5 i SfU18.

Vi går emot påsk. Än är inte riksdagsåret helt över, men med dagens debatt om inte mindre än fyra migrationsbetänkanden finns det anledning att ändå fundera lite grann på hur de senaste tre och ett halvt åren har varit. Det har minst sagt varit en mycket speciell tid i Sveriges riksdag. Det har varit många förändringar, en stor osäkerhet och tvära kast. Förmodligen är detta allra mest uppenbart inom just migrationspolitiken, där stora förändringar har skett och där resan hit har varit allt annat än spikrak.

Efter att först ha sagt nej till alla förändringar av asylreglerna, till exempel tillfälliga uppehållstillstånd, valde Stefan Löfven att till och med slå fast att Europa inte skulle bygga några murar för att bara några veckor senare svänga 180 grader och skärpa regelverket i en tillfällig lagstiftning som vi fortfarande har.

Skärpningarna var motiverade, och vi valde från Moderaternas sida att bifalla dem. De var helt nödvändiga för att både minska det mycket stora asylmottagandet och få ordning på situationen. Men det hade naturligtvis varit att föredra att förändringarna i stället hade skett gradvis. Det hade gjort lagstiftningen bättre, och det hade gett bättre planeringsförutsättningar för myndigheter, civilsamhälle och inte minst de asylsökande.

För denna kortsiktighet bär även den dåvarande alliansregeringen ett ansvar, även om situationen under alliansåren var väsensskild från den vi har upplevt under denna mandatperiod. Ändå sätter dessa erfarenheter

fingret på något viktigt, nämligen att svensk migrationspolitik aldrig riktigt har tvingats ta ställning till de verkligt svåra frågorna om vad som är just vårt medmänskliga ansvar i världen eller tagit sig an frågan om vad Sverige behöver och vad vi själva klarar av. Kortsiktighet har varvats med en oförmåga att adressera de svåra med ack så betydelsefulla frågorna. Det har i stället fått bli som det har blivit.

Men migrationspolitik är alldeles för viktigt för att man bara ska låta det bli som det blir. Och när vi nu ska ta ställning till ett stort antal nya förslag finns det anledning att fundera på vilka lärdomar som vi kan dra av de senaste åren. För mig är den enskilt viktigaste slutsatsen att Sverige behöver en migrationspolitik som är genomtänkt, som är långsiktig och som är på en nivå där vi faktiskt kan klara integrationen av dem som kommer till vårt land.

Med genomtänkt menar jag just att migrationspolitiken måste baseras på några fundamentala principer som står sig över tid och som man kan lita på. En sådan är självfallet att Sverige ska hjälpa människor i nöd. Den som är oberörd av det lidande som finns i världen, med krig och fruktansvärda handlingar, kan inte vara mänsklig. Sverige kan naturligtvis inte göra allt – vi är ett litet land i en stor värld. Men vi kan göra något. Att ge skydd åt personer som flyr är ett svar, men vi måste också inse att migrationspolitiken är en del av en större helhet, där inte minst biståndspolitik har en viktig roll att spela liksom satsningar på demokrati, frihandel och marknadsekonomi för att färre människor ska behöva lämna sina hemländer på grund av fattigdom.

I detta sammanhang vill jag framhålla det initiativ som vi moderater har tagit för att skapa ett helt nytt asylsystem som är mer humant och långsiktigt än det vi har i dag. Med asylprövning i säkra zoner utanför EU:s gräns slipper människor göra de dödsresor över Medelhavet som bara det senaste året har berövat flera tusen människor livet. Det blir också enklare att prioritera de personer som faktiskt har störst behov av att få skydd. Alla stora förändringar möter naturligtvis både kritik och frågor. Jag ska gärna svara på dessa frågor, precis som den som i praktiken accepterar dagens system måste svara på frågor om det rimliga i att människor tvingas göra sig beroende av flyktingsmugglare för att kunna söka asyl.

Herr talman! Ytterligare en viktig princip är att asylsystemet ska ta sikte på det som det en gång skapades för: att bevilja skydd till personer på flykt undan krig och förföljelse. Asylrätten finns inte till av en massa andra skäl, utan den syftar till just det: att ge skydd till människor på flykt.

Allt kan bli bättre, men vi har en rättssäker asylprövning i Sverige, med prövning av myndigheter som gör egna bedömningar. Den som inte är nöjd med sitt beslut kan vända sig till en domstol och få sin sak prövad – det är precis som det ska vara. Det innebär naturligtvis inte att alla som uppfattar sig ha skyddsskäl verkligen kommer att beviljas asyl. Så är det inte i något land. Jag förstår att det kan vara svårt för den enskilde att ibland ta till sig det. Ändå måste lagar och regler faktiskt respekteras. Den som inte beviljas uppehållstillstånd måste återvända hem. Då får man komma som arbetskraftsinvandrare i stället. Det är ett område där behoven är mycket stora framöver.

Vi ska värna den individuella asylprövningen i Sverige och inte minst av rättssäkerhetsskäl undvika breda amnestier. Jag är också mycket kritisk till det lagförslag som har presenterats av regeringen, där 9 000 personer

som har fått nej på sina asylansökningar, eller förväntas få det, ska undantas genom en särlösning för just den gruppen. Då urholkar man nämligen just asylinstrumentet, som syftar till att hjälpa den som är på flykt. Priset för detta blir en försämrad rättssäkerhet, där det inte längre går att lita på att ett nej verkligen är ett nej, liksom att en grupp ställs mot andra grupper som också har fått nej och som också uppfattar att de egentligen borde ha fått stanna.

Det är inte konstigt att kritiken mot detta förslag har varit väldigt tuff, inte bara från polisen utan även från Migrationsverket. Den kanske allvarligaste kritiken kommer från dem som har i uppgift att tolka lagstiftningen, nämligen landets domstolar. Så går det när de politiska förslagen inte längre baseras på principer utan bara på att undvika regeringsskriser.

Herr talman! Låt mig återgå till det jag sa – att migrationspolitiken måste vara långsiktig! Det innebär att tiden för tvära kast måste vara över. För att tala klarspråk: Sverige kan inte ha en i grunden annan migrationspolitik än andra länder i Europa. Vi kan inte gå tillbaka till den ordning där Sverige i praktiken hade mer generösa regler på alla områden än alla andra EU-länder. Det är uteslutet för oss moderater. Principerna bakom den tillfälliga lagen bör alltså ligga fast. Det handlar bland annat om tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel och om skärpta krav vid anhöriginvandring.

Vi moderater har också presenterat ett antal ytterligare skärpningar som går längre än den tillfälliga lagen och som vi tror är nödvändiga, till exempel ett skarpare försörjningskrav, som är centralt både för att värna skattebetalarnas pengar och för att stärka förutsättningarna för integration och egen försörjning. Ett annat exempel är reglerna för svenskt medborgarskap. Vi vill uppvärdera det svenska medborgarskapet. Vi vill att det ska betyda mer än i dag. För detta vill vi också ställa högre krav, både när det gäller normaltiden för att kunna bli medborgare och när det gäller de färdigheter som ska krävas. Ta en sådan sak som att man bör kunna lite svenska om man har ambitionen att bli medborgare här! Det innebär inte att man inte får tala andra språk i Sverige – tvärtom. Men det underlättar om man i ett litet land som vårt faktiskt kan göra sig förstådd på och förstå det nationella språket, inte minst när det gäller att tillgodogöra sig de rättigheter som följer av medborgarskapet, till exempel rösträtten. På samma sätt är det fullt rimligt att man också känner till lite grann om det som ska bli ens nya hemland. Detta är också regel snarare än undantag i vår omvärld.

Herr talman! Migration och integration måste ses tillsammans. Bara den som vägrar att ta intryck av verkligheten tror att våra möjligheter att hjälpa människor på flykt är helt oavhängiga av om vi lyckas klara integrationen av dem som kommer till vårt land eller inte. Jag menar att detta är en hörnsten för att vi långsiktigt ska kunna hjälpa människor i nöd.

Här behövs flera saker. Med den situation vi har i dag, med ett mycket högt mottagande på väldigt kort tid, tror jag att det kommer att vara nödvändigt att föra en stram migrationspolitik. Jag tror att det är nödvändigt att kommande år eftersträva ett lägre asylmottagande än vad vi har i dag. Då måste lagar och regler utformas med det i bakhuvudet. Trots de skärpningar som har skett har vi fortfarande ett mottagande som i en historisk kontext ligger på en normalnivå, kanske snarare strax över än under.

Samtidigt vill jag framhålla: Att klara integrationen handlar om långt mycket mer än bara en stram migrationspolitik. Det finns de som hävdar att invandringen alltid är för stor. För dem är invandring alltid synonymt med problem. Det är inte invandringens omfattning som är det kritiska – det är invandringen i sig som är problemet för dem.

Vi moderater delar inte den dystopiska synen vare sig på Sverige eller på framtiden, för framtiden är aldrig given på förhand. Det utanförskap vi ser i dag i gruppen utrikesfödda är för stort. Det kommer att bli ännu större framöver om vi inte tar tag i problemen utan gömmer oss bakom en svensk ekonomi, som just för tillfället uppvisar högkonjunktur och god tillväxt.

Men det går naturligtvis att förändra om vi klarar att ställa om svensk politik med fokus på till exempel bidragstak, en starkare arbetslinje, lägre trösklar till arbetsmarknaden, bättre förutsättningar för entreprenörskap, satsningar på mer kunskap i skolan, stärkt trygghet genom fler poliser och strängare påföljder för den som begår brott.

Vi moderater är inte emot invandring eller invandrare. Vad vi är emot är en migrations- och integrationspolitik som är kortsiktig, som dras med dåliga resultat och som alltför ofta har lett till bidragsberoende, utanförskap och otrygghet.

Vi tillhör varken dem som inte ser några gränser alls för hur många människor ett litet land som Sverige kan ta emot eller dem som ser gränser som det enda svaret på hur vi ska hantera integrationsproblemen. Sverige förtjänar bättre och mer genomtänkta svar än så.

Herr talman! Låt mig avsluta med att säga några ord om arbetskraftsinvandring. Svenska företag verkar på internationella marknader och måste kunna rekrytera kompetens från hela världen. I dag slänger vi bokstavligt talat ut högutbildade invandrare som jobbar här och som försörjer sig själva. Det är en huvudlös politik.

Detta har Alliansen påtalat under lång tid, och det har tagit lång tid för regeringen att inse att problemen med dagens lagstiftning om arbetskraftsinvandring kan vara någonting annat än utnyttjande av enskilda arbetstagar. Inte sällan handlar detta om personer som är högutbildade och välbetalda. De vill vara i Sverige och arbeta, till exempel i it-sektorn, där det i dag råder stor brist, men de tvingas ändå lämna landet.

Att inte utvisa eftertraktade medarbetare på grund av mindre fel är faktiskt bara en hygienfaktor. Vi som vill att Sverige ska vara attraktivt för talanger och expertis att söka sig till ställer oss därför frågan hur Sverige just kan bli mer attraktivt för arbetskraftsinvandring framöver.

Här har vi moderater föreslagit bland annat särskilda talangvisum för högutbildad arbetskraft. Det är en modell som finns i flera andra länder och som är ett sätt för att Sverige ska kunna ta ett steg framåt.

Jag är också glad över att vi i dag har fått ett tillkännagivande om kortare handläggningstider. Det är orimligt att så många företag ska beskriva ett och samma problem, nämligen att det här ofta tar väldigt många månader. Som en liten nation på en konkurrensutsatt marknad måste vi kunna bättre än så. Vi ska inte vara Europas medelmåttor; vi ska ha ambitionen att vara bäst.

Jag yrkar bifall till reservation 59 i SfU15, reservation 10 i SfU16, reservationerna 1 och 8 i SfU17 och reservation 5 i SfU18.

Anf. 3 CARINA OHLSSON (S) replik:

Herr talman! Jag kände mig manad att ta replik på Johan Forssell, eftersom han nämnde att han gärna svarar på frågor om rätten till asyl.

Jag har först några kommentarer. I mitt anförande tog jag upp hur viktigt det är att följa migrationsvågorna och människors flykt för att kunna föra en långsiktig politik. Precis som Johan Forssell nämnde borde vi och den förra regeringen tillsammans tidigare ha sett vad som hände. Där är vi helt överens. Om vi hade haft lite mer förningar hade man kanske inte behövt ha den typen av tillfällig lagstiftning som vi har i dag. Där kunde jag höra att Johan Forssell var självkritisk angående den förra regeringens migrationspolitik.

Det är med anledning av detta jag vill ställa mina frågor. Hur tänker Moderaterna och Johan Forssell arbeta för en gemensam migrationspolitik? Det är ju nödvändigt om man ska kunna ha en långsiktighet.

Av det jag kan läsa mig till i betänkandena finns det ingen samstämmighet i allianspartierna. Vi är inte heller överens när det gäller asylrätten och hur det ska gå till. Jag undrar också över det som Johan Forssell tar upp, nämligen att om man inte söker asyl kan man bli arbetskraftsinvandrare.

Jag tycker att det är lite hafsigt beskrivet, för att söka asyl som flykting med flyktingskäl skiljer sig ganska mycket från arbetskraftsinvandring. Jag skulle gärna vilja höra lite mer om det.

Anf. 4 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Tack, Carina Ohlsson, för frågan! Jag tror att det är viktigt att vara självkritisk för att kunna dra rätt slutsatser framöver. Jag tror inte att den som har följt migrationsdebatten under de senaste åren har kunnat missa att vi moderater har varit självkritiska på ett antal punkter.

Däremot har jag aldrig hört någon socialdemokrat vara självkritisk över huvud taget när det gäller vad som har hänt tidigare. Det här är egentligen första gången jag hör ett uns av självkritik från er, från Carina Ohlsson. Om man lyssnar till statsministern och migrationsministern hör man aldrig detta. Där är historieberivningen sådan att allting var eländigt före maktskiftet 2014, och sedan har allting blivit väldigt bra.

Jag tycker inte att det är en helt seriös inställning till politik. Jag tror inte att det är så svart eller vitt, men var och en får naturligtvis svara för sig själv.

När det gäller frågan om samstämmighet kan man väl till att börja med fundera på hur samstämmig regeringen är. Det är möjligt att regeringen nu har enats kring en hållning i detta – man tar just gymnasielagen. Detta är dock enbart på grund av att Socialdemokraterna helt har vikt ned sig för Miljöpartiet och nu har antagit en helt annan uppfattning än vad man hade tidigare. Man argumenterar med kraft i rakt motsatt riktning jämfört med hur man med samma kraft argumenterade för bara några månader sedan. Det är det pris som Socialdemokraterna i så fall betalar för att helt ha ändrat uppfattning.

Jag tror på Alliansen. Det är vårt regeringsalternativ. Vi kommer att presentera gemensamma svar. Vi har i detta också sträckt ut en hand till Socialdemokraterna och sagt att migrationspolitiken är så viktig att den förtjänar just ett blocköverskridande svar. Låt Alliansen och Socialdemokraterna försöka komma överens om detta, har vi sagt.

Detta har vi talat om under ett års tid, och jag har fortfarande inte hört Socialdemokraterna ta upp det och säga ja. Det vore därför vällovligt om Carina Ohlsson kunde reda ut det här och nu.

Anf. 5 CARINA OHLSSON (S) replik:

Herr talman! Det var ju hänsynsfullt av Johan Forssell att säga att var och en får svara för sig själv. Det är precis det jag gör här, alltså svarar för mig själv. Jag är varken migrationsminister eller statsminister.

Jag ställer de här frågorna, eftersom jag tycker att det vore lovvärt om Johan Forssell kunde berätta för oss hur det ska gå till att söka asyl i Sverige. I talarstolen hörde jag ju honom säga att då kan man i stället söka som arbetskraftsinvandrare.

Ska människor med flyktingskäl, på flykt från krig, ändra sig på vägen och säga att jamen, jag kan nog inte få asyl, utan jag säger att jag är arbetskraftsinvandrare? Det tycker jag varken är mänskligt eller humant, och jag tycker heller inte att det följer de konventioner som vi gemensamt har skrivit under. Om det är så att Johan Forssell vill ha ett samarbete och en diskussion känns det som att denna fråga är i fokus. Moderaternas ställningstagande skiljer sig från de andra allianspartierna, dock inte från Sverigedemokraterna, och det är därför jag ställer frågan om rätten att söka asyl.

Vi försöker på alla sätt, precis som ni gjorde i regeringsställning, att regera och ha ett regeringsunderlag. Man är inte överens om precis varenda fråga, men i dessa betänkanden framgår det att ni i allianspartierna inte är överens om en enda fråga eller den mest grundläggande rätten till asyl.

Det är därför jag ställde frågorna: Hur ska det gå till? Ska man sortera vid gränsen? Johan Forssell säger att det ska finnas stora inrättningar – jag antar utanför Europa eller i Nordafrika. Var ska de finnas, och hur ska det gå till?

Anf. 6 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Jag får ärligt säga att jag inte riktigt förstår Carina Ohlssons fråga. Det är många olika saker som blandas. Men jag ska försöka reda ut några saker.

Vi moderater står för en reglerad invandring där det är skillnad på om man har skyddsskäl och inte har skyddsskäl. Det är det ni socialdemokrater brukar säga att ni gör, men i praktiken lägger ni sedan fram förslag i kamraren som går i rakt motsatt riktning. Det gäller till exempel de 9 000 personer som inte har skyddsskäl och har fått nej och ändå ska beviljas uppehållstillstånd, medan de som har återvänt hem och följt svensk lagstiftning inte ska komma i fråga. Ni sänder en signal om att man inte ska följa svenska lagar och regler, för då får man uppehållstillstånd.

Vi säger att om man inte har skyddsskäl och har fått nej är man välkommen till Sverige som till exempel arbetskraftsinvandrare. Det står inte emot asylrätten på något sätt, utan det är en möjlighet som finns redan i dag. Vi tycker att Sverige behöver mer av arbetskraftsinvandring, och vi ser det som något positivt. Vi delar inte bilden som har varit gällande under mandatperioden att arbetskraftsinvandring alltid ska vara synonymt med fusk och utnyttjande. Vi tror att Sverige behöver detta. Det är bara att titta på några av världens mest dynamiska ekonomier; de är byggda på arbetskraftsinvandring. Det vill vi gärna se mer av. Det handlar inte bara om att förhindra att personer utvisas på grund av i det närmaste bagatellartade fel,

utan det handlar om att fundera över hur regelverket kan bli bättre för arbetskraftsinvandring framöver. Det ska vara ordning och reda, till exempel de talangvisum vi har föreslagit för högutbildad arbetskraft.

Vid sidan av detta har vi tagit initiativ till en debatt om framtidens asylsystem. Det går inte att ha det som i dag där människor ska göra dessa dödsresor över Medelhavet. Det är inte långsiktigt, hållbart eller human. Vi vill ha ett system med säkra zoner. Det kan beskrivas som en förlängning av den överenskommelse som EU i dag har med Turkiet och som jag uppfattar att Socialdemokraterna står bakom. Där sker asylprövningen på ett mycket tidigare stadium. Sedan kan man fundera över omfattningen av mottagandet, och där kan man tycka olika. Men som modell menar vi att detta vore betydligt bättre än det som finns i dag.

Anf. 7 PAULA BIELER (SD):

Herr talman! Jag ska börja med att yrka bifall till våra reservationer. Jag gör det enkelt genom att yrka bifall till reservation 2 i samtliga fyra betänkanden och till reservation 60 i SfU15.

Vi har, som sagt, en jättedebatt där vi behandlar fyra olika betänkanden kopplade till migrationsfrågor. De senaste åren, och extra mycket i år, har det blivit mer och mer intressant att stå här som sverigedemokrat och höra hur fler och fler faktiskt tar sitt förnuft till fånga. Nu börjar man mer och mer öppet tala om att vara självkritisk och att det har blivit fel. Vi hörde nyss ett replikskifte som inleddes med att om ändringarna hade gjorts tidigare hade kanske inte dagens situation rått och att det var bra att Moderaterna och Socialdemokraterna var överens om det. Jag kan säga att Sverigedemokraterna också är överens om att man borde ha gjort ändringarna långt tidigare.

Vad gäller migrationsfrågan tenderar fokus, av förklarliga skäl så som flyktingsituationen i världen och i vårt land ser ut i dag, att hamna mycket på asylmottagandet och flyktingsituationen världen över och hur man hjälper på bästa sätt.

Det finns tendenser till att man går i en mer rimlig riktning. Vi har precis hört Moderaterna tala om det inhumana i dagens asylsystem, där man i princip håller liv i och uppmuntrar till farliga resor och att vända sig till flyktingsmugglare. Dessa resor öppnar för att personer som helt och hållet saknar asylskäl av olika anledningar ansluter sig till flyktingströmmar för att försöka ta sig till andra delar av världen. I bästa fall är det bara för att skapa sig ett bättre liv, i värsta fall för att försöka ta med sig andra idéer och värderingar och sprida det sätt de själva tycker borde styra världen. Vi har sett hur terrordåd och annat, tyvärr, har tagit sig in i delar av världen som tidigare har varit förskonade från den sortens företeelser och idéer.

Det är intressant att man fortfarande står fast vid att asylrätten på något sätt ändå ska leva vidare i fortsättningen. Socialdemokraterna talar om att vidarebosättning är ett bra system som ska utökas, men det ska inte ske på bekostnad av asylsystemet. Moderaterna vill väl åtminstone ha den första kontrollen på annan plats, som den utvidgning av Turkietsystemet vi hörde om nyss. Men det ska fortfarande vara en asylprövning, och sedan ska man möjligtvis se över omfattningen av mottagandet. Grundtanken är fortfarande att den riktiga hjälpen ges genom mottagande här.

Sverigedemokraterna har en annan syn på hur vi bäst hjälper världens utsatta flyktingar. Om vi ser på situationen världen över är det inte de i vår närhet, inte heller de i Europas närhet, som kanske alltid är mest utsatta. Det är inte nödvändigtvis en flytt till Europa eller västvärlden som hjälper bäst. Bästa hjälp ger vi genom att säkerställa möjligheten att leva i flyktingläger, att få mat genom till exempel World Food Programme, som nu återigen riskerar att bli helt indraget därför att man saknar resurser. Vidare handlar det om att återuppbygga länder, stabilisera länder och öka handel med länder så att de kan resa sig upp från sina utsatta lägen. Dessutom handlar det om att se till att människor kan leva på bästa sätt på de platser där det i dag finns problem, inte att i princip göda fortsatta folkfördrivningar. Det är faktiskt vad som sker när man fokuserar på att hjälpa de få som tar sig hit. Det handlar inte heller om att hjälpa så och så många personer, och sedan får resten klara sig själva.

Vi vill hjälpa på riktigt genom att göra en insats i världen. Det är det som skiljer vår flyktingpolitik från övriga partiers i kammaren. Vi ser till den långsiktiga utvecklingen i världen och inte bara till hur man ska hantera vad som händer här.

Då går jag över till vad som gäller för hur mottagandet hanteras här. Det sker ju trots allt i dag att personer kommer hit. Jag noterar att i dag läggs Mottagandeutredningen fram och presenteras ordentligt. Det har redan skrivits debattartiklar i DN av dem som har gjort utredningen. Jag har läst en del, men jag har inte hunnit läsa i detalj – jag har ju den här debatten nu. Men jag noterar att utredningen säger i mångt och mycket saker som vi har sagt.

Det handlar återigen om att mottagandet ska ske i statlig regi. Det ska finnas obligatoriska ankomstcenter där man får grundläggande information. Det första mottagandet ska ske i statlig regi. Det ska inte styras ut och läggas på kommuners ansvar.

När det gäller dem som får avslag och ska utvisas föreslår man, återigen, i praktiken statliga förvaringscenter. Det är statliga boenden där de som har utvisningsbeslut eller avvisningsbeslut ska bo så att det sedan går att verkställa utvisningar. Det är återigen något som vi från Sverigedemokraterna har talat om. Båda dessa saker har vi, kanske inte i detalj exakt identiskt med hur Mottagandeutredningen föreslår, tagit upp i de två reservationer som jag har yrkat bifall till i betänkande 15 som hanterar asylfrågor.

Vi föreslår transitcenter där flyktingar tas emot och där en första bedömning sker. Man kan snabbavvisa dem som uppenbarligen kommer från säkra länder och som inte har skyddsskäl och så vidare. Egentligen tycker vi att asyl över huvud taget inte ska beviljas i Sverige så länge inga av våra grannländer är i en sådan situation att Sverige är närmaste land. Men tills de reglerna ändras ska man åtminstone kunna göra den första bedömningen redan vid gränsen.

Vi föreslår i reservation 60 att det ska finnas förvaringsmöjligheter. Det ska inte bara finnas fler förvarsplatser, utan alla som får avvisningsbeslut ska tas om hand. Alla som hittas i landet som vistas illegalt ska inte få vistas i landet illegalt. Om de inte har rätt att vistas i Sverige ska de avskiljas från det svenska samhället. Om de inte kan utvisas direkt ska de bo på ett ställe där vi har kontroll över var dessa personer befinner sig. Det är enda sättet att upprätthålla våra regler och lagar i vårt land.

I betänkandet tar vi upp sådant som är känt sedan tidigare i vår politik. Vi lyfter i reservationen fram behovet av ytterligare upplysningskampanjer utomlands för att motverka impulserna att försöka söka sig till Sverige. Vi ser att det fortfarande pågår – trots att det har blivit något bättre. Vi pratar om att kriminalisera hjälp till att vistas i landet illegalt. Precis som när det gäller andra saker när man hjälper personer att bryta mot svenska lagar och regler anser vi att det borde vara olagligt att hjälpa personer att vistas här illegalt.

Vi talar om att åldertesterna måste stärkas ytterligare. Framför allt ska de som får sin ålder registrerad som att de är barn bara för att man inte säkert kan avgöra om de är vuxna eller barn inte bo med dem som man har fastställt att de är barn. Man får i så fall ha ett mellanläge, ett särskilt boende, för dem med oklar ålder för att skydda dem som faktiskt är barn från att behöva bo med personer som eventuellt är vuxna.

Framför allt bör man vara tydlig med och slå fast att det är den som ansöker om uppehållstillstånd i Sverige som ansvarar för att göra sin identitet och sina skäl troliga. Det är inte svenska staten som ska utgå från allt som sägs från första början för att sedan försöka motbevisa det om man misstänker att det inte finns grund för det.

Herr talman! Det finns som sagt flera betänkanden. Även när det gäller anhöriginvandringen har Sverigedemokraterna ett antal förslag. Några delar vi, i alla till viss del, med bland andra Moderaterna. Det handlar om skärpt försörjningskrav.

Vi talar också om att alla sorters uppehållstillstånd bara ska vara giltiga så länge skälen finns kvar. Så länge du inte är medborgare men är här som anhörig utgår vi från att relationen håller. Håller den inte får vi se vad som händer i det läget. Om man inte har jobb eller har ansökt om att stanna i landet av en annan anledning är frågan om man ska bo kvar i landet om relationen inte längre finns kvar. Därför är det också rimligt att kontrollera att det inte sker några skenäktenskap och så vidare.

Här vill jag framhålla att det självklart finns utvecklingspotential även hos Sverigedemokraterna. Vi hörde tidigare att man har talat om hur man ska kunna samarbeta med partier som kanske inte alltid tycker likadant. Jag kan säga så här: Man kan ju lyssna på varandra och höra vad som lyfts fram. Det har vi gjort.

Vi har en gemensam reservation med Kristdemokraterna om att man ska kontrollera och ta registerutdrag på alla som vill ta hit en anhörig för att kunna upplysa den som kommer hit. Ett exempel: ”Du, mannen som du vill flytta till är faktiskt hustrumisshandlare sedan tidigare. Är du säker på att du känner dig trygg med det här?”

Vi har också valt att yrka bifall till en reservation från Centern om att även den som tar hit en anhörig ska registreras i Migrationsverkets register, så att man kan upptäcka om det finns personer som regelbundet tar hit nya anhöriga och missbrukar systemet – kanske för att ta hit fler personer och tjäna pengar på det eller för att de till exempel är hustrumisshandlare och tar in en ny fru så snart den förra inte längre är kvar i landet på grund av tvåårsregeln. Det finns utvecklingspotential där också.

Det här är förslag som vi avser att inkorporera i vår politik. Det är bra att man har kontroller, och det är bra att man ser till att människor inte far illa. Det är det som ska vara utgångspunkten.

Vad gäller arbete har vi ett antal särskilda yttranden, bland annat om situationen vi har hört om gång efter gång vad gäller det som kallas kompetensutvisningar. Här borde man ha agerat helt annorlunda tidigare. Det var vi tydliga med i höstas, när utskottet valde att gå fram med ett förslag till lösning som vem som helst borde sett från början inte var hållbart. Detta i stället för att satsa på att exempelvis ta fram någon form av moratorium eller paus för utvisningarna till dess att vi har en lagstiftning på gång. Nu är ny lagstiftning på gång. Vi får se exakt hur väl den kommer att hålla.

Grundläggande är att vi absolut vill ha högkompetent personal. Utbyte med omvärlden är givande – det är givande för oss, och det är givande för dem. Men i dag har vi fortfarande problem med att man utnyttjar systemet. Människor far illa. De känner inte till reglerna på den svenska arbetsmarknaden och kan utnyttjas av våra arbetsgivare.

Vi har också en kombination av arbetslöshet och svårigheter för till exempel ungdomar att få sitt första jobb, sitt första sommarjobb, samtidigt som vi i stor utsträckning tar hit säsongsanställda för att plocka bär eller plantera gran i skog. Det är ett system som inte är hållbart.

Sverigedemokraterna vill se över och utveckla behovsprövningen vid arbetskraftsinvandring – givetvis kombinerat med att det ska vara enkelt och gå snabbt att komma hit med resurser och kompetenser som efterfrågas.

Avslutningsvis har vi betänkandet som handlar om medborgarskap. Jag drar mig åter till minnes – jag har säkert gjort det tidigare här i kammaren – när jag var och föreläste i USA för nästan exakt på dagen två år sedan. Jag fick en fråga av en klass som ägnade sig åt Scandinavian studies. De studerade situationen i Europa och hur diskussionerna utvecklades just då och var intresserade av oss.

De frågade bland annat vad vi har för regler för medborgarskap i Sverige. Jag var ju där som sverigedemokrat, och de hade läst litteratur som kanske har en något vrång bild av vad vi tycker och förväntade sig något helt annat. De frågade: Vad är det mer ni vill? Ni har väl krav på att man ska ha bott i landet och följt lagarna, att man ska kunna språket och ha kunskaper om landet. Vad mer är det ni vill ha? Jag tittade på dem och sa: Nej, för att bli medborgare i Sverige behöver du ha varit i landet i ungefär fyra år, och det ska ha gått tillräckligt lång tid sedan du sist begick ett brott. De tittade på mig och var helt förbluffade.

Så ser det inte i ut något civiliserat samhälle. Så ska det inte se ut i Sverige heller. Givetvis ska man ha krav på åtminstone språkkunskaper och grundläggande kunskaper om samhället, lagar och rättigheter. Givetvis ska du ha följt lagen under den tid du har bott i vårt land. Sverigedemokraterna vill också att man ska ha bott i landet en längre period. Man ska såklart ha haft uppehållstillstånd under hela den tiden, vilket kommer att innefatta att man har varit självförsörjande en del av tiden.

Det finns mycket att göra för att återupprätta värdet av medborgarskapet och bandet mellan att vara medborgare i en stat och att ha den som sitt hemland och vara en del av samhället – vara en medborgare. Det är utgångspunkten för vår politik: Vi bygger ett samhälle. Vi ser till mänskliga relationer. Vi ser till ett liv – hur man lever, hur man mår, att man har ett hem att vistas i. Det är det som skiljer oss från övriga partier i denna kammare.

Anf. 8 MARIA FERM (MP):

Herr talman! I dag debatterar vi ett antal olika betänkanden som rör migration och asylpolitik med många olika motioner från allmänna motionstiden.

Jag vill inleda med att säga att jag instämmer i mycket av det som Carina Ohlsson sa. Hon berörde många av de här frågorna, och jag tyckte att det var särskilt bra att hon lyfte fram att det är viktigt att Sverige värnar rätten att söka asyl här och att vi i EU-förhandlingarna om det nya gemensamma asylsystemet värnar grundläggande mänskliga rättigheter för asylsökande.

De senaste åren har varit turbulenta. Långa handläggningstider, stora politiska omsvängningar och ett stort antal asylsökande har påverkat Migrationsverkets arbete och migrationspolitiken. En tillfällig mer restriktiv lag är i kraft, och flera partier verka vilja göra de restriktiva reglerna permanenta eller gå ännu längre.

När den tillfälliga lagen upphör 2019 vill vi i Miljöpartiet att familjer ska ha full rätt till familjeåterförening och att sjuka och utsatta människor ska kunna stanna i Sverige. Vi ser det som en självklarhet.

Under hösten och våren har allt fler ensamkommande unga som väntat lång tid på asylbesked fått avslag på sina asylansökningar. Våldigt många riskerar nu att avvisas till ett av världens farligaste länder: Afghanistan. Dessa ungdomar har rotat sig i Sverige. De har blivit någons bonusbarn, en annans klasskamrat och en tredjes fotbollskompis. De har börjat bygga sina liv här. De är en del av Sverige.

Miljöpartiet har länge kämpat för att de som kom som ensamkommande barn 2015 ska få stanna i Sverige. Redan när den tillfälliga lagen antogs såg vi till att förhandla in en undantagsbestämmelse för dem som kom senast den 24 november det året. Om de var barn eller medlemmar av barnfamiljer skulle de prövas mot den ordinarie utlänningslagen och även i fortsättningen få permanenta uppehållstillstånd och full rätt till familjeåterförening. Om de skulle få tillfälliga uppehållstillstånd i stället för permanenta skulle de vid en omprövning av tillstånden hinna bli myndiga och därför utvisas.

Vi trodde att vi i och med det undantaget hade säkerställt att de flesta av barnen skulle få stanna permanent i Sverige. Tyvärr gjorde Migrationsverkets praxisändringar och de långa handläggningstiderna att många hann bli över 18 år under asyltiden. Därför omfattas de inte av undantaget och inte heller av gymnasielagen. Därför riskerar nu många att utvisas till ett av världens farligaste länder.

Vi fattade på vår kongress förra året beslut om att arbeta för att de som kom som ensamkommande barn under 2015 skulle få en riktig möjlighet att stanna. Sedan dess har vi arbetat fokuserat och målmedvetet och lagt all vår kraft och energi på att få till en riktig lösning. Det har inte varit enkelt. De politiska vindarna blåser inte åt rätt håll just nu. Det hörs krav på mer repression och fler utvisningar, inte ansvarstagande och humanitet. Men till slut lyckades vi komma överens i regeringen om en riktig lösning – ett viktigt steg.

I november kunde regeringen äntligen presentera ett förslag som innebär att de flesta av ungdomarna får en ny möjlighet att stanna. De som kom senast den 24 november 2015, som har väntat 15 månader eller mer på sitt första beslut, som har hunnit bli 18 år under tiden, antingen genom att de

har skrivits upp i ålder eller genom att de har fyllt 18, och som har fått avslag på sina asylansökningar kommer att få en ny chans med förslaget. Detta är viktigt för de tusentals ungdomar som berörs av förslaget, och det är ett viktigt besked om att regeringen tar ansvar för de unga som drabbats av orimligt långa handläggningstider.

Därför är det förvånande att flera av de borgerliga partierna nu sätter sig emot att ge de flesta ensamkommande ungdomar som kom 2015 och som drabbats av handläggningstiderna en ny chans att stanna i Sverige. Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna har alla gett beskedet att de inte kommer att stödja regeringens förslag.

Liberalernas partiledare, Jan Björklund, krävde senast i somras ett totalstopp för utvisningarna till Afghanistan och var orolig för att säkerhetsläget i landet var för farligt för de unga att återvända till men säger nu nej när det finns ett konkret förslag på bordet som skulle göra att dessa ungdomar inte behöver utvisas till Afghanistan.

Liberalerna vill inte ge dem uppehållstillstånd och menar felaktigt att det skulle innebära att man lägger en börda på lärarna, trots att förslaget inte innebär några krav på lärarna att sätta särskilda betyg, utan endast krav på att eleven deltar i studierna på samma villkor som alla andra elever. Såväl Lärarnas Riksförbund och Lärarförbundet som många enskilda lärare har dessutom tydligt tagit ställning för att ge ungdomarna en ny chans.

Kristdemokraterna påstår sig värna om utsatta människor och har många medlemmar som är starkt engagerade i migrationsfrågor, men de säger ändå nej. De menar att ömmande omständigheter skulle kunna införas i stället, trots att detta sannolikt bara skulle ge ytterst få personer i den berörda gruppen en möjlighet att stanna.

Nu när regeringen har gått fram med ett konkret förslag där vi tar politiskt ansvar för att lösa situationen för de unga som drabbats av de långa handläggningstiderna och som riskerar att utvisas visar Liberalerna och Kristdemokraterna att deras engagemang för ensamkommande inte står sig.

Konsekvensen om den kommande lagen inte går igenom skulle bli att ungdomarna fortsätter att utvisas till ett av världens farligaste länder eller blir kvar i Sverige i ett växande skuggsamhälle i stor utsatthet. Det är varken humant eller ansvarsfullt, och det är ett stort svek mot ungdomarna.

Centerpartiet har länge sagt att de vill ge ensamkommande som drabbats av orimligt långa handläggningstider en ny chans att stanna i Sverige. Jag har stor respekt för att Centerpartiet vill vänta med att ge besked till dess att regeringen lägger fram propositionen, men jag hoppas att Centerpartiet kommer att agera så att lagen går igenom.

Vårt fokus är att lagen får stöd i riksdagen och kommer på plats så snabbt så möjligt för att underlätta tillvaron för de tusentals ungdomar som riskerar att utvisas och som nu lever i stor utsatthet och ofta hemlöshet. Snart kommer lagförslaget att läggas fram som en proposition till riksdagen, och därefter kommer vi att rösta. Det kommer att bli något av det sista vi gör i riksdagen under denna mandatperiod och något som kommer att avgöra vilken typ av samhälle vi vill vara. Framför allt kommer det att vara avgörande för uppemot 9 000 ungdomars framtid.

Fram till dess att lagen träder i kraft har vi i Miljöpartiet försökt göra mycket för att förbättra situationen för ensamkommande under tiden. Vi har i regeringen sett till att ge kommunerna pengar för att de ska kunna

låta ensamkommande som hinner bli 18 år under asylprocessen bo kvar i stället för att skickas till något av Migrationsverkets anläggningsboenden i en helt annan del av Sverige, där de ofta inte känner någon och kanske heller inte kan fortsätta sin skolgång. Det är ett onödigt uppbrott i en redan mycket otrygg ung människas liv och något som vi vill undvika. Jag hoppas att fler kommuner använder pengarna till det som regeringen har avsett.

Vi har också precis riktat 120 miljoner kronor i statens budget till ideella organisationer som ska arbeta för att förhindra hemlöshet bland unga vuxna där psykisk ohälsa kan vara en bidragande orsak till hemlösheten. Detta är viktigt inte minst för de ungdomar som blir av med sitt boende efter att de fått ett slutligt besked om sin asylansökan och innan lagen är i kraft.

För att undvika att asylsökande ungdomar över 18 år som lyckats kvalificera sig för nationellt program på gymnasiet men fortfarande är i asylprocessen inte ska behöva avbryta sin skolgång har vi också avsatt resurser i statens budget för att de ska kunna påbörja nationella program på gymnasiet redan under tiden som asylsökande, även om de hunnit bli 18 år, precis som alla andra ungdomar i Sverige.

Men nu återstår ett avgörande och viktigt steg. I november presenterade vi överenskommelsen, och därefter har vi skickat förslaget på remiss till myndigheter och organisationer. Vi har gjort vissa justeringar och tydliggjort att de som vi i november sa ska omfattas också gör det, inklusive alla åldersuppskrivna. Vi har tydliggjort kopplingen till arbetsmarknaden genom att beskriva att man får arbeta samtidigt som man studerar, och vi har skickat lagförslaget till Lagrådet.

Nu kämpar vi mot klockan. Vi måste hinna behandla propositionen innan riksdagen tar sommaruppehåll. Beslutet om denna lag och om de tusentals ungdomarnas framtid kommer att vara något av det sista vi gör, och vi måste hinna med det. I den omröstningen hoppas jag att vi får stöd från så många som möjligt. Marginalerna är väldigt små för att förslaget ska gå igenom. Varje riksdagsledamots röst kommer att vara avgörande.

När jag åker runt i Sverige och försöker förstå, lära mig, svara på frågor och diskutera slås jag av att jag får se både det finaste och det värsta med Sverige samtidigt. Jag får se oron och skräcken i ögonen hos dem som riskerar utvisning och påminns om hur viktigt det är att vi kämpar för att den nya lagen ska bli verklighet. Jag skräms över det polariserade debattklimatet och den utbredda främlingsfientligheten.

Men jag får också se det vackraste i hela vårt samhälle. Jag får träffa drivna ungdomar som har gjort Sverige till sitt hem. Jag möter ideellt engagerade familjehemsföräldrar, lärare och gode män. Det är människor som kämpar hårt för sin bonusson, människor som ser hemlösheten, utsattheten och oron hos ensamkommande ungdomar och lägger ned all sin kraft på att ge dem trygghet och hopp.

Det gör att jag aldrig kommer att sluta kämpa, för detta är det Sverige som jag vill kämpa för.

Anf. 9 PAULA BIELER (SD) replik:

Herr talman! Jag ska börja med en kort och enkel fråga. Maria Ferm sa tydligt i sitt anförande att de som kom hit som barn har blivit vuxna antingen genom att fylla 18 eller genom att få sin ålder uppskriven och så

vidare. Min fråga är helt enkelt: Kan man bli 18 år på något annat sätt än att fylla 18?

De som har fått sin ålder uppskriven har fått det av ett skäl. Vanligtvis kanske man inte ska gå bara på vad personen säger eller vad man först skriver ned som hastigast. Nu har vi infört system för ordentliga prövningar, och dessutom vet vi att det där, om något, är betydligt större risk att man fortsätter att klassa vuxna personer som barn än det omvända.

Kort sagt är frågan: Blir man 18 därför att någon annan säger att man är det, eller blir man 18 därför att man helt enkelt fyller 18?

Anf. 10 MARIA FERM (MP) replik:

Herr talman! Tack, Paula Bieler, för den filosofiska frågan!

Nu har vi ett system med åldersbedömningar i Sverige som innebär att man får genomgå en medicinsk åldersbedömning bara några veckor efter att man har kommit hit och ansökt om asyl. Detta system har vi infört under de senaste åren, och det har gjort att de som redan kommit till Sverige, några år tidigare, hamnat i ett mycket problematiskt läge. De gjorde nämligen inga medicinska åldersbedömningar när de kom hit, utan de gör det flera år senare i processen, vilket betyder att de är flera år äldre.

Många som gjort en åldersbedömning är runt 18 år. Vissa kanske har gjort den och fått besked några vecka innan de fyller 18, eller några månader innan de fyller 18. Det är klart att det är svårt att avgöra exakt om personen är 18, särskilt om det är så nära gränsen. Vi vet att det finns stora problem med att avgöra ålder över huvud taget. Man kan inte helt säkert fastställa människors ålder, och det är stora osäkerhetsmarginaler.

Vi har också EU-rätten att förhålla oss till, som säger att man ska förhålla sig till principen om benefit of the doubt – tvivelsmålets fördel. Det betyder att om det finns en risk för att personen faktiskt är ett barn då ska man också säkerställa att personen behandlas som ett barn.

Det som jag tycker är det stora problemet med åldersbedömningarna är att vi i dag inte tillämpar denna princip fullt ut i Sverige. Det är någonting som vi behöver se över för att inte hamna i en situation där människor som är minderåriga faktiskt inte får sina rättigheter tillgodosedda.

Anf. 11 PAULA BIELER (SD) replik:

Herr talman! Jag tackar för svaret, och jag ska börja där Maria Ferm slutade. Om vi skulle tillämpa denna princip fullt ut skulle alla bedömas vara under 18 år. Det finns sjukdomar som gör att man åldras i förtid och så vidare, och man kan aldrig bevisa något exakt. Men man gör en rimlighetsbedömning. De rimlighetsbedömningar som har gjorts med de metoder som vi har valt har om något fått kritik just för att man har så pass god marginal att det är betydligt fler vuxna som bedöms som barn än det omvända. Det har dessutom nyligen kommit rapporter om att det kanske är till och med ännu fler än man tidigare har talat om.

Jag förstår hur man tänker generellt sett när det gäller till exempel att döma brottslingar. Det finns ett fokus. Men här handlar det om vad vi ska ge till personer. Det handlar om att helt sätta ett system ur spel, när det faktiskt är den som ansöker om saker som ska bevisa sin identitet inklusive ålder. Det är den som ansöker om saker som så att säga ska visa att han eller hon har fog för sina ansökningar.

Det handlar också om att skydda barn från att behöva bo med vuxna. Det har tack och lov så småningom lyfts fram mycket i debatten även från andra håll än vårt.

Jag har en liten följdfråga. När det gäller hur lagrådsremissen är utformad och regeringens motiveringar är det som explicit lyfts fram att kraven på identitet sänks. Det görs explicit på grund av att de åldersbedömningar som har gjorts har inneburit att man ofta har skrivit upp personers ålder. Då vill man undvika detta för att man hellre vill gå på det som personen säger.

Jag tycker att detta är en mycket märklig ordning. Vad tänker man kring de signaler som man skickar? Först ställer man krav på att personer ska kunna visa att de lever upp till dessa krav. Om man börjar kontrollera och upptäcker att det var många som uppgav falska uppgifter och inte lever upp till dessa krav, då ändrar man reglerna i efterhand för denna specifika grupp, för dem som har valt att bryta mot reglerna, stannat i landet trots avslag och så vidare, som vi har hört. Hur tänker man kring de signaler som man sänder ut gällande vilka regler som ska gälla i vårt land?

Anf. 12 MARIA FERM (MP) replik:

Herr talman! Det som vi har tänkt när det gäller denna lagstiftning är att vi behöver ta ett politiskt ansvar för att dessa ungdomar har drabbats av otroligt långa handläggningstider. Om de hade fått beslut i rimlig tid – efter tre–fem månader – hade de fortfarande varit minderåriga när de hade fått beslutet. Då hade det varit en helt annan situation. Då hade de haft en möjlighet att få stanna.

Nu har vi hamnat i denna situation eftersom det är stor belastning på Migrationsverket, mycket ny lagstiftning och så vidare. Det har gjort att det har tagit mycket lång tid att behandla dessa personers ansökningar. Då har de hamnat i ett mycket sämre läge, eftersom de får beslutet när de har blivit myndiga. Det innebär att de i mycket större utsträckning får avslag, trots att det inte är deras fel att handläggningstiderna har dragit ut på tiden.

Då är frågan: Ska vår byråkrati, som har gjort att detta har dragit ut på tiden, drabba ungdomar som har bott här i flera år, eller ska vi ta ett politiskt ansvar och säkerställa det som vi sa redan 2015 och som faktiskt alla partier i denna kammare utom Sverigedemokraterna sa, nämligen att vi skulle ha ett undantag för dem som kom senast detta datum, att de skulle få stanna i Sverige och få permanent uppehållstillstånd och att vi skulle värna denna grupp? Då måste vi såklart se till att det blir verklighet. Det är huvudpoängen med att gå fram med ett sådant lagförslag.

När det gäller identitetsfrågan har diskussionen handlat om huruvida vi i förarbetena eller i lagförslaget behöver tydliggöra att man inte behöver ha gjort sin identitet sannolik. Anledningen till att vi behövde tydliggöra detta i lagförslaget var att Migrationsverket hade en synpunkt i sitt remissvar om att vi behöver skriva in detta i lagen. Därför har vi gjort det.

Det handlar alltså inte om att man vet mindre om denna grupp än om andra grupper. Men om man genom medicinsk åldersbedömning inte har kunnat göra sin ålder sannolik får det konsekvenser för resten av identiteten, vilket är orimligt.

Anf. 13 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Det är egentligen två anledningar till att jag står här. Jag har några frågor till Maria Ferm. Men jag ska också klargöra vilka reservationer som jag yrkar bifall till i SfU17. Jag yrkar alltså bifall till våra alliansreservationer 1 och 14. Då hoppas jag att det är klart.

När det gäller frågan om just de ensamkommande, som Maria Ferm valde att fokusera mycket på i sitt anförande, är det en fråga som jag vet att Miljöpartiet känner starkt för. Jag kan också känna mycket för enskilda människooöden. Det är svårt med migrationspolitik, eftersom den bokstavligen påverkar människor på liv och död. Därför tycker jag att man måste hantera den på ett mycket varsamt och genomtänkt sätt – tydligt men ändå genomtänkt.

Regeringen har presenterat ett förslag, och vi kan snart förvänta oss en proposition. Jag kan ha respekt för vad Miljöpartiet vill uppnå med detta. Men till syvende och sist ska vi ta ställning till den lagstiftning som ligger på bordet. Här har remisskritiken varit mycket omfattande. I remissvaret från till exempel polisen påpekar man när det gäller de sänkta identitetskraven att kontrollen över vilka som finns i landet kommer att minska. Migrationsverket säger att en lagstiftning som redan i dag är svårtillämpad kommer att kompliceras ytterligare, vilket också kan påverka rättssäkerheten negativt. Förvaltningsrätten i Göteborg säger att kostnaderna är underskattade. Deras kollegor i Stockholm ställer sig frågan om ett avslag på en asylansökan fortfarande förväntas innebära att man faktiskt lämnar landet. Det är denna typ av frågor som uppkommer med anledning av detta lagförslag.

Jag undrar om Miljöpartiet och Maria Ferm ser denna kritik och – än viktigare – hur man kommer att hantera den.

Anf. 14 MARIA FERM (MP) replik:

Herr talman! Självklart har vi läst alla remissynpunkter. En av anledningarna till att vi skickade ut förslaget på remiss var att få in synpunkter från myndigheter och organisationer. Det har kommit in ganska många synpunkter. De är omhändertagna i det förslag som vi har skickat till Lagrådet. Där beskriver vi hur vi har omhändertagit remissynpunkterna. Vi har också gjort vissa justeringar, till exempel beträffande det som Migrationsverket har påpekat angående identitetsfrågan, det vill säga att de som vi i november 2015 angav skulle omfattas av förslaget också kommer att omfattas av förslaget.

Jag vill då påpeka att det naturligtvis kommer att göras en vandels- och säkerhetsprövning av alla dessa personer. Det handlar inte om personer som vi inte vet vilka de är. De har redan bott i Sverige i tre år. De går i svenska skolor. Det är ungdomar med klasskompisar och med familjer, som har rotat sig här. Men självklart kommer det att göras en vandels- och säkerhetsprövning i vilket fall som helst.

Anf. 15 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Det är möjligt att Maria Ferm tycker att kritiken är omhändertagen. Men jag undrar om remissinstanserna delar denna uppfattning.

Migrationsverket säger att lagstiftningen i dag är mycket svårtillämpad. Jag kan inte se att detta på något sätt hanteras genom de beviskrav

som sänks i det nya förslaget. Det leder snarare till det som polisen påpekar i sitt remissvar, nämligen att kontrollen kommer att minska ytterligare. Kostnaderna är en annan aspekt av detta. Det handlar om 1 miljard kronor per år under tre år. Jag undrar hur hållfast den beräkningen är. Här inryms till exempel inte skolkostnader. Jag utgår från att regeringen har tänkt på det och att man kommer att presentera en tydligare sammanställning över just kostnaderna för detta.

Det är viktigt att detta går rätt till. Politik handlar både om att känna för saker men också om att kunna vara noggrann med detaljerna.

Jag vill påminna Miljöpartiet om hur det gick förra gången, med den tidigare gymnasielagen som också stressades fram under kort tid. Denna proposition skulle ha kommit före propositionsstoppet, men den är förse- nad. Den förra gymnasielagen var så ogenomtänkt att den fick till följd, genom ett kryphål i § 16 e, att utvisningarna av personer som inte hade skyddsskäl låg helt nere, därför att personer gång på gång satte i system att använda detta kryphål. Det tycker jag är mycket allvarligt.

Om man har en asylrätt syftar den till att skydda just dem som är i behov av skydd, och vad regeringen gjorde med sitt ogenomtänkta lagför- slag var i princip att sätta detta ur spel. Det spelar ingen roll om man har skyddsskäl eller inte; beslutet att återvända hem blev helt frivilligt. Oavsett om man är för en generös eller en stram migrationspolitik – det är en sak – tycker jag att det finns mycket goda skäl, på saklig grund, att säga att den här lagstiftningen inte är genomtänkt.

Anf. 16 MARIA FERM (MP) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är positivt att Johan Forssell månar så mycket om att det ska bli en bra lagstiftning och en korrekt hantering. Det kommer nämligen självklart att vara viktigt att lagen får avsedd effekt. Det kommer att vara helt avgörande för de här ungdomarnas framtid, så det är väldigt viktigt.

När det gäller gymnasielagen och det kryphål i 16 e som Johan Forssell hänvisar till är det någonting jag noterar att inte heller Johan Forssell, eller för den delen Lagrådet, upptäckte. Kryphålet var mycket problematiskt, men det är någonting vi kommer att rätta till i och med den här lagstift- ningen. Eftersom Johan Forssell tycker att just detta är så pass viktigt kanske Moderaterna till och med kan ställa sig bakom hela lagstiftningen, för att säkerställa att den detaljen faktiskt kan förändras.

När det gäller remissynpunkterna och så vidare är de omhändertagna i lagrådsremissen. Det är inte heller rakt av den typen av negativ bild som Johan Forssell pekar på. Det finns ett antal remissynpunkter som är kri- tiska, och det *ska* komma synpunkter; det är själva poängen med att skicka ut ett förslag på remiss. Det finns också väldigt många remissinstanser som tillstyrker förslaget och tycker att det är otroligt viktigt och nödvändigt att vi tar politiskt ansvar – och att vi gör det via den här lagstiftningen. Advo- katsamfundet, olika människorättsorganisationer och så vidare tycker att det är en viktig lagstiftning. Migrationsverket avstyrker inte heller försla- get.

Jag tror att detta kommer att vara en viktig fråga under våren. Det är viktigt att det kommer på plats, och jag ser fram emot att ha fortsatta dis- kussioner med Johan Forssell om det – inte minst med tanke på att även Moderaterna faktiskt var med och fattade beslut om att vi skulle värna dem

som kom före den 24 november. Det skulle vara väldigt bra om det ansvaret nu kunde tas även från ert håll, Johan Forssell.

Anf. 17 JOHANNA JÖNSSON (C):

Herr talman! Vi lever i en globaliserad värld. Allt fler människor migrerar, inte bara för att söka skydd från krig, terror och förtryck utan också för arbete, studier och kärlek.

Sveriges möjligheter att utforma sin egen asylpolitik kommer att vara beroende av utvecklingen i världen och gemensamma europeiska lösningar. Centerpartiet vill se ett EU-gemensamt system för flyktingmottagande, med en jämnare fördelning mellan EU:s länder. För de länder som inte lever upp till EU-fördelningen behöver det finnas kännbara sanktioner, till exempel i form av nedsatta strukturbidrag.

Centerpartiet vill se en asylpolitik på EU-nivå som är så robust att avtal med tredjeland för att hindra migration inte ska behövas. De skapar nämligen stora, skadliga effekter på många plan. När sådana avtal ändå ingås, vilket vi ser göras, behöver vi värna mänskliga rättigheter, principen om non-refoulement och folkrätten i dessa avtal.

En ansvarsfull migrationspolitik tar sin utgångspunkt i medmänsklighet och öppenhet men tar även hänsyn till den nya verklighet vi har upplevt under de senaste åren. Vi försvarar rätten att söka skydd, rätten att återförenas med sin familj, trygghet för asylsökande och en effektiv väg till integration. Samtidigt ser vi de utmaningar som finns och de stora reformer som faktiskt krävs.

Fortfarande tvingas de flesta som flyr till EU ta den livsfarliga vägen över Medelhavet. Bristen på lagliga vägar leder till tusentals döda människor varje år. Vi måste hitta tryggare system och styra om från farliga resor till andra, säkrare sätt att ta sig hit. Vår utgångspunkt är därför att Sverige och EU ska ta emot ett större antal kvotflyktingar genom UNHCR än vi gör i dag. Både Sveriges och EU:s resurser behöver riktas specifikt till den gruppen.

Asylsökande som kommer till Sverige på egen hand har rätt att söka skydd, men de bör inte få samma tillgång till alla gemensamt finansierade välfärdsförmåner som kvotflyktingarna får. De får i stället kvalificera sig in i välfärden. Kostnaderna för flyktingmottagandet måste minska, och vi har bland annat föreslagit etableringslån i stället för bidrag.

Centerpartiet står upp för en reglerad invandring där man får stanna om man har skyddsskäl men ska lämna landet om man får avslag. Den reglerade invandringen innebär att vi kan upprätthålla en trovärdighet i asylpolitiken. I en tid då allt fler ifrågasätter att vi ska hjälpa människor på flykt är detta särskilt viktigt för att skapa tolerans och acceptans för en medmänsklig flyktinginvandring.

Det finns ännu många som befinner sig i det som kallas skuggsamhället. Det kan till exempel vara barn som har vuxit upp och levt hela sina liv i Sverige, arbetskraftsinvandrare som stannat efter att deras uppehållstillstånd har löpt ut eller personer som fått avslag på sin asylansökan eller aldrig gett sig till känna. Skuggsamhället är skadligt, både för dem som lever i det och för samhället som helhet. Den som inte har uppehållstillstånd ska lämna landet. För att det ska ske kommer fler åtgärder än i dag att behövas.

Prot. 2017/18:93
28 mars

*Migration och asylpolitik, Anhörig-
invandring, Arbets-
kraftsinvandring och
Medborgarskap*

Samtidigt ser vi att det behövs särskilda lösningar för vissa av de problem som har uppstått efter hösten 2015, när 163 000 personer sökte asyl i Sverige och satte stor press på våra system. Söker man skydd ska man kunna lita på att man får en rättssäker bedömning av sina asylskäl. Tyvärr ser vi i dag att det finns vissa brister i det avseendet. Bland annat måste kunskapen om hbtq-flyktingars och konvertiters situation öka, och en utredning bör göras av Migrationsverkets bedömningar av säkerhetsläget i olika länder.

Vi vill även att en översyn görs av de medicinska åldersbedömningarna, så att eventuella brister kan åtgärdas. Vi anser dessutom att övrigt skyddsbehövande och ömmande omständigheter ska återinföras och att alternativt skyddsbehövande ska ha rätt till familjeåterförening. Vi vill också lösa situationen för dem som var minderåriga när de kom och som har drabbats av långa handläggningstider.

Samtidigt vill vi reformera mottagandet. Det är i Sveriges kommuner som mest kunskap kring etablering och integration finns. För att bättre kunna planera och utnyttja tillgängliga bostäder och på ett tidigt stadium påbörja insatser som är kopplade till den lokala arbetsmarknaden eller utbildningsväsendet bör kommunerna ges ett större ansvar och medföljande ekonomiska resurser till både boende och etablering.

Samtidigt vill vi begränsa möjligheterna att välja eget boende genom att införa en social prövning. För att ytterligare effektivisera mottagandet och göra det tydligt och enkelt bör regionala mottagandeplatser finnas där samtliga asylsökande bor under de första veckorna. Här kan asyl sökas och relevanta aktörer samlokaliseras. En asylsökande som är inskriven på mottagandeplatsen ska ha obligatorisk samhällsundervisning, något vi har drivit på för i flera år nu, och hälsoundersökning i väntan på beslut.

Migrationspolitik rör dock mer än flyktingar och asylsökande. Sveriges tillväxt är beroende av utländsk kompetens. Vi vill därför värna och utveckla dagens regler för arbetskraftsinvandring samt underlätta för studenter och andra grupper. Det är i företagen jobben växer fram, och det är företagen som bäst kan avgöra vilken kompetens de behöver rekrytera.

Centerpartiets utgångspunkt är att den som försörjer sig själv ska få stanna i Sverige. Arbetskraftsinvandrare ska ha lätt att komma till Sverige och lätt att stanna så länge de har jobb. Det ska vara möjligt att byta jobb. Ansökningsprocessen måste förenklas, och mindre felaktigheter ska vara möjliga att åtgärda. I dag fungerar det inte så – många utvisas fortfarande av skäl som är helt orimliga, till exempel på grund av misstag som en tidigare arbetsgivare har gjort för många år sedan.

En strategi behöver tas fram för hur Sverige ska kunna attrahera rätt kompetens i en växande global konkurrens. Det är viktigt för Sveriges små och medelstora företag och för vår ekonomi som helhet.

Centerpartiet vill underlätta ansökningsförfarandet för utomeuropeiska studenter som vill studera i Sverige. Det är viktigt att attrahera utländska studenter. Den högre utbildningen är en snabbväxande global marknad som skapar nya kontakter och nätverk och tillför världänderna värdefullt humankapital.

I flera fall har Migrationsverket fått kritik för bristfällig hantering av studenters uppehållstillstånd, otydlighet i processer och en icke-transparent tolkning av regelverk. De regler som finns för studenters uppehålls-

tillstånd och som bland annat innefattar tryggad försörjning och studieresultat måste tydliggöras med utgångspunkt från studenters möjlighet att studera och stanna i Sverige.

Vi behöver också underlätta för företagare att komma till Sverige för att driva ett eget företag. I dag är reglerna strikta, och få kan komma för att bidra med sitt entreprenörskap och sin företagsamhet. Vi måste bli öppnare, så att vi bättre kan ta vara på den skaparkraft som människor vill bidra med för att bygga Sverige starkt.

Jag vill yrka bifall till reservation 3 i SfU15, reservation 3 i SfU16 och de alliansgemensamma reservationerna 1 och 14 i SfU17.

Anf. 18 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V):

Herr talman! Vi debatterar nu flera olika betänkanden, och jag vill därför börja med att yrka bifall till ett antal reservationer.

Jag vill yrka bifall till reservation 16 i SfU15. Reservationen handlar om amnesti för ensamkommande barn. Jag yrkar också bifall till reservation 4 i SfU16, om anhöriginvandring. Denna reservation handlar om rätten till familjeåterförening.

I SfU17, om arbetskraftsinvandring, har Vänsterpartiet ett särskilt yttrande som framhäver vårt ställningstagande i fråga om arbetskraftsinvandring, eftersom vi inte har motionerat om detta. Det kan man läsa om man är intresserad. När det gäller SfU18, om medborgarskap, yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation 3.

I dag finns det en akut fråga som överskuggar allt annat i migrationspolitiken, nämligen frågan om de ensamkommande. Denna fråga är stor därför att den förutom de ensamkommande själva berör så väldigt många av oss i samhället: vänner, grannar, lärare, familjehem, gode män, fotbollslag och många andra. De ensamkommande som vi talar om är nämligen människor – unga och barn – som har levt bland oss i flera år. De är en del av oss nu.

I den aktuella debatt om ensamkommande som Vänsterpartiet begärde den 13 september var jag väldigt tydlig med att vi i Vänsterpartiet är öppna och flexibla för att hitta lösningar som kan göra att de ensamkommande kan få stanna. Vår dörr är alltid öppen. Vi är villiga att diskutera alla förslag som kan leda till att de kan få stanna. Tyvärr har regeringen inte valt att ta denna chans när det gäller den nya lagen. Jag kommer att återkomma till det.

Amnesti är i vanliga fall ingenting som ska behövas. Men ibland – i undantagsfall, då man ser att människor far väldigt illa eller faller mellan stolar – kan det behövas. Då kan amnesti vara det enda rimliga. Det kan vara så till exempel när man byter system eller när rättssäkerheten helt uppenbart har brustit. Vi har tidigare varit i en sådan situation, med den amnesti som gavs till ungefär 17 000 personer 2004–2005, och jag tycker att vi är i just en sådan situation nu.

Jag kommer nu att gå igenom sex goda och viktiga skäl till att ge amnesti för ensamkommande barn och ungdomar. Jag kommer att tala om varför det är rationellt och konstruktivt att hantera en svår och akut situation på just detta sätt.

För det första: Det allra tyngsta argumentet mot en amnesti är ofta att det skulle gå emot den grundläggande principen om individuella skyddsbedömningar och att det skulle undergräva våra principer för rättsordning.

Prot. 2017/18:93
28 mars

Migration och asylpolitik, Anhöriginvandring, Arbetskraftsinvandring och Medborgarskap

Men detta förutsätter att dessa skyddsbedömningar har gjorts på ett rätts-säkert sätt, vilket det tyvärr finns starka skäl att ifrågasätta.

I ett land som Afghanistan, med en väldigt svag statsmakt, inbördes-krig, kaos och korruption, är förekomsten av ett socialt skydds nät – vilket innefattar familj, grannar och släkt samt att man känner till platsen där man lever – helt avgörande för att man ska kunna överleva. Ju osäkrare ett land är, desto starkare blir behovet av tillgång till sociala nätverk för skydd och överlevnad.

Fältforskare i Afghanistan har kunnat visa att de enda som klarar av att komma tillbaka till landet och integreras och som inte tvingas fly igen är de som har ett starkt nätverk, familj och ekonomiska resurser i landet.

En stor andel – nästan 10 000 personer – av de ensamkommande med afghanskt ursprung som har sökt sig till Sverige har vistats i ett annat land än Afghanistan före sin flykt till Sverige; inte sällan har detta land varit Iran. Det innebär att de inte har någon verklig anknytning till Afghanistan och att de alltså inte har det sociala skydds nät som behövs för att överleva där. Men formellt och folkrättsligt är de afghanska medborgare – trots sitt bristande nätverk har de av Migrationsverket setts som genomsnittliga afghaner.

Det är inte rätt. Detta är en allvarlig miss i skyddsbedömningen. Den har uppmärksammats av Migrationsöverdomstolen, som i mars 2017 kom med en dom som gjorde att de flesta unga under 18 år utan skydds nät i Afghanistan ska beviljas uppehållstillstånd. Andra migrationsdomstolar har kommit fram till liknande bedömningar även för unga vuxna.

Men skadan är redan skedd, inte minst för en stor del av dessa unga vuxna. De långa väntetider som Maria Fern talade om har ju ytterligare spätt på dessa problem och försvårat situationen.

Jag ska nu citera en artikel i GP av psykologen Shervin Shahnavaz, före detta hovrättsrådet Nanna Töcksberg Zelano och migrationsjuristen Fabian Hägglund Wennergren som uppmärksammar just denna rättsosäkerhet. De skriver:

”Vi menar att Migrationsverkets utgångspunkt, att dessa 9 497 personer har samma möjlighet att klara sig i Afghanistan som den genomsnittlige afghanen, är felaktig. Dessa individer har inte familj, annan släkt eller nätverk där utan saknar faktisk förankring. Med andra ord har Migrationsverkets individuella skyddsbedömningar för den grupp som är uppvuxna i Iran eller andra länder utanför Afghanistan tagit sin utgångspunkt i ett falskt antagande om existerande skydds nät och lokal förankring som inte finns i verkligheten. Det har lett till felaktiga bedömningar i stor omfattning gällande individernas skyddsbehov.”

Detta är det första skälet till en amnesti. Det andra skälet rör åldersbedömningarna. Detta är ett kapitel vad gäller rättsosäkerhet som jag skulle kunna tala väldigt länge om. Jag nöjer mig dock med att konstatera att de medicinska åldersbedömningarna har lett till åldersuppskrivningar av ungdomar och därmed till minskad möjlighet till uppehållstillstånd samt att dessa metoder är starkt ifrågasatta, både av den medicinska kompetensen och – på senare tid – av statistisk expertis.

Detta är ännu en faktor som gör att man kan ifrågasätta skyddsbedömningarna, eftersom 18-årsgränsen har en sådan avgörande påverkan på hur man ser på personens behov av skydd.

Det tredje skälet gäller den tillfälliga lagen. När regeringen svängde om och presenterade den tillfälliga lagen sa man, som vi har hört från Maria Ferm, att barn skulle undantas och även i fortsättningen få permanenta uppehållstillstånd.

Så blev det dock inte. I stället ändrade Migrationsverket praxis och gav tillfälliga uppehållstillstånd, vilket innebar att de ensamkommande kan få beslut om utvisning så snart de blir vuxna. Dessutom är det uppenbart att användandet av datum för regeringens presskonferens i fortsatt lagstiftning har skapat stor rättsosäkerhet. Människor kunde inte veta om att regeringen skulle få feeling den 24 november och att man sedan skulle förhålla sig till detta i retroaktiv lagstiftning. Detta är det tredje skälet för en amnesti.

Det fjärde skälet handlar om att ungdomarna finns bland oss och har levt här i flera år.

Här uppe på läktaren sitter en del av dem. Tillsammans med dem sitter vänner, lärare, gode män, familjehem – ja, alla de som nu har kommit att bli familj.

Vi vet alla att tonåren är viktiga år som formar oss. Det omfattande antalet självmord och självsador det senaste året talar sitt tydliga språk. Rapporter från Karolinska institutet och yrkesnätverket Vi står inte ut visar att minst tolv unga ensamkommande tog sitt liv under 2017. Det innebär att självmord är nio gånger så vanligt i den gruppen som i motsvarande åldersgrupp som har vuxit upp i Sverige. Det är en fruktansvärd och mycket farlig epidemi.

Sverige har sedan länge en nollvision för självmord. Vi vet även väldigt mycket om vad som är avgörande för att förebygga självmord, nämligen trygghet och förutsägbarhet. Det handlar om trygg och stabil bostad, skolgång och starkt socialt nätverk, som är direkt förebyggande vid depression. Men glappet mellan dessa avgörande förebyggande förutsättningar och ungdomarnas verklighet är enormt. De ungas verklighet är allt annat än trygg och förutsägbar. Lagstiftningen som har ändrats, asylprocessen, plötsliga omflyttningar och att man förlorar stora delar av sitt sociala skyddsnet över en natt när man fyller 18 år är raka motsatsen. Vi ser dessutom att asylsökande barn i samhällets vård på många punkter behandlas annorlunda än barn som vuxit upp i Sverige, och det är orimligt.

Med glappet mellan de ungas verklighet, med hemlöshet, droger, utsatthet och oro, och det som krävs för att förhindra självmord är vi i en mycket farlig situation. Det är ännu ett skäl för amnesti.

För det femte är de omfattande utvisningarna till Afghanistan som planerats orealistiska. För dem som är här bland oss kommer de att fortsätta vara det. De är svåra att genomföra, inte minst på grund av säkerhetssituationen i Afghanistan, som ständigt skiftar och försämras. Att försätta så många ungdomar och människor runt omkring dem i limbo i väntan på utvisning är oetiskt, och det är också dåligt för samhället. Ungdomar riskerar att hamna i förvar eller på gatan med risk för kriminalitet, prostitution, drogmissbruk – ja, ni vet. Hemlösa ungdomar på gatan i Europa är samtidigt förknippat med stora kostnader och skadlig verkan för samhället och för ungdomarna, som i sin tur blir grogrund för ytterligare tillväxt av högerextrema och missnöjespartier. En amnesti kan däremot göra att dessa unga kan få vara med och bygga Sverige.

Det finns dessutom konsensus bland de organisationer som arbetar med frågor om mänskliga rättigheter, och som är väldigt kunniga om Afghanistan, om att utvisningarna till landet ska stoppas. Det är organisationer som Svenska Afghanstankommittén, Amnesty International, Rädda Barnen, Röda Korset, alltså människor som känner till situationen i landet väl. Det är hög tid att lyssna på dem.

För det sjätte är det nya förslaget om möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ensamkommande, som vi nu väntar på, ett bra steg. Varför inte bara nöja sig så? Jo, det är ett bra steg. Men förslaget fortsätter att bygga vidare på en del av de problem som vi redan ser, som tidsgränsen kring den 24 november, att man ska ha väntat i 15 månader. Jag har ett par vänner. Vi kan kalla dem Ali och Reza för enkelhetens skull. Ali har väntat strax över 15 månader, medan Reza endast har väntat 13 månader. De kommer att behandlas helt olika. De är vänner och lever tillsammans men kommer inte att få samma möjligheter. Samma sak gäller dem som registrerades bara dagar efter regeringens presskonferens, även om de faktiskt kommit innan. Det är inte rimligt. Det är inte rättssäkert.

Dessutom vill jag vara tydlig med att amnesti inte utesluter den nya lagen, som ska vara på plats före sommaren. Vänsterpartiet kommer att lägga fram konstruktiva ändringsförslag för att försöka förbättra det förslag som kommer från regeringen. Vi har, som sagt, hela tiden varit mycket öppna och flexibla för att se till att unga som har kommit hit ska få stanna. Men även med den nya lagen kommer vi att behöva en amnesti.

Till slut: Frågan om amnesti för ensamkommande handlar ytterst om vem vi vill vara och om vem vi blir om vi låter det här fortsätta.

Välfärdsstaten bygger på att vi ser oss själva i varandra, att vi ställer upp för varandra och att den som inte själv har barn ändå är med och finansierar skolgången för grannens barn. Det är solidaritet mellan friska och sjuka, mellan den som har arbete och den som inte har och mellan generationer. Det är en pakt för trygghet som bygger på det avgörande att vi kan se oss själva i varandra och förstår att det stöd som du behöver i dag kan jag eller de mina behöva i morgon.

Här uppe på läktaren sitter många som förstår vad det betyder i praktiken, som gör det jobb som staten och vi borde göra. Det gör de åt oss.

Det som de ensamkommande barnen och unga nu utsatts för kan bara berättigas om vi väljer att inte se oss själva i dem. Det är tydligt i retoriken, som alltför ofta hörs, om just de ensamkommande. Det handlar om miss-tänkliggörande, om att inte se dem som barn, att se dem som hotfulla, anorlunda och farliga. Bara om man förnekar att de är människor, precis som du och jag, kan man berättiga att de ska behandlas anorlunda än andra barn och unga. Bara om man förnekar att de har exakt samma värde som våra barn och unga kan man resonera i termer av vem som har tillräckligt högt humankapital. Bara då kan man förklara varför de inte ska ha samma rättigheter, att de utsatts för omfattande rättsosäkerhet, att de utan nätverk ska skickas till ett land i krig.

Det talas väldigt mycket om svenska värderingar nuförtiden i den här kammaren. Ofta framhävs just synen på barns och kvinnors rättigheter som något särskilt svenskt. Vänsterpartiet har som del av arbetarrörelsen ofta varit bland de första att föra fram krav på att barn, kvinnor, romer, hbtq-personer och funkisar är människor och ska ha rättigheter och möjligheter att leva sina liv på lika villkor utan våld och förtryck. Inte sällan har detta

rimliga krav mött motstånd, inte minst från borgerligt håll, till exempel när det gäller vårt krav att förbjuda barnaga i skolan, kvinnors rättigheter eller homosexuellas rätt att ingå partnerskap. Mycket av det som framhävs som svenska värderingar i dag är arbetarrörelsens värderingar, som långsamt vunnit plats men alltid i motstånd. Det visar att värderingar kan ändras och att det är vi som formar dem tillsammans.

Vänsterpartiet kommer att fortsätta att hävda människovärdet och insistera på att vi måste fortsätta att se oss själva i varandra. Denna gång gäller det kampen för ensamkommandes rätt att stanna, andas ut och vara med och bygga Sverige. Nästa gång kan det vara någon annan av oss som inte längre ska räknas som lika värdefull som andra.

Jag hoppas att det är med detta i åtanke – vem vi vill vara och hur vi vill se på varandra i vårt samhälle – som övriga ledamöter röstar i eftermiddag.

(Applåder)

Anf. 19 FREDRIK MALM (L):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till reservation 15 i betänkande SfU15, reservation 5 i betänkande SfU16, reservationerna 1 och 14 i betänkande SfU17 och reservation 5 i betänkande SfU18. Om något av detta är fel får jag bli tillrättavisad.

Jag tror att vi alla när vi ser vad som händer i till exempel Syrien förstår hur viktigt det är att inte bara Sverige utan alla länder där det råder trygghet och frihet ställer upp för att hjälpa de människor som är i mycket stor nöd, för de människor som verkligen behöver skydd.

Herr talman! För Liberalerna är det viktigt att Sverige står upp för en human flyktingpolitik. Vi menar att Sverige ska vara ambitiöst när det gäller vidarebosättning och kvotflyktingar, vilket innebär att människor kan komma till Sverige på laglig väg. Personer som befinner sig i flyktingläger inne i eller utanför krigsområden ska få en möjlighet att ta sig därifrån och få skydd. Vi menar också att det är viktigt att barn ska kunna återförenas med sina föräldrar. I en tid av ökad polarisering, flyktinghat, attacker mot boenden och annat är det viktigt att vi står upp för humanism.

Parallellt med detta är det viktigt att vi har en migrationspolitik som bygger på ordning och reda och som är långsiktigt hållbar. Om vi inte har det undermineras legitimiteten och förtroendet för att Sverige långsiktigt ska vara ett land som är öppet för invandring. Problemet de senaste åren är att vi i spåren av den stora flyktingkrisen 2015 har fått ett allt rörigare regelverk som är svårare att förstå och där man inte riktigt vet förutsättningarna. Vi har också fått en situation där fler och fler människor som får avslag inte lämnar landet utan går under jorden till ett växande skuggsamhälle.

Om vi långsiktigt vill trygga att Sverige ska vara ett öppet land för invandring måste vi som sagt ha en migrationspolitik som är långsiktigt hållbar och som bygger på ordning och reda. Det innebär till syvende och sist att det avgörande måste vara om en person har skyddsskäl eller inte.

Jag har följt debatten om regeringens nya gymnasielag och kraven på amnesti och annat. Jag tycker att det är viktigt att se att kärnan i detta är att det rör sig om en grupp på 9 000 personer där samtliga är myndiga och har fått avslag, många också i förvaltningsrätt och kammarrätt.

Om Sverige ska ha en migrationspolitik som bygger på att det är skyddsskäl som är avgörande, kan vi då införa en ordning där det i detta fall inte spelar så stor roll? Det handlar om en stor grupp människor som har fått avslag men som ska få stanna kvar i Sverige bara de skriver in sig i gymnasieskolan. Liberalerna menar att det inte är rimligt att göra på detta sätt.

Därtill tas alla krav bort på att man måste kunna göra sin identitet sannolik. I Sverige är det så att om man söker uppehållstillstånd på annan grund än skydd måste man kunna styrka sin identitet, vilket vanligtvis görs med ett pass. Om man söker asyl behöver man kunna göra sin identitet sannolik. I den grupp regeringen nu adresserar för någon sorts de facto-amnesti har många inte ens klarat av att göra sin identitet sannolik på grund av att de inte kan göra sin ålder sannolik. Att då helt ta bort kraven på att man ska kunna göra sin identitet sannolik innebär att Sverige går ifrån regeln om att den svenska staten har ett intresse av att veta vilka personer som ges rätt att uppehålla sig i Sverige.

Liberalerna ser betydande risker för rättssäkerheten med detta förslag, och vi kommer därför inte att stödja det.

Herr talman! Vi kan inte ha en migrationspolitik som bara fokuserar på att människor ska kunna komma in i Sverige, få stanna i Sverige och få skydd i Sverige. Är det så att människor senare får permanenta uppehållstillstånd medför det ett ansvar för vårt land i flera årtionden framöver. Om vi inte kan garantera bostadsförsörjning och inte ha en fungerande bostadsmarknad, socialtjänst eller rättsväsen nöts förtroendet för hela denna ordning ned. Därför är det viktigt att vi kombinerar hjärta och hjärna, humanism och ordning och reda för att få migrationspolitiken att hålla ihop.

Jag är orolig för världsutvecklingen i vid mening med Trump, Putin och alla möjliga auktoritära och populistiska ledare. Som liberal är jag också mycket oroad över situationen i Sverige med ett alltmer polariserat debattklimat, en allt gapigare ton och en allt oförsonligare retorik från många håll, vilket innebär att vi får en tudelning av vårt land. Det blir svårt för sansade, pragmatiska och resonerande röster att komma fram i detta debattklimat.

Klarar vi inte migrationspolitiken och integrationspolitiken blir det på lång sikt svårt att säkra Sverige som ett öppet land för invandring och som ett land som bygger på liberala grundvärderingar.

Anf. 20 ARON MODIG (KD):

Herr talman! Som flera talare har påpekat har vi i dag en stor debatt som rör alla områden inom migrationspolitiken.

I mitt anförande kommer jag inte att gå igenom hela Kristdemokraternas migrationspolitik utan göra nedslag i vissa delar. Den som vill få en helhetsbild av vår migrationspolitik rekommenderas att gå igenom dagens betänkanden eller den budgetmotion för migrationsområdet som vi lämnade in till riksdagen i höstas.

I dessa betänkanden har Kristdemokraterna 19 reservationer och två särskilda yttranden. Jag står givetvis bakom alla dessa, men för att spara tid i voteringen yrkar jag bifall endast till reservation 5 i SfU15 och reservation 14 i SfU17.

Herr talman! Kristdemokraterna föreslår att så kallade asylansökningsområden bör inrättas nära våra stora gränsövergångar och att alla som avser att söka asyl i Sverige hänvisas till dessa områden. Härigenom vill vi förbättra mottagandet av asylsökande och effektivisera asylprocessen. I dessa områden bör registreringen av asylansökningarna ske och boende ordnas för de asylsökande under asylutredningens första fas.

Personer som uppenbart inte medverkar till att styrka sin identitet och som kommer från så kallade säkra länder eller som i enlighet med reglerna i Dublinförordningen bör få sin asylansökan prövad i ett annat land ska få ett snabbt avvisningsbeslut. Detsamma gäller personer som bedöms vara en säkerhetsrisk.

Genom ett samlat mottagande och en samlad beslutsprocess ökar möjligheten att förhindra att människor avviker och hamnar i en utsatt situation. Om detta handlar reservation 26 i SfU15.

Jag har noterat att Mottagandeutredningen, som ska presenteras i dag, verkar föreslå ett liknande förslag, vilket Kristdemokraterna välkomnar.

Herr talman! Kristdemokraterna föreslår också att det införs ett asylprogram på sex månader. Tanken bakom det är att minska passiviteten under asyltiden och snabba på både etableringen på arbetsmarknaden och integrationen i Sverige genom att tidigt förmedla de normer och värderingar som präglar vårt samhälle. Det är viktigt att tydliggöra att personer som kommer till Sverige med avsikt att stanna behöver lära sig det svenska språket och förstå de värderingar som ligger till grund för det svenska samhället.

Vi menar därför att det ska erbjudas och ställas krav på deltagande i formell undervisning i sfi och samhällsorientering redan från början av asyltiden. För att fler asylsökande ska arbeta under asyltiden vill vi också att det ställs ett arbetskrav på asylsökande att vara tillgängliga på arbetsmarknaden. Samtidigt har vi förslag både för att underlätta för asylsökande att få jobba och för att stärka asylsökandes incitament att arbeta.

Under asylprogrammet ska de asylsökandes erfarenheter, kompetenser och utbildning klarläggas och en hälsoundersökning erbjudas. Barnpassning bör också erbjudas för att asylprogrammet ska fungera även för den som är småbarnsförälder. Den som inte deltar i asylprogrammet ska kunna få sin dagersättning nedsatt.

Om detta handlar både reservation 52 och vårt särskilda yttrande i SfU15. Också på detta område verkar Mottagandeutredningen ha delvis liknande förslag, vilket vi välkomnar.

Herr talman! Vidare vill vi i Kristdemokraterna se en permanent lag som innebär att alla grupper av skyddsbehövande initialt ska tilldelas ett tidsbegränsat, treårigt, uppehållstillstånd. Om skyddsskäl kvarstår efter dessa tre år eller om man har skaffat jobb eller startat en verksamhet som man kan försörja sig genom bör man få ett permanent uppehållstillstånd.

Kristdemokraterna har också sagt att den begränsning av rätten till familjeåterförening som finns i den tillfälliga migrationslagstiftningen bör tas bort. Enligt vår samhälls- och människosyn har familjen en helt central betydelse i människors liv. Vi menar att det är bättre att de människor som kommer till Sverige fokuserar på att så fort som möjligt etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället än att behöva oroa sig för sina anhöriga som finns i någon annan del av världen. Om detta handlar reservation 5 i betänkande SfU15 liksom det särskilda yttrandet i betänkande SfU16.

Herr talman! Att den så kallade tillfälliga lagen saknar bestämmelserna om synnerligen och särskilt ömmande omständigheter som grund för uppehållstillstånd är också något som Kristdemokraterna har motsatt sig. Vi ser dels att regeringens alternativa definition har skapat en hel del osäkerhet, dels att det faktum att regeringen har tagit bort dessa bestämmelser i den så kallade tillfälliga lagen har bidragit till att den har känt ett behov av att ta fram nya särlösningar, såsom den nya gymnasielagen som är aktuell just nu.

Att återinföra bestämmelserna om synnerligen och särskilt ömmande omständigheter som grund för uppehållstillstånd skulle inte rucka på principerna om att värna asylrätten och att en individuell bedömning ska göras. Den som har tillräckliga skäl ska få skydd i vårt land, medan den som inte bedöms ha sådana skäl måste återvända. Att återinföra dessa bestämmelser vore med andra ord ett sätt att ge möjlighet för fler ensamkommande och andra behövande att få stanna i Sverige samtidigt som den reglerade invandringen upprätthålls.

Herr talman! Det är vidare viktigt att betona att den som kommer till Sverige för att söka asyl men som efter en individuell bedömning och rätts-säker prövning inte bedöms ha tillräckliga skyddsskäl för att få uppehålls-tillstånd måste återvända till sitt hemland så snabbt som möjligt. Tyvärr vet vi att både det återvändande som sker självmant och de avvisningar och utvisningar som sker med tvång fungerar alltför dåligt i dag.

För att komma till rätta med detta är det viktigt att Sverige ingår fler återtagandeavtal med de viktigaste ursprungsländerna för att dessa ska ta emot sina medborgare. Det behövs mer resurser till polisen så att den kan verkställa avvisningar och utvisningar och även i större utsträckning kunna genomföra inre utlänningskontroller. Det behövs även fler förvarsplatser, både fler än dem vi har i dag och fler än dem som regeringen har planerat att öppna. Om detta handlar reservation 63 i betänkande Sfu15.

Herr talman! Jag vill avslutningsvis beröra ytterligare två områden. Det ena handlar om rättssäkerhet i asylprocessen, som har tagits upp tidigare i debatten. Jag har i grunden en god tilltro till att det finns en välfungerande rättssäkerhet i vår asylprocess. Migrationsverket fattar beslut baserat på de lagar som vi stiftar här i Sveriges riksdag. Det finns möjlighet för den som är missnöjd med sitt beslut att överklaga till såväl migrationsdomstolen och Migrationsöverdomstolen.

Kristdemokraterna har dock ett förslag som ytterligare skulle kunna garantera rättssäkerheten. Vi vill införa en inspektion för migrationsfrågor. Det skulle helt enkelt handla om en inspektion med uppgift att kontinuerligt bevaka Migrationsverkets processer och bedömningar.

Det andra området som jag vill ta upp är att ett av de betänkanden som vi behandlar i dag ju berör arbetskraftsinvandringen. I detta betänkande har vi bland annat två reservationer tillsammans med övriga allianspartier. Jag tänkte inte gå djupare in på detta område i dag, utan vill i stället säga att vi i Kristdemokraterna håller med om det allra mesta av det som har framförts tidigare här i talarstolen av framför allt Moderaternas och Centerpartiets företrädare.

Anf. 21 MATHIAS TEGNÉR (S):

Herr talman! I dag behandlar vi som flera andra har sagt ett antal betänkanden som socialförsäkringsutskottet har lagt fram, nämligen betänkandena 15, 16, 17 och 18. Alla spänner över en mängd olika saker inom migrationsområdet.

Jag har tänkt att fokusera på arbetskraftsinvandring, det vill säga socialförsäkringsutskottets betänkande 17. Innan jag går in på de sakfrågor som finns i betänkandet vill jag börja med ett par ord om arbetskraftsinvandring generellt.

Vi måste som utgångspunkt komma ihåg att arbetskraftsinvandring är bra och positivt för Sverige. Vårt land behöver ett system för arbetskraftsinvandring som möter de behov som finns av att rekrytera kompetens utomlands. Det är bra att företag som har svårt att hitta kompetens i Sverige kan rekrytera personal från andra länder. Det är bra för vår åldersstruktur att det kommer hit människor i arbetsför ålder. Det är bra för Sverige och landets ekonomi. Kort sagt bidrar en väl fungerande arbetskraftsinvandring till tillväxt och välbefinnande. Detta är Socialdemokraternas utgångspunkt.

Herr talman! För att arbetskraftsinvandringen ska vara välfungerande är det samtidigt viktigt att vi har ett system som håller ihop och fungerar. Reglerna måste vara välavvägda och arbetstagare från tredjeländor måste ha goda anställningsvillkor. Reglerna för arbetskraftsinvandring får inte leda till lönedumpning eller underlätta för oseriösa arbetsgivare att fuska med villkoren och utnyttja utländsk arbetskraft.

Vi får kort sagt inte vara naiva. Vi vet att det finns problem på arbetskraftsinvandringens område. För oss socialdemokrater är det viktigt att människor inte utnyttjas och att arbetskraftsinvandringen inte underminerar den svenska modellen. Det måste vara ordning och reda på den svenska arbetsmarknaden.

Alla vi här i kammaren har läst de rapporter som har kommit från bland annat Riksrevisionen. Häromåret konstaterade Riksrevisionen att ca 20 procent av de undersökta arbetsgivarna betalade arbetskraftsinvandrare en lön som låg under försörjningskravet. Det är förstås helt oacceptabelt.

Arbetskraftsinvandring av högutbildad arbetskraft eller arbetskraft i bristyrken är något positivt men får samtidigt inte leda till lönedumpning. För att kunna upprätthålla denna dualitet har Migrationsverket av regeringen fått i uppdrag att främja en behovsstyrd arbetskraftsinvandring. Migrationsverket har dessutom fått ökade resurser för att kunna genomföra rimliga kontroller.

Herr talman! Det ska vara enkelt för seriösa företag att använda sig av arbetskraftsinvandring när det behövs. Därför är det positivt att Migrationsverket arbetar vidare med sin modell för certifiering som innebär att en komplett ansökan av ett certifierat företag behandlas inom tio dagar. Det är rimligt och bra.

Det är också bra att Migrationsöverdomstolen har kommit med ett nytt avgörande som är tydligare med när ett arbetstillstånd ska dras in, så att inte fler arbetstillstånd dras in för nyckelarbetskraft på grund av mindre och administrativa fel. Detta är bra för Sverige, och det innebär att vi får en bra och säker praxis.

Vad blir slutsatsen av allt detta? För Socialdemokraterna är två saker viktiga. Å ena sidan behövs ett enkelt och välfungerande system som ger

Prot. 2017/18:93

28 mars

*Migration och asylpolitik, Anhörig-
invandring, Arbets-
kraftsinvandring och
Medborgarskap*

möjligheter till arbetskraftsinvandring av högutbildad arbetskraft eller arbetskraft i bristyrken. Där får tillstånden naturligtvis inte dras in på grund av administrativa fel.

Å andra sidan är det minst lika viktigt att stoppa det fusk som finns och tillse att det råder ordning och reda på vår arbetsmarknad. Det måste bli ett stopp så att människor inte utnyttjas av organiserad brottslighet och oseriösa arbetsgivare.

Detta arbetar regeringen med också. Det görs genom satsningar på polisen, Arbetsmiljöverket, som gör arbetsplatsinspektioner, och Migrationsverket. Regeringen gör det även genom att riva upp lex Laval och försökte göra det genom ett bättre regelverk för offentlig upphandling. Det behöver kort sagt vara ordning och reda på den svenska arbetsmarknaden.

Herr talman! Därför vill vi avslå motionerna i socialförsäkringsutskottets betänkande nr 17. Det är också därför som vi reserverade oss i utskottet mot två tillkännagivanden som handlar om Migrationsverkets arbete, dels mot missbruk av regler, dels gällande förkortning av handläggningstider. Det arbetet pågår redan, och Migrationsverket har uppdrag i den riktning som motionerna anger.

Herr talman! Vi socialdemokrater tycker att arbetskraftsinvandring är viktigt och bra för Sverige. Men det får aldrig leda till lönedumping eller underminering av den svenska modellen. Båda delarna är viktiga i detta avsnitt. Därför yrkar vi avslag på motionerna och bifall till våra reservationer, nr 13 och 16.

Anf. 22 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Jag tackar Mathias Tegnér för anförandet. Det var intressant. Jag noterar att Mathias flera gånger återkom till att arbetskraftsinvandring är viktigt. Jag tycker att det är väldigt positivt att få det klarlagt. I det som regeringen har gjort under den här mandatperioden har detta tydliga ställningstagande ofta saknats, inte minst i de produkter som har kommit.

Som jag sa tidigare tycker jag att regeringen under framför allt de första två åren hade en syn på lagstiftningen kring arbetskraftsinvandring där det enda problemet var att personer utnyttjas och får illa. Det är en väldigt skev syn på arbetskraftsinvandring, skulle jag vilja säga. Visst finns det en del problem, och dem ska vi såklart hantera. Men vi måste också kunna se den bredare bilden och konstatera att arbetskraftsinvandring fyller en väldigt viktig funktion i Sverige i dag, inte minst i många bristyrken.

Jag tycker alltså att det var väldigt positivt att få höra detta, även om jag får säga att Mathias Tegnér sedan ändå landar lite märkligt, nämligen i att rösta nej till flera av de saker som vi från Alliansen har föreslagit och som kan förbättra situationen. Det är lite klucket, så att säga, när det gäller vilken uppfattning Socialdemokraterna egentligen har.

Vi kan se på frågan om kompetensutvisningarna, som fortfarande inte är helt löst, trots att vi har påtalat det under flera års tid. Regeringspartierna röstade också nej till Alliansens förslag om en 30-dagarsgaranti, någonting som hade behövts för flera år sedan. Vi har i dag väntetider som ibland uppgår till över sex månader. Det är helt orimligt. Vad jag förstår säger Socialdemokraterna också nej till de förslag från Moderaterna som stöds av mina alliansvänner gällande till exempel talangvisum, som ska förbättra möjligheterna för arbetskraftsinvandring. Hur rimmar det egentligen med

det som Mathias Tegnér säger om att arbetskraftsinvandring är så väldigt viktigt?

Prot. 2017/18:93
28 mars

*Migration och asyl-
politik, Anhörig-
invandring, Arbets-
kraftsinvandring och
Medborgarskap*

Anf. 23 MATHIAS TEGNÉR (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Johan Forssell för frågorna.

Det är rimligt att vi börjar med bakgrunden. Vi har i Sverige på det här området en väldigt liberal lagstiftning, som den gamla regeringen fattade beslut om. Min bild är att regeringen har varit väldigt tydlig med att arbetskraftsinvandring är någonting som är positivt. Däremot har regeringen, precis som jag anförde och som mitt parti har anført flera gånger, uppfattningen att det finns en dualitet. Det är positivt med arbetskraftsinvandring, men det måste vara ordning och reda på den svenska arbetsmarknaden. Det är klart att den lagstiftning som vi nu diskuterar också behöver tillse att det fusk som sker stävjas.

Det är möjligt att ha två tankar i huvudet samtidigt. Det är bra med arbetskraftsinvandring, men vi tänker aldrig acceptera att organiserad brottslighet existerar på vår arbetsmarknad, något som till exempel Ekobrottsmyndigheten dock har påpekat är fallet. Det är bra med arbetskraftsinvandring, men det ska vara människor som faktiskt behövs på den svenska arbetsmarknaden, och vi kommer aldrig att lägga oss platt för organiserad brottslighet eller oseriösa företagare.

Den garanti som Moderaterna och andra allianspartier föreslår är i er motion beskriven så att man garanterat ska få ett bifall från Migrationsverket inom 30 dagar. Vi tycker att det är viktigt att man gör en prövning av om det är seriösa villkor i den ansökan som finns. Då är det klart att Migrationsverket måste arbeta och göra en bedömning, så att vi inte får in organiserad brottslighet och oseriösa företag som inte betalar svenska löner till de människor som kommer hit.

Anf. 24 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Jag tror att jag kan tala för hela kammaren när jag säger att det inte finns någon som accepterar grov organiserad brottslighet vare sig på arbetskraftsinvandringsområdet eller något annat område. Där är vi ense. Jag uppfattar inte riktigt heller att det är det som debatten här över huvud taget handlar om. Debatten handlar om hur vi ska förbättra förutsättningarna för människor att komma till Sverige och arbeta.

Vi har haft en lång debatt här i dag om migrationspolitiken. Det finns tiotals problem inom svensk migrationspolitik, saker som borde se annorlunda ut. Men att människor kommer till Sverige, arbetar, betalar skatt, försörjer sig själva och vill vara en del av vårt land är inte ett problem. Det är tvärtom någonting vi borde uppmuntra mer.

Det är bra att Mathias Tegnér slår fast att arbetskraftsinvandring är positivt, men sedan blir detta ändå direkt en brygga till att börja tala om ut-satthet, fusk och stävande. Vi har från Alliansen gjort ett tillkännagivande på just det temat. Vi vill stärka direktåtkomsten mellan myndigheterna. Det handlar om Migrationsverket och Skatteverket. Detta har dock Socialdemokraterna också röstat nej till.

Jag tror att skillnaden är att vi från Alliansen inte bara ser de här två sidorna av myntet utan också lägger fram förslag om båda delarna. Moderaterna har presenterat förslag kring till exempel införande av talangvisum för att högutbildad expertis ska kunna komma till Sverige och arbeta. Det

är någonting som vi vet efterfrågas av flera företag. Vi vill ge Svenska institutet ett uppdrag att marknadsföra Sverige utomlands. Vi ska inte marknadsföra det här landet med höga barnbidrag. Vi ska marknadsföra Sverige utomlands som det bästa landet i Europa för arbetstagare att komma till för att arbeta och göra rätt för sig.

Det ska självklart vara ordning och reda, och vi ska nå dit. Jag tror att det här handlar om ambitioner. Antingen nöjer man sig med att bara lösa några problem, vilket är viktigt i sig, men inte tillräckligt, eller så har vi ambitionen att Sverige ska vara nummer ett. Det senare är vad vi moderater vill.

Anf. 25 MATHIAS TEGNÉR (S) replik:

Herr talman! Vi är eniga om att Sverige ska ligga i framkant, Johan Forssell, och vi kan se på område efter område att Sverige hamnar högt i rankingar.

Inte heller när det gäller frågan om direktåtkomst till uppgifter hos Skatteverket finns det någon politisk skillnad. Frågan är snarare hur lagstiftningsprocessen ska se ut och hur man kan få en lagstiftning som fungerar i praktiken. Ett av grundproblemen är att den lagstiftning som ligger på bordet har ett antal problem. Vi vet att fusk förekommer. Då är det viktigt att se till att Sverige är bra på att arbeta med arbetskraftsinvandring. Det kan vi göra bland annat genom den myndighetssamordning som finns i dag och genom den certifiering som Migrationsverket arbetar med.

Det är klart att vi ska se till att vi blir bättre på att ta emot människor som kommer hit och vill arbeta. Men samtidigt måste vi stävja fusk, och det är det som är problemet. Där har vi ett antal förslag. Vi har rivit upp lex Laval, som jag nämnde. Vi pratar om arbetsmarknadsinspektioner. Vi pratar om Arbetsmiljöverket. Vi måste också inom det här området se till att Migrationsverket har muskler för att stoppa den organiserade brottslighet som finns. Då måste man ha den dualitet som jag pratar om. Jag tycker som grund att arbetskraftsinvandring är bra, men vi måste också ha robusta regler som innebär att den svenska modellen inte hotas och att de löner som betalas ut i Sverige är svenska löner.

Anf. 26 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L):

Herr talman! Den tillfälliga lagen infördes retroaktivt och slår nu hårt mot både barn och unga. I socialutskottet har vi flera gånger fått information om hur den psykiska ohälsan breder ut sig bland flyktingar i allmänhet och barn i synnerhet, allra mest bland de ensamkommande. Det handlar om självska debeteende, ångest, oro, suicidförsök och även suicid.

Jag valde att engagera mig politiskt 2005, samma år som vågorna i diskussionen kring flyktingpolitik och amnesti gick höga sist.

Utlänningsnämnden skulle läggas ned, bland annat för att en enig riksdag hade sett att det fanns stora brister i prövningen av asylärenden. Nu skriver vi 2018, och vågorna har gått höga i flera år i samhällsdebatten, i riksdagen och inte minst på Medelhavet.

Jag är liberal eftersom jag tror på valfrihet och frihet och på individen framför systemet. Att vara liberal är att vara kluven, brukar det heta. Vi är ett parti i vilket många åsikter ryms. De frågor som debatteras i dag är sådana frågor, till exempel kraven kring medborgarskap och även kring åldersbedömningar.

I dag finns också en motion om en amnesti. Den har byggt upp hoppet hos många, förmodligen mest för att det inte är helt enkelt att förstå hur vi jobbar i riksdagen. Jag har vid flera tillfällen i många sammanhang förklarat varför jag inte tycker att en amnesti är den bästa lösningen. Jag vill hellre se en ändring av lagen. Samtidigt har jag sagt att om det kommer ett förslag om amnesti på riksdagens bord kommer jag att rösta för det. Det kommer jag att göra även om jag är fullt medveten om att en motion i riksdagen, även om den får bifall, inte innebär en direkt förändring. Samma sak gäller den nya gymnasielagen; det är inte optimal, men den är *något*.

För mig handlar det om att om någonting har blivit fel ska man göra vad man kan för att rätta till det. Det faktum att vi har system som inte har klarat av ett hårt tryck har inneburit att individer har kommit i kläm. I betänkandet finns många exempel på hur individen kommer i kläm för att systemet inte håller. Det finns också exempel där jag har en annan åsikt än vad mitt parti har. Detta är frågor som jag har drivit internt och externt under många år. Det finns flera motioner från mig i detta betänkande och även i andra betänkanden.

Under våren kommer vi att rösta för barnkonventionen, och att den tillfälliga lagen inte rymmer med barnkonventionen är de flesta överens om.

Vi har ett system för människors skull och inte tvärtom. När systemen faller är det individen, människan, som vi ska värna – inte systemet.

Anf. 27 JEFF AHL (SD):

Herr talman! Sverige är inne i systemkollapsens inledningsskede. Den största bidragande orsaken till detta stavas massinvandring och mångkultur. Decennier av vanskötsel på detta vitala område har bidragit till att våra trygghetssystem är överbelastade och att polisens våldsmonopol är brutet i stora delar av vårt land.

Låt mig ta några exempel: Från 1987 fram till 2017 har antalet anmälda sexualbrott ökat med 377 procent. Antalet brott mot liv och hälsa har ökat med 145 procent. 1990 hade vi tre utanförskapsområden. I dag varierar siffrorna beroende på vem man talar med eller vilken statistik man lutar sig mot. Men det är långt över 100 stycken, och det närmar sig 200 stycken. Antalet är kraftigt ökande. Av dessa klassas 53 områden av polisen som särskilt utsatta. I 15 av dessa 53 områden har polisen delvis tappat våldsmonopolet.

Av 55 anmälda lex Maria-fall som en svensk läkartidning gick igenom konstaterades att vart fjärde dödsfall, 25 procent, berodde på överbelastning inom sjukvården. MSB rapporterade kontinuerligt att den utomeuropeiska massinvandringsvågen under 2015 kraftigt överbelastade svensk sjukvård.

Ökade sexualbrott är en direkt följd av massinvandringen. Det är invandrare som är kraftigt överrepresenterade i dessa brottskategorier, inte minst vad gäller gruppvåldtäkter. Det är i princip uteslutande invandrare som begår dessa brott.

Ökad kriminalitet överlag beror på massinvandring. De kriminella gäng som härjar i våra förorter är till absolut största del av utomnordisk härkomst.

Asylstopp samt stopp för anhöriginvandring för dem som har kommit från utomordiska länder och en aktiv och omfattande återvändningspolitik måste komma på plats. Det räcker inte att utvisa tiotusentals, som vissa partier vill. Samhället måste mobiliseras för att hundratusentals ska skickas hem. För kommunerna skulle detta lätta på trycket mot såväl omsorgssystem som bidragssystem. Det skulle också skapa ett välbehövligt lugn i förörterna och därmed ett minskat tryck på rättsväsendet.

Medborgarskap är ingenting som dessa haveristiska element ska kunna gömma sig bakom. Såväl uppehållstillstånd som medborgarskap ska kunna dras in.

Migrationsverket bör omvandlas till ett återvändningsverk. Arbetskraftsinvandringen får i stället skötas i Skatteverkets regi. Hela statsapparaten måste mobiliseras för att kunna skicka hem alla invandrare som begår brott eller som missbrukar trygghetssystemen. Bara på det sättet löser vi den initiala krisen. Invandringen är fortsatt bara en del av globalismen, som slår hårt mot den vanliga svensken. Men invandringen är det akuta problemet som måste lösas här och nu.

Tack och lov finns i dag ett nytt invandringskritiskt parti som är berett att företräda en rak och tydlig politik på området. Det är ett parti som aldrig kommer att kompromissa i frågan om återvändning, nämligen Alternativ för Sverige. Medan andra partier som påstår sig vilja ta tag i frågan har mellanmjöklösningar presenterar AFS den enda vägen framåt för att rädda välfärden, tryggheten och framtiden för våra barn.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 10.)

Socialavgifter

§ 5 Socialavgifter

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2017/18:SfU19
Socialavgifter
föredrogs.

Anf. 28 CASSANDRA SUNDIN (SD):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till reservation 2.

Sverige har ett omfattande och rikt friluftsliv. Miljoner svenskar, och däribland hundratusentals barn, är medlemmar i någon av de friluftsförbund som finns över hela landet. Många nyttjar den svenska naturen genom sportutövande, turism och rekreation. Friluftslivet når många samhällsgrupper och är, utöver vad som tidigare nämnts, en viktig resurs för regional utveckling och därmed en viktig del av den palett av näringar som samspelar och skapar förutsättningar för ett levande näringsliv i en levande landsbygd.

Idrotten har en stark relation till folkhälsan och är i dag en större sektor, med större resurser, än friluftslivet. Däremot är båda viktiga och har starka kopplingar till folkhälsoarbetet. Ett exempel på en satsning inom området är socialavgiftslagens halva basbeloppsregel, vilken till exempel Riksidrottsförbundet omfattas av. Ersättning till idrottsutövare från ideella föreningar som har till ändamål att främja idrottslig verksamhet är enligt

2 kap. 19 § socialavgiftslagen avgiftsfri om ersättningen under året inte har uppgått till ett halvt prisbasbelopp.

Några som däremot inte omfattas av socialavgiftslagens halva basbeloppsregel är Svenskt Friluftsliv. Skatteverket menar att lagtexten anger att det ska vara fråga om idrottsutövare för att regeln ska kunna tillämpas. Idrotter anslutna till Riksidrottsförbundet är dem som det i första hand kan komma att handla om. Men det gäller även liknande verksamheter, exempelvis friluftsliv med idrottsinriktningar. Här uppstår en problematik när man med denna motivering blir tvungen att från fall till fall definiera vad som räknas som idrott och vad som räknas som övriga intressen.

Herr talman! Om man med denna regel syftar till att främja folkhälsan genom enbart idrott uppstår svårigheter, då detta i praktiken innebär en åsidosättning av stora delar av folkhälsofrämjande aktiviteter. Med anledning av detta är det viktigt att även Svenskt Friluftsliv med underorganisationer omfattas av halva basbeloppsregeln i socialavgiftslagen som en del i arbetet med friluftslivets utveckling i Sverige.

Svenskt Friluftsliv är en paraplyorganisation för 25 ideella friluftsortorganisationer i Sverige som tillsammans har 1,7 miljoner medlemmar, varav 300 000 är barn och ungdomar. Tillsammans består organisationerna av närmare 9 000 lokala och regionala föreningar.

Svenskt Friluftsliv arbetar inte bara med att skapa de bästa förutsättningarna för friluftslivet i Sverige och för att medlemsorganisationerna ska vara starka, utan även med att höja friluftslivets status i samhället samt att värda och värna allemansrätten.

Enligt Svenskt Friluftsliv och flera medlemsorganisationer är det stora problemet i dag att Skatteverket har en oklar tolkning och hantering av begreppet idrottslig verksamhet. Det har medfört, enligt bland andra Svenskt Friluftsliv, att Skatteverket i vissa regioner har tillåtit lokala friluftsföreningar, till exempel Svenska Livräddningssällskapet, att tillämpa prisbasbeloppsregeln medan samma organisationer i andra delar av landet inte har tillåtit att använda regeln. Man har alltså bedömt den idrottsliga verksamheten olika i skilda provningar.

Herr talman! Sverigedemokraterna anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om att medlemsorganisationer som är anslutna till Svenskt Friluftsliv bör omfattas av undantaget i socialavgiftslagen på samma sätt som organisationer anslutna till Riksidrottsförbundet.

Ett av våra största folkhälsoproblem är i dag det ökande stillasittandet, särskilt bland barn och unga. Vardagsmotionen minskar, och de naturliga relationerna till rörelse, motion och vistelse i naturen blir allt färre. För att få bukt med denna negativa utveckling krävs krafttag och ett led i det är att stärka friluftslivets ställning i samhället och underlätta för de organisationer som bedriver verksamheter inom området.

Anf. 29 SOLVEIG ZANDER (C):

Herr talman! Det här motionsbetänkandet är viktigare än vad vi kanske vill erkänna. En av motionerna handlar om att öka förutsättningarna för att hela Sverige ska leva, det vill säga att inte bara storstäderna utan även landsbygden ska ha möjligheter att utvecklas. Den motionen har Per Åsling skrivit, och den är viktig för oss i Centerpartiet.

I Pers motion framgår hur vi med enkla metoder kan omfördela våra gemensamma skattepengar så att de kommer alla till del i vårt samhälle

och kommer *hela* landet till del. Vi kan i dag se, och har gjort det i många år, hur landet klyvs och vissa delar av vårt land bidrar med resurser så att städerna och övriga delar av landet kan ha ett välstånd som inte kommer de delar av landet till del som faktiskt producerar detta välstånd.

Vad är det då som jag och Per talar om? Jo, det är till exempel malm-brytningen, vattenkraften och andra naturresurser som man levererar från en del av landet till en annan och att den landsända som producerar detta, framför allt norr, inte kompenseras för vad den faktiskt bidrar med.

Man kan undra varför fler och fler lever gott på andras bekostnad, varför flyttkedjorna från landsbygden och Norrland ser ut som de gör och allt fler flyttar in till de stora städerna. På landsbygden och i Norrland läggs skolor, affärer och företag ned, och allt fler flyttar in till städerna.

Det här kan man ändra på. Jag tänker ta er med på en liten tur i verkligheten. Vi reser upp genom vår norra del av landet till Krokoms kommun som ligger några mil norr om Östersund i höjd med Trondheim. Sedan åker vi in i grannkommunen Lierne som är en liten kommun på den norska sidan, och därefter åker vi en bit uppåt och kommer sedan tillbaka in i Sverige.

Den lilla kommunen Lierne har 1 375 invånare. Där finns det fräscha skolor, ett nybyggt servicehus för äldre, en ny, jättefin sporthall och växande företag. Bland annat finns det ett bageri som kör dubbla skift och hela tiden växer, en landbaserad rödingodling och mycket mer.

Och hör och häpna, där är arbetsgivaravgiften, vilken socialavgiften ingår i, 5,2 procent. Och hur stor är arbetsgivaravgiften i grannkommunen Krokom, som alltså ligger på den svenska sidan? Jo, den är 31,42 procent. Det betyder att förutsättningarna i Krokom och Strömsund, som kommunerna heter där uppe, och Lierne är helt olika fast man faktiskt tillhör samma bygd.

I Norge erbjuder man företag och medborgare god service för att man har en geografiskt differentierad arbetsgivaravgift. Det är något vi också skulle kunna ha i Sverige för att ge tillbaka till bygden som producerar en del av vårt välstånd. Det skulle medverka till att konkurrensförutsättningarna för våra norrländska bygder skulle bli betydligt bättre än vad de är i dag och till att skapa sysselsättning och företagande även i glesbygden.

Systemet som man har i Norge har godkänts av EU – det får vara så – och det skulle man kunna överföra till Sverige. Landsbygdskommittén föreslog i sitt eniga slutbetänkande att man skulle sänka arbetsgivaravgifterna och pekade ut 23 kommuner i norra delen av Sverige.

Det Centerpartiet och Per Åsling föreslår är att det här skulle kunna omfatta hela inlandet, det som vi kallar stödområde A som sträcker sig från Torsby i Värmland upp till Kiruna. Det skulle medföra att hela landet kunde gå framåt och hela landet skulle leva.

Med det, herr talman, tillstyrker jag Per Åslings motion.

Anf. 30 ARON MODIG (KD):

Herr talman! Vad gäller betänkandet som är föremål för den här debatten, SfU19 om socialavgifter, håller vi från Kristdemokraternas sida med om det mesta som står i betänkandet. Men vi har en reservation, och det är reservation 3. Den handlar om att vi vill undersöka möjligheten att ge mer förmånliga skatteregler till den ideella sektorn.

Vi säger särskilt: Varför inte titta på de regler som gäller specifikt för idrottsrörelsen? I dag behöver man inte betala arbetsgivaravgifter för idrottsutövare, tränare och tävlingsfunktionärer om ersättningen understiger ett halvt basbelopp.

Varför vill vi då att man ska titta på detta? Jo, för att en stark och fristående ideell sektor, eller ett starkt civilsamhälle, som vi säger inom Kristdemokraterna, är en viktig del av samhället som en motvikt både till det offentliga och till näringslivet. Det bidrar med gemenskap, samvaro och att människor från olika bakgrund möts. Det ger i många fall en skolning i demokrati och mötesfrihet och så vidare.

Det här gör att vi tycker att det är viktigt att se hur vi kan stärka det civila samhället. Här har vi förslag bland annat om att vi vill återinföra skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer. Vi har förslag om en fond för investeringar i ideell välfärdsverksamhet. Det är utifrån den bakgrunden man ska se på förslaget som också finns i det här betänkandet.

Anf. 31 PHIA ANDERSSON (S):

Herr talman! I detta betänkande behandlar utskottet motionsyrkanden om socialavgifter från den allmänna motionstiden 2017–2018. Motionerna tar bland annat upp frågor om lägre socialavgifter för unga, små företag och företag i glesbygd samt undantag från kravet att betala socialavgifter.

Jag vill redan nu yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på motionerna.

Socialavgifter är samma som det vi brukar kalla arbetsgivaravgifter. Socialavgifter tas ut för att finansiera våra trygghetssystem.

- Det är föräldraförsäkringsavgift, som är föräldrapenning och kostnader i samband med den.
- Det är arbetsskadeavgift, som är arbetsskadeförsäkringen som går till personer som blivit sjuka eller råkat ut för olyckor i samband med arbete.
- Det är arbetsmarknadsavgift, som är arbetslöshetsförsäkring, aktivitetsstöd och kostnader enligt lönegarantilagen.
- Det är ålderspensionsavgift, som bidrar till Sveriges ålderspensionssystem.
- Det är efterlevnadsavgift, som är pension som betalas ut till familjer till någon som har gått bort.
- Det är sjukförsäkringsavgift, som är sjukpenning, sjuklön, sjukersättning, graviditetspenning och rehabiliteringspenning.

Vi debatterar alltså försäkringspremier för våra välfärdsförsäkringar. Vem ska vara med och betala eller inte, och i vilken omfattning?

Våra välfärdsförsäkringar bygger på omfördelning och solidaritet, och de har byggts upp under väldigt lång tid. Det är viktigt att förstå att det som våra socialavgifter går till är våra trygghetsförsäkringar.

Herr talman! Återigen finns det i betänkandet motioner om nedsättning av arbetsgivaravgifter för unga, trots att utskottet tidigare har konstaterat att nedsättning av socialavgifter för unga inte har löst problemet med ungas arbetslöshet. Den tidigare nedsättningen av socialavgifter för unga

misslyckades eftersom den största delen av resurserna satsades på de ungdomar som redan hade ett arbete eller som skulle få ett arbete även utan nedsättningen av arbetsgivaravgiften. Endast en liten del riktades till dem som behövde det bäst, nämligen unga med låg utbildning eller unga som av andra skäl stod långt ifrån arbetsmarknaden.

Herr talman! Det så kallade växa-stödet som infördes den 1 januari 2017 är tillfälligt; det varar till och med 2021. Stödet innebär nedsatta arbetsgivaravgifter för enmansföretag som anställer sin första medarbetare. För den personen betalar företaget endast ålderspensionsavgift.

Därutöver finns det möjlighet att i stödområden reducera avgiftsunderlaget för arbetsgivaravgiften och den allmänna löneavgiften. Denna möjlighet har utformats så att den gynnar glesbygden då det gäller näringsidkare som är verksamma i vissa kommuner, bland annat Norrbottens, Jämtlands och Dalarnas län.

Motioner om nedsättning för idrottsföreningar är en favorit i repris. Utskottet har vid ett flertal tillfällen uttalat att undantaget för idrottsföreningar, som innebär att de i vissa fall inte betalar arbetsgivaravgifter, inte bör utvidgas. Tvärtom – vi har i stället sagt att det bör ses över för medlemmar som är anslutna till Riksidrottsförbundet, eftersom de fick undantaget efter en dom i Regeringsrätten. Redan då sa man att det var viktigt att förstå varför arbetsgivaravgifter ska betalas, och det gällde även idrottsförbund som har anställd personal.

För socialförsäkringens legitimitet är det viktigt att så långt som möjligt upprätthålla ett samband mellan de socialavgifter som betalas och de förmåner som dessa avgifter är till för att finansiera.

Herr talman! Jag yrkar återigen bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga motioner.

Anf. 32 RICKARD PERSSON (MP):

Herr talman! När det gäller lägre socialavgifter för unga har vi redan haft denna debatt en gång, för cirka ett och ett halvt år sedan när regeringen tog bort den ineffektiva reformen. Nu liksom då kan jag bara konstatera att det var en dålig reform med dålig träffsäkerhet. Den största delen av pengarna gick till de ungdomar som redan hade ett jobb eller ändå skulle få det, även utan avgiftssubvention. Endast en mycket liten del gick till dem som verkligen behövde hjälp att få ett arbete.

Alla regeringens egna expertorgan har också, även under den tid Alliansen satt i regeringsställning, konstaterat att det var ett dåligt förslag. Finanspolitiska rådet konstaterade att lägre arbetsgivaravgifter för alla ungdomar är en dyr och ineffektiv åtgärd för att sänka ungdomsarbetslösheten. Ekonomistyrningsverket uttalade att effekterna på sysselsättningen av en nedsättning av socialavgifterna sannolikt är små och att det minskar kostnaden för anställningar som i hög grad skulle ha blivit av ändå. Även den myndighet som arbetar praktiskt med arbetslöshet och arbetsmarknad, det vill säga Arbetsförmedlingen, sa att ”forskningen om effekterna av arbetsgivaravgiftssänkningar på sysselsättningen i allmänhet visar på försumbara effekter”.

Jag kan bara upprepa det jag sa i den tidigare debatten. Reformen som då kostade ca 14 miljarder per år uppskattas ha skapat 6 000–10 000 jobb på kort sikt. För samma summa skulle man ha kunnat anställa ungefär

32 000 lärare eller sjuksköterskor om deras genomsnittslön var ca 30 000 kronor. Det visar hur ineffektiv reformen var.

Det är ändå bra märkligt att Alliansen vill återinföra en reform som gav så dålig utdelning per skattekrona. Subventionen per skapat jobb uppgick, när vi avskaffade reformen, till mellan 1,4 och i sämsta fall 2 miljoner kronor per anställning. Det motsvarar omkring fyra gånger den genomsnittliga statliga anställningskostnaden för 19–25-åringar. Det finns sannoligen bättre och billigare sätt att stimulera anställning av ungdomar.

När detta behandlades senast konstaterade utskottet att det fanns ett mycket stort behov av att satsa resurser på effektivare åtgärder som kan göra att just ungdomar som står långt från arbetsmarknaden och behöver hjälp blir mer anställbara.

Regeringen har redan vidtagit en rad åtgärder. Vi har inrättat Delegationen för unga och nyanlända till arbete, Dua, som har i uppdrag att främja statlig och kommunal samverkan och utveckling av nya samverkansformer. Duas arbete har resulterat i att Arbetsförmedlingen har ingått lokala överenskommelser med 287 av landets 290 kommuner om att samverka om insatser för arbetslösa ungdomar.

Regeringen har lagt fram förslag om att medel anvisas för en ytterligare ökning av det kunskapslyft som har inletts och som fullt utbyggt 2021 omfattar 93 000 utbildningsplatser med studiestöd inom yrkesvux, folkhögskola, yrkeshögskola samt universitet och högskola. Detta främjar också att ungdomar får arbete.

Studiestartsstödet har införts för att öka rekryteringen till studier bland arbetslösa som har kort utbildning och stort utbildningsbehov, för att stärka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Också här handlar det i stor utsträckning om ungdomar.

Regeringen satsar också 500 miljoner kronor för att stötta kommuner och landsting som, med hjälp av extratjänster, redan har anställt eller anställer personer som står långt från arbetsmarknaden. Det kommer också många ungdomar till del.

Vi har också 90-dagarsgarantin för ungdomar. Det innebär en bortre gräns för hur länge en person kan vara arbetslös innan han eller hon erbjuds ett arbete, en utbildning eller en insats som leder till arbete eller studier.

Detta är långsiktiga och kostnadseffektiva åtgärder för de ungdomar som står långt från arbetsmarknaden och de ungdomar som verkligen behöver hjälp att få ett arbete.

Slutligen måste det också påpekas att arbetslösheten och långtidsarbetslösheten bland ungdomar har fortsatt att minska. Den låg åtminstone under 2017 på den lägsta nivån sedan 2003 respektive 2007. Trots att subventionen för ungdomarna avskaffades ser vi nu att de branscher som traditionellt sett anställer många ungdomar fortsätter att göra det med full kraft.

Herr talman! Jag yrkar därmed bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 10.)

Anf. 33 ERIK OTTOSON (M):

Herr talman! Moderaterna står självfallet bakom alla reservationer från Moderaterna och Alliansen, men för tids vinnande yrkar jag bifall bara till reservation nr 5 och reservation nr 6.

It-politik och digitalisering är ett politikområde som tar allt större utrymme i anspråk i våra politiska debatter och rätteligen så. Med teknikutvecklingen och med fler som har tillgång till mer avancerad teknologi ökar också efterfrågan på en medveten politik inom området. Men just tillgången på teknologi och tillgången till data och internet är avgörande för att Sverige ska kunna fortsätta att vara ett land i framkant. Vi har under de senaste åren inte lyckats att behålla riktigt den position i framkant som vi tidigare har haft.

Ett av de absolut starkaste korten i vår svenska digitaliseringspolitik är och har varit tillgången på bredband, framför allt utanför storstäderna. Men det är inte klart, herr talman. Det finns fortfarande saker kvar att göra. Det finns ett bredbandsstöd som staten tillhandahåller för att möjliggöra utbyggnad av fiber och höghastighetsbredband på landsbygden.

Det är därför särskilt oroväckande när Riksrevisionen återkommer till riksdagen och regeringen och menar att de medel som har avsatts för att bygga ut bredband där det annars inte hade gått att bygga ut i alldeles för stora delar har gått till att subventionera utbyggnad som även hade blivit av utan subvention. Det är tydlig kritik från Riksrevisionen och någonting som måste tas på absolut största allvar.

Felanvändning av skattemedel får inte inträffa, oavsett vad det handlar om. I det här fallet innebär det att vi kommer att få svårare att få ut fiber och höghastighetsbredband till den sista husknuten där det är som absolut dyrast. Därför är det viktigt att regeringen nu vidtar tydliga åtgärder för att se till att det bredbandsstöd som varje år allokeras också utnyttjas på absolut bästa sätt.

Det finns andra saker som staten kan göra för att underlätta den här utbyggnaden. Det finns ett flertal myndigheter som påverkar direkt eller indirekt huruvida man kan eller inte kan bygga ut bredband framför allt på landsbygden. Här finns också ett stort arbete att göra.

Det är tråkigt när vi nås av ständiga rapporter om att handläggningstiderna för att få bygga en bredbandsanslutning under en väg blir allt längre och längre. Vi vet att Trafikverket ständigt arbetar med att försöka att korta handläggningstiderna för att möjliggöra detta, men resultatet är nedslående, herr talman. Även här behöver tydliga åtgärder vidtas. Jag efterlyser att regeringen gör detta.

Vi ser också en tydlig och en snabb utbyggnad av den trådlösa uppkopplingen. Fler och fler har höghastighetsbredband i sina mobiltelefoner, och kraven ökar ständigt. När nya tjänster kommer som kräver större datavolymer på kortare tid måste också mobilnäten följa med.

Här finns också en rad olika saker som staten har ansvar för och som måste ske. Till exempel måste det finnas utrymme i de radiovågsspektrum som staten styr och förfogar över för att man ska kunna möjliggöra detta.

Alliansregeringen tog initiativ till att auktionera ut 700-bandet. Här måste vi se till att våra blåljusmyndigheter har fungerande kommunikationer samtidigt som vi säkerställer att det finns en väl utbyggd trådlös bredbandsinfrastruktur på vår landsbygd.

Men de signaler som nu kommer är att vi inte kan snöa in på 700-bandet. Vi måste vara redo för nästa steg i detta, och vi måste vara redo att titta på ytterligare spektrum som behöver allokeras för just den här sortens tjänster. Alternativet till det är att när 5G ska rullas ut i Sverige finns det inte de naturresurser som krävs för att detta ska vara möjligt. Vi halkar efter från att ha varit ett av de första länderna i Europa med en bred 5G-utbyggnad till att bli ett av de sista länderna. Detta slår direkt mot vår svenska konkurrenskraft.

För att förstå vad 5G egentligen handlar om kan man exemplifiera det med att från den ena sidan av jorden till den andra sidan kunna utföra kirurgiska ingrepp. Det kan handla om styrsystem för avancerad industri. Det kan handla om möjligheterna att köra in en rökdykarrobot i ett brinnande hus i stället för mänskliga rökdykare som riskerar sina liv. Och det kan handla om en rad olika saker.

Om vi som nation ligger efter i detta och samtidigt säger att vi ska ha en högteknologisk och kunskapsintensiv arbetsmarknad, då rimmar det inte riktigt med varandra. Därför måste vi nu blicka bortom 700-bandet för att se vad som är nästa steg, och det ska självklart göras i harmoni med våra europeiska grannar.

Det är när EU och Europa håller ihop i dessa stora teknikskiften, stöttar varandra och samarbetar som vi har möjlighet att på riktigt vara konkurrenskraftiga på den internationella arenan. Men i Europeiska unionen måste Sverige självklart alltid ha ledartröjan. Det handlar om svensk export, om svenska arbetstillfällen och om svensk konkurrenskraft.

(Applåder)

Anf. 34 ANDERS ÅKESSON (C):

Herr talman! Det är it- och telefonifrågor som är föremål för diskussion här och nu. Då kan vi konstatera att en bra mobiltäckning och goda uppkopplingsmöjligheter är viktigt för precis alla människor och alla verksamheter, både i människors och verksamheters arbete och i människors fritid.

Både som centerpartist och som företrädare för Alliansen är jag helt övertygad om att Sverige behöver bra mobila och digitala kommunikationer som erbjuder god geografisk täckning, och med tillräcklig kapacitet för att människor och verksamheter i precis hela landet ska kunna utvecklas och bidra i samhällsarbetet.

Under åren med alliansregeringen vidtogs en lång rad åtgärder på området, inte minst för att förbättra mobiltelefonin och mobildatans täckning. Det handlade om ändrad lagstiftning, bättre information och starkare konsumentlagstiftning. Det handlade också om att näten, teknologin och radiovågorna gjordes tillgängliga för trådlös teknologi. Det byggdes ut kraftiga ekonomiska samhällsstöd för att möjliggöra utbyggnad där de kommersiella förutsättningarna inte var tillräckliga för att människor skulle kunna ta del av bredband och teknologin.

Det är säkert så att en utbyggd digital transportinfrastruktur är och förblir en helt avgörande förutsättning för att människor ska kunna bo och vara verksamma i hela landet. Det innebär möjligheter till nya jobb och tillväxt men också tillgång till välfärdstjänster av olika slag. Föregående talare Erik Ottoson nämnde några exempel.

I en internationell jämförelse ligger Sverige fortfarande bra till, men denna utveckling står inte på något vis stilla. För att kunna möta kommande utmaningar och förväntningar måste vi som nation bli bättre på att ta till vara de möjligheter som den digitala teknologin innebär.

Denna utveckling måste omfatta alla som bor i vårt land, i synnerhet människor som bor utanför de större tätorterna på den svenska landsbygden, som trots allt geografiskt utgör större delen av vårt land. Hindren för att de som i dag saknar tillgång till bredband ska kunna få del av det är en jätteutmaning för oss i Sveriges riksdag och den regering som har att verkställa riksdagsbesluten.

Detta förstärks sannolikt i takt med att allt fler välfärdstjänster och privata tjänster flyttar över och distribueras via internet. För att de tjänsterna och den utvecklingen ska vara tillgängliga för alla invånare i kungariket Sverige måste också alla ges samma förutsättningar att kliva på tåget. Staten kan inte i detta sammanhang, och förvisso inte heller i något annat, retirera från ambitionen att den digitala utvecklingen ska omfatta hela landet och alla människor som är verksamma här.

För den fortsatta utbyggnaden av bredbandsteknologi i områden där det saknas kommersiella förutsättningar är det statliga bredbandsstödet av central betydelse. Därför anser vi i Centerpartiet att det är viktigt att det statliga bredbandsstödet först och främst går till de områden där de kommersiella förutsättningarna för utbyggnad i dag saknas.

I detta sammanhang finns det också skäl att peka på det som många enskilda människor, byalag och samfällighetsföreningar med flera vittnar om: svårigheterna i handläggningsprocessen för bredbandsstödet. Jag anser att detta ger skäl att se över hur handläggningsprocessen för bredbandsstödet fungerar och att göra den mer effektiv och enkel att nyttja för användarna.

En annan problematik som vi ofta springer på är att det gamla kopparnätet, som i decennier användes för ren telefoni och under en övergångstid använts också för datakommunikation, stängs av i allt fler delar av landet. Centerpartiet och Alliansen anser att det, när någon utsätts för att den gamla teknologin tas bort, krävs bättre eller åtminstone likvärdiga alternativ till det nätet innan den som har operatörsansvar tillåts klippa ned eller upphöra med tjänsten.

Nedklippningen av kopparnätet riskerar att drabba de glesast befolkade delarna av vårt land absolut hårdast eftersom det ofta är där alternativen till den gamla fasta förbindelsen, till exempel i form av ett fibernät eller ett mobilt nät med hög överföringshastighet, saknas. Det är därför rimligt att kräva att de aktörer som tillhandahållit teknologin via kopparnät kan erbjuda en fullgod ersättning till en rimlig kostnad för både telefoni och bredbandstjänster innan den gamla tjänsten får upphöra.

Sverige behöver ett snabbt och säkert mobilt nät med god kapacitet och bättre geografisk täckning än i dag. Det finns anledning att påminna om alliansregeringens viktiga beslut att frigöra det som kallas 700-megahertzbandet i syfte att förbättra möjligheterna till mobil kommunikation i hela

landet. Min och Centerpartiets uppfattning är att ett kommersiellt tillgängliggörande av 700-megahertzbandet är ett viktigt steg för att skapa en bättre bredbandstäckning i hela landet.

Vi beklagar därför det vi upplever som regeringens saktfärdighet vad gäller hanteringen av frågan, något som vi anser har försenat arbetet med att förbättra täckningen, inte minst på den svenska landsbygden. Det får inte bli fler förseningar i denna process. När 700-megahertzbandet väl auktioneras ut är det rimligen både möjligt och viktigt att tillgodose såväl civilsamhällets som blåljusmyndigheternas behov av nödvändigt frekvensutrymme.

Herr talman! Jag står givetvis bakom det betänkande som här avlämnats, så när som på de punkter där Centerpartiet eller Alliansen anfört en reservation, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservationerna 7 och 9.

(Applåder)

Anf. 35 EMMA WALLRUP (V):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till reservation 2.

Det är väldigt viktigt att vi verkligen innefattar alla i samhällsbygget. Det är lätt hänt att landsbygden glöms bort; det faller sig naturligt eftersom Sverige är ett stort land. Men det är viktigt att vi just nu verkligen arbetar för att läka klyftorna i vårt land i all infrastruktursatsning, även när det gäller bredband och it-infrastruktur.

Det är därför viktigt att vi ser över det statliga stödet till utbyggnad av bredband så att det går till just de områden där det behövs som mest. Vi har i trafikutskottet fått rapporter om att det system vi nu har byggt upp inte riktigt gör att pengarna hamnar där de som mest behövs. Detta måste regeringen se över så att vi prioriterar det viktigaste först, i hela samhällsbygget. Det gäller allt från grundsäkerhet till infrastruktur som gör att man kan leva och verka.

Digitaliseringen spelar en stor roll, inte minst för att människor ska kunna bo och arbeta på landsbygden i andra delar av Sverige, inte bara i storstäderna. Satsningar på digitala tjänster kan vara både kostsamma och svåra att genomföra för små kommuner. Det är viktigt att vi har en regional och nationell samverkan för att underlätta uppgiften just för de små kommunerna.

Min partikamrat Håkan Svenneling kommer att tala vidare om Västerpartiets hållning i denna fråga. Jag yrkar som sagt bifall till reservation 2.

Anf. 36 NINA LUNDSTRÖM (L):

Herr talman! Jag står bakom alla förslag där Liberalerna finns med, men för tids vinnande yrkar jag bifall bara till reservationerna nr 3 och 5.

Herr talman! Digitaliseringen är fantastisk. Vilka möjligheter som öppnas för att både knyta ihop samhällen och utveckla de tjänster som finns därute! Att hålla kontakten med familj och vänner med bildöverföring, att kunna arbeta på distans, att kunna shoppa och handla, få myndighetspost, göra läkarbesök, studera och till och med få matleveranser – ja, framtiden är fylld med möjligheter!

En god tillgänglighet till bredband gör det möjligt att bo och verka i hela landet och att driva företag. En stabil och snabb uppkoppling i hela landet gör det även möjligt att utveckla resfria kommunikationer, vilket också är viktigt ur ett hållbarhetsperspektiv.

Det innebär att man kan organisera och medverka i möten genom kommunikation över nätet – bra ur hållbarhetssynpunkt men också för att det underlättar för fler att vara delaktiga. Till och med riksdagen har ett Skype-rum, som en del av oss använder då och då. Skype, Facetime, Viber och andra plattformar gör det möjligt att kommunicera, att delta i utbildningar och att ha kontakt med företag, utöver släkt och vänner.

Herr talman! Sverige ska ha en bredbandsuppkoppling i världsklass, och alla ska kunna vara delaktiga i det digitala samhället. Därför vill vi i Liberalerna införa en digital allemansrätt som garanterar en stabil och snabb uppkoppling i hela landet. Bredband är enligt vår uppfattning en grundläggande del av Sveriges infrastruktur.

Tillgång till en bra it-infrastruktur har en avgörande betydelse för företagen, den offentliga sektorn och hushållen. Tyvärr har i många fall de som bor och verkar utanför tätorter fortfarande inte alltid tillgång till en god uppkoppling.

Regeringen anger i sin skrivelse om digitaliseringspolitiken att man har som ambition att så många som möjligt ska ha tillgång till bredbandsuppkoppling, vilket i praktiken innebär att det 2025 fortfarande kommer att finnas hushåll och företag som inte har tillgång till 100 megabit per sekund. Enligt vår mening är detta problematiskt.

Vi konstaterar dock med tillfredsställelse att regeringen nyligen har ändrat i förordningen om elektronisk kommunikation, vilket innebär att nivån för den lägsta hastigheten i den internetanslutning som ingår i den samhällsomfattande tjänsten har höjts från en megabit till tio megabit från och med den 1 mars 2018. Det är något som vi har lagt fram förslag om och efterlyst för att man ska kunna möta den utveckling som skett med allt snabbare uppkoppling och växande datamängder.

För att digitaliseringen av hela Sverige ska ta ytterligare fart krävs därför en fortsatt utbyggnad. Detta förutsätter också kreativa lösningar, som exempelvis samförläggning av bredbandsinfrastruktur och annan infrastruktur samt en mer snabbfotad användning av frekvenser för mobilt bredband.

I takt med att kopparnätet stängs av i flera delar av landet anser vi att det krävs likvärdiga alternativ till kopparnätet för att kompensera de hushåll som påverkas. Detta riskerar annars att drabba landsbygdens invånare hårdast eftersom alternativen där till en fast förbindelse, till exempel i form av fibernät eller mobilt nät med hög överföringshastighet, inte alltid finns eller är väldigt kostsamma.

Vi vill därför se över möjligheten att ansvariga aktörer ska kunna erbjuda en fullgod ersättning till en rimlig kostnad när man gör de här förändringarna. Det anser vi vara avgörande för att säkerställa att den digitala tillgängligheten i hela landet inte försämras när kopparnätet försvinner.

Fortfarande är det så att även i så kallade täta regioner, som Stockholms län, finns det ställen där man saknar uppkoppling till mobilnätet. Vi ska inte glömma bort att landsbygd och glesbygd finns på många håll i Sverige.

Trafikverket såväl som affärsverken i övrigt samt ytterligare ett antal statliga aktörer har fiberoptiska nätverk som sträcker sig över hela landet. De används i huvudsak för att styra järnvägs- och kraftledningsanläggningar. Delar av dessa fibernät är i dagsläget inte fullt utnyttjade, vilket också Riksrevisionen har framhållit i sin studie. I likhet med Riksrevisionen och flera tidigare utredningar anser vi att det är tydligt att den statligt ägda it-infrastrukturen inte utnyttjas optimalt. Det anser vi att den borde göras.

Herr talman! Sedan gäller det 700-megahertzbandet. Tillgång till ett bra mobilnät i hela landet omfattar också frågan om 700-megahertzbandet. Vår uppfattning är att man bör tillgängliggöra en del av 700-megahertzbandet, vilket är ett viktigt steg i att förbättra bredbandstäckningen. Men vi vill också framhålla att blåljusmyndigheternas behov självfallet ska finnas med i det arbetet och i den analysen.

Slutligen, herr talman! När det gäller frågan om bredbandsstöd vill jag särskilt uppmärksamma att vi i Liberalerna i vår budgetmotion för 2018 hade större anslag än vad regeringen hade – ungefär 100 miljoner kronor mer per år.

Bredbandet utgör en väldigt viktig del av den infrastruktur som vi bygger upp samhället med. Våra invånare ska kunna delta på likvärdiga villkor. En god digital uppkoppling är viktig för såväl privatpersoner som företag, och det är en oerhört viktig del för den regionala tillväxten. Men det är också en fråga om att kunna vara delaktig i ett demokratiskt samhälle och få likvärdiga villkor.

(Applåder)

Anf. 37 ROBERT HALEF (KD):

Herr talman! Tillgång till bredband med hög hastighet för internetuppkoppling är en förutsättning för att människor ska kunna driva företag, jobba och studera på distans. Samhället är alltmer beroende av internetuppkoppling med hög hastighet och av ett robust system som bidrar till bättre tillväxt, ökad tillgänglighet och delaktighet och som bidrar till snabb och effektiv kommunikation.

Alliansregeringen gjorde stora satsningar på bredband inom ramen för landsbygdsprogrammet, och arbetet med att förbättra bredbandstäckningen måste fortsätta, framför allt i glesbygd och på landsbygd.

Målet med bredbandsstrategin är att minst 95 procent av alla hushåll och företag i Sverige ska ha tillgång till bredband om minst 100 megabit per sekund år 2020 och att hela Sverige ska ha tillgång till snabbt bredband 2025.

Herr talman! Alliansregeringen tog de första stegen för att frigöra det så kallade 700-megahertzbandet till marknaden. Det är nu viktigt att regeringen fullföljer arbetet. Samtidigt som 700-megahertzbandet auktioneras ut måste blåljusmyndigheternas behov bli tillgodosedda. Polisen, Försvarsmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Säpo påpekar alla vikten av att de fortsätter ha kontroll över delar av 700-megahertzbandet för eget bruk.

Kristdemokraterna anser att resterande bandutrymme ska auktioneras ut och lämnas till marknaden för en bättre täckning av bredband även på glesbygden. Enligt Post- och telestyrelsen är 700-megahertzbandet särskilt gynnsamt för mobila bredbandstjänster i glesbygden.

År 2014 beslutade regeringen att öppna 700-bandet för mobilt bredband från år 2017, och under hösten 2016 beslutade nuvarande regering att skjuta upp tillgängliggörandet av 700-bandet med två år.

Ett kommersiellt tillgängliggörande av 700-megahertzbandet är ett viktigt steg för att skapa bättre bredbandstäckning i hela landet. Jag beklagar därför regeringens hantering av frågan, som försenat arbetet med att förbättra täckningen, inte minst i glesbygden.

Nu har Post- och telestyrelsen preliminärt fastställt tidpunkten för en auktion, i slutet av året. Vi vill i sammanhanget understryka vikten av att man undviker ytterligare förseningar i denna process.

Herr talman! Ett problem som sätter käppar i hjulet för utbyggnaden av bredband är den kommunala lokaliseringsprincipen, som hämmar och stoppar de kommunala stadsnätens utveckling och i förlängningen även bredbandsutbyggnaden på landsbygden.

220 av Sveriges 290 kommuner har stadsnät. Dessa kompletterar andra aktörer och bidrar till målet om ett helt uppkopplat Sverige. För att man ska kunna uppnå statens bredbandsmål krävs en skyndsam förändring i kommunallagen, liknande den som gjort det möjligt för kommunala energibolag att erbjuda sina tjänster över kommungränser. Kristdemokraterna har drivit denna fråga, och vi förväntar oss att regeringen gör detta möjligt inom en snar tid.

Herr talman! Kristdemokraterna vill att Sverige ska bli världsbäst på att använda digitaliseringens möjligheter. Det förutsätter tillgång till ett robust bredband över hela landet med hög överföringskapacitet. Vi föreslår att satsningen på bredbandskoordinatorerna ska fortsätta. Koordinatorerna fungerar som en kontaktpunkt för bredbandsfrågor i länen, för både offentliga och privata aktörer, och underlättar bredbandsarbetet i hela landet.

Herr talman! Telia har påbörjat en avveckling av det fasta telefonnätet i syfte att ersätta detta med fiber eller mobil teknik. Det innebär att Telia i vissa områden ersätter vanlig fast telefoni med lösningar via mobilnätet och bredband via telejacket med fiber eller mobilt bredband.

Detta har medfört att många abonnenter som tidigare haft fungerande bredbandstäckning förlorat denna. När det fasta bredbandet försvinner uppstår dessutom stora merkostnader för abonnenten, som tvingas gå över till en mobil bredbandslösning som inte alla hushåll har tillgång till.

Hittills har Telia tagit bort den fasta förbindelsen via koppartråd för ca 30 000 abonnenter. Från många håll rapporteras om problem med anslutningen efter det att kopparnätet ersatts med mobilt bredband. Landsbygdens invånare drabbas hårdast eftersom alternativen där till en fast förbindelse, till exempel i form av ett fibernät eller mobilt nät med hög överföringshastighet, inte finns eller är alltför kostsamma.

Kristdemokraterna anser att det borde vara självklart att inte klippa bort befintliga förbindelser innan ett fungerande alternativ finns på plats i det enskilda fallet.

Herr talman! Kapaciteten i datanäten blir en allt större utmaning i takt med att nya tjänster tillkommer samtidigt som konsumenterna blir alltmer uppkopplade och efterfrågar ständigt högre hastigheter.

Delar av fibernätet är i dagsläget inte fullt utnyttjade, vilket också Riksrevisionen framhåller i sin granskning *Bredband i världsklass?*. Det är tydligt att den statligt ägda it-infrastrukturen i dag inte utnyttjas optimalt och att den skulle kunna användas mer effektivt om det fanns mer samordning mellan aktörerna. Utöver minskade kostnader samt ökad säkerhet och robusthet i näten skulle detta också bidra till att underlätta bredbandsutbyggnaden och därmed att uppnå de politiska bredbandsmålen.

Med detta, herr talman, yrkar jag bifall till reservationerna 5 och 8.
(Applåder)

Anf. 38 TERES LINDBERG (S):

Herr talman! Ledamöter, åhörare! Vi behandlar i dag trafikutskottets betänkande *It-politik* med ett 40-tal yrkanden från allmänna motionstiden, regeringens skrivelse *Hur Sverige blir bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter* och Riksrevisionens rapport kring regeringens insatser för att uppfylla det bredbandspolitiska målet.

Inledningsvis vill jag yrka bifall till utskottets förslag i TU9.

Sverige ska, enligt det it-politiska målet, vara bäst i världen på att tillvarata digitaliseringens möjligheter. Det är en målsättning som förpliktar.

Egentligen handlar det framför allt om två övergripande saker: å ena sidan om robusta och pålitliga system, å andra sidan om tillgänglighet och användbarhet. Annorlunda uttryckt skulle man kunna säga att det ska fungera, och det ska fungera för alla. Detta sätter it-politiken i både ett tekniskt och ett demokratiskt sammanhang.

Internetstiftelsens undersökning *Svenskarna och internet* visar att den uppkopplade delen av befolkningen har ökat kraftigt de senaste tio åren. I dag utnyttjar hela 94 procent av befolkningen internet. Samtliga upp till 45 år är i dag internetanvändare. Bland 46–55-åringarna är det 99 procent, och bland 56–68-åringarna är det 98 procent.

Näst intill hela befolkningen i arbetsför ålder använder alltså internet i dag. Det är först när vi ser på dem som passerat pensionsåldern som vi behöver bli lite eller ganska oroliga. Totalt är det 8 procent av dem som är mellan 66 och 75 år som inte använder internet, och när vi kommer till gruppen som är över 75 år är det så mycket som 43 procent.

Även om förändringen är positiv och går ganska snabbt är det en ganska stor grupp som fortfarande står utanför det som blir allt viktigare för att få vårt demokratiska samhälle att fungera. I dag behövs i praktiken kunskap om såväl internet som användandet av detsamma. Därför måste också den fortsatta digitaliseringen av samhället kombineras med en satsning på folkbildning.

Svenskarnas vardagliga digitalisering går i en rasande takt. När Skatteverket 2017 skickade ut deklARATIONERNA till invånarna var det 1 miljon som fick den via sin digitala brevlåda. I år, alltså nu i början av mars, när deklARATIONERNA gick iväg har siffran mer än fördubblats. Totalt var det 2,3 miljoner som fick sin deklARATIONERNA via en digital brevlåda. Det är en stor andel av dem som har deklARATIONERNA, för det är ju inte alla som får en deklARATIONERNA.

Detta säger inte bara att vi behöver ha en snabbare bredbandsutbyggnad utan också hur den digitala mognaden faktiskt ser ut.

Tillgången till bredband är därför en förutsättning – inte bara för människor i allmänhet. Det är också en förutsättning för svensk konkurrenskraft och såklart för en levande landsbygd. Det är också därför som vi under många år ekonomiskt har stöttat bredbandsutbyggnad på landsbygden både genom regionalfondsprogrammet, som kopplar ihop olika orter, och inom landsbygdsprogrammet, som stärker utbyggnaden till hemmen, där det har saknats en kommersiell grund för utbyggnad.

Det är inte bara privatpersonerna, utan det handlar lika mycket om näringslivet. Vi behöver ha snabbhet och robusthet i bredbandet för att näringslivet ska kunna fungera, såväl på landsbygden och på mindre orter som i de större städerna. Det är också den snabba utbyggnaden och teknikutvecklingen som faktiskt har gjort att vår huvudstad i dag är ett av världens främsta startup-områden. Det här är alltså en jätte viktig del för den svenska konkurrenskraften.

Det är också välkommet att regeringen det senaste året inte bara har höjt målsättningen rejält i bredbandsstrategin utan också när det gäller målsättningarna för hur många som ska ha bredband. De nya målen är ambitiösa, men de är inte orealistiska. Tvärtom går de mycket väl att uppfylla, och de nya målen anger ju att 2025 ska alla ha tillgång till snabbt bredband.

Regeringen har också presenterat en ny digitaliseringsstrategi och aviserat en ny myndighet för offentlig sektors eget arbete med digitalisering.

Herr talman! Det här är den sista it-politiska debatten den här mandatperioden, och även om jag har en fast övertygelse om vilka jag tror och vill ska bilda regering är det ändå så att vårt förtroende prövas av väljarna. Väljarna är de som vägleder oss i vilken constellation det så småningom kommer att bli, så om ni så tillåter skulle jag gärna vilja ge några rekommendationer kring framtidens utmaningar.

Jag tror att it-politik som politiskt område är förbi. Framöver behöver vi se digitalisering och informationsteknik snarare som ett medel för att uppnå andra politiska mål. För trafikutskottets del kommer såklart den tekniska infrastrukturen att vara viktig, och ansvaret för den borde fortsatt ligga där. Med stor sannolikhet kommer det att vara den viktigaste infrastrukturen vi har framöver, eftersom den kommer att relatera till all annan infrastruktur. Den tillåter oss att kommunicera snabbt och effektivt utan att förflytta oss, och den kommer att betyda mer än vad vi nog kan föreställa oss.

Men utöver detta behövs inte ett särskilt politikområde. Det här är en förutsättning för demokratin och utbildningspolitiken. Det handlar om vår integritet och att få vardagen att fungera för oss som medborgare. Det handlar om att kunna effektivisera sjukvården och byggandet – i princip allt.

Informationstekniken är antagligen också vår svagaste länk när det kommer till frågor om yttre hot och hur vi ska förhålla oss till försvar och säkerhet i framtiden. Den är den framtida konkurrens möjligheten för våra företag, och den är kanske vår allra viktigaste utbildningspolitiska fråga över huvud taget. Men den är också en mycket viktig del när det handlar om hur vi och resten av världen förhåller sig till FN:s hållbarhetsmål och världsfattigdomen. Ja, det finns nog ingenting som inte behöver förhålla sig till it-frågorna.

Jag vill avsluta mandatperiodens sista debatt på området med att uppmana den regering som kommer att forma sig efter valet att faktiskt tänka

om och sätta frågorna i en bredare kontext. Digitaliseringen och teknikutvecklingen måste ligga högt på dagordningen på alla politiska områden. Den är ett medel för att uppnå politiska mål, och det samlade ansvaret kan bara den högsta ledningen av vårt land ta.
(Applåder)

Prot. 2017/18:93

28 mars

It-politik

I detta anförande instämde Johan Andersson, Lars Mejern Larsson, Rickard Larsson, Jasenko Omanovic, Leif Pettersson och Suzanne Svensson (alla S).

Anf. 39 ANDERS ÅKESSON (C) replik:

Herr talman! Tack, Teres Lindberg, för en avslutande och intressant reflektion över it-politiken! Jag måste säga att det är lätt att instämma i den reflektionen.

Det fanns en tid när företag i sina årsredovisningar rapporterade att under fjolåret investerade företaget i si och så många nya datamaskiner och så vidare. Den tiden är förbi eftersom det anses vara ett naturligt arbetsredskap, och man skriver lika lite in nya investeringar i datamaskinväg eller infrastrukturväg som att man har bytt tak på huset. Det anses vara en självklarhet.

Jag tror att Teres Lindberg har rätt i att för att få ett fungerande samhälle är it-infrastrukturen en rimlig transportväg. Centerpartiet, som jag företräder i riksdagen, har lyft fram tankar om att betrakta it – bredband, fiber och radiovågor – som det femte transportslaget, det vill säga att hantera som sjöfart, väg, järnväg och flyg. Det är viktigt och en absolut förutsättning för att livet ska fungera. Likaså har Centerpartiet övervägt och diskuterat möjligheten att varför inte också göra it-investeringar till ett valbart alternativ när Trafikverket föreslår lösningar för hur människors liv ska bli lättare.

En it-infrastruktur ska också göra det möjligt för människor att få del av utbildning, samhällsservice och arbete. Jag vill gärna höra Teres Lindberg reflektera över detta.

Anf. 40 TERES LINDBERG (S) replik:

Herr talman! Anders Åkesson och Centerpartiet har länge drivit att it ska vara det femte transportslaget. Det är en intressant inställning. Men som jag ser det landar man helt fel här. Informationstekniken är ju en förutsättning för alla transportslag. Det skulle bli konstigt om man delade upp det som ett alldeles eget transportslag. Det måste snarare göras i symbios. Redan i dag skulle inte vare sig flyget eller vägarna i form av bilar eller transporter fungera – eller sjöfarten, för den delen. Alla är beroende av teknik.

I framtiden kommer vi att vara ännu mer beroende av teknik. Tekniken gör det på ett helt annat sätt möjligt att få effektivare transporter. Vi ser helt enkelt mycket olika på frågan. Den är liksom mer mainstream än att kunna tänka sig att göra den till ett eget transportslag.

Anf. 41 ANDERS ÅKESSON (C) replik:

Herr talman! Jag hade ett öppet och vänligt sinne när jag begärde replik, men jag tror att vi ändå kan samlas i en samsyn, Teres Lindberg, i att it, oavsett om vi betraktar det som ett femte transportslag eller hur vi väljer

att etikettera det, står för en betydande potential i att effektivisera de transportslag som i dag betraktas som traditionella för att den logistiska delen ska fungera.

Lika lite som vi kan tänka oss ett samhälle utan it kan vi tänka oss ett samhälle utan sjöfart eller flyg. Det är en närmast meningslös diskussion.

Låt mig då ta upp den andra frågan. Skulle Teres Lindberg kunna tänka sig att åtminstone fundera på frågan över påskhelgen? Skulle it-infrastruktur – alltså transportinfrastruktur, jag kallar dem inte tjänster eftersom vi inte diskuterar kollektivtrafiken och bussarna utan själva motorvägen på vilken tjänsterna transporteras – kunna göras till ett valbart alternativ när Trafikverket i sina nationella och regionala planer lägger fram förslag till åtgärder för att underlätta människors vardag?

Om vi inte lyckas med detta, herr talman, om inte motorvägen finns för de visioner som Lindberg och alla vi andra ser fram emot, till exempel 5G-telefoni och tingens internet, då finns inte heller tjänsterna för alla människor. Då blir det en extrem klyvning av vårt samhälle. Det kan i varje fall Centerpartiet inte tänka sig att ställa upp på.

Anf. 42 TERES LINDBERG (S) replik:

Herr talman! Jag vet att vi har en stor samsyn i frågorna. Det handlar snarare om valet av ord och hur man formerar sig.

Oavsett hur man ser på själva ingången är it-infrastrukturen en förutsättning för att samhället ska fungera i dag, och vi blir alltmer beroende av just it-infrastruktur.

Jag uppfattade att Anders Åkessons fråga delvis handlade om Trafikverkets innehav av just it-infrastruktur. Jag tror att vi i framtiden behöver använda all den infrastruktur som finns så att vi kan bygga de robusta system som verkligen behövs. Om vi inte har robusta system kommer vi att få problem med hela samhällets funktion. Det är den stora utmaning vi står inför i framtiden.

Vi behöver hitta bra och säkra sätt för att använda alla de möjligheter och tillgångar som finns. Vi behöver dessutom bygga ut och byta ut it-infrastruktur i en hög takt för att hålla takt med samtiden och framtiden.

Anf. 43 ERIK OTTOSON (M) replik:

Herr talman! Tack, Teres Lindberg, för ett intressant anförande!

Jag hänger upp mig lite grann på det som Teres Lindberg valde att avsluta med, det vill säga utblicken bortom it-politiken och in i den fulla implementeringen av digitaliseringen i alla våra olika politikområden. Jag delar till stor del den ambitionen, och det är nog helt rätt att sträva i den riktningen.

För att kunna nå dit upplever jag och många med mig att det fortfarande är en lång väg att vandra, framför allt vad gäller den generella kunskapen om vilken potential som digitaliseringen bär med sig i alla våra myndigheter, i näringsliv och i ideell sektor.

Teres Lindberg avslutade förståndigt med att konstatera att de enda som kan bära ledarskapet så att vi går i rätt riktning är rikets yttersta ledning. Där är bekymret att det finns två eller tre statsråd som delar på frågorna. Ett av dem är i kammaren, och vi får lyssna på honom alldeles strax. Sedan har vi Ardalan Shekarabi, som har hand om den offentliga sektorns digitalisering. Den digitala säkerhetspolitiken ligger på försvarsministern

och brottsbekämpning på ett annat statsråd. Detta måste såklart hållas ihop för att vi ska kunna få bättre och tydligare ledning för vart vi som offentlig sektor är på väg. Då finns det en tjänsteman på Näringsdepartementet med ett högst oklart mandat.

Hur skulle Teres Lindberg vilja att det funkade för att det ska funka bättre?

Anf. 44 TERES LINDBERG (S) replik:

Herr talman! Erik Ottoson tar upp en viktig fråga. Det var också det som jag reflekterade över i mitt inlägg. I mångt och mycket instämmer jag i det som Erik Ottoson säger. Jag tror också att det är tiden som har sin gång. Ska vi i framtiden kunna fortsätta vara konkurrenskraftiga kan vi inte se it-politik som ett eget politikområde, utan vi måste se det som ett medel för att fullfölja alla de ambitioner som en politisk majoritet – oavsett vilken den är – har på alla andra politikområden. Det var egentligen det min reflektion handlade om.

Jag tror att regeringen gör rätt när den nu inrättar en ny myndighet för att ta tag i digitaliseringen av den offentliga sektorn. Vi har halkat efter lite där. Det har inte fungerat så bra. Oavsett om vi talar om sjukvården eller Skatteverket eller hur vi köper våra kollektivtrafikbiljetter över olika länsgränser tror jag att vi är många som tycker att det inte har fungerat på ett fullgott sätt. Därför är det jättebra att man tar tag i just den frågan, men jag tror att man också behöver se detta i en bredare kontext och i ett större perspektiv.

Tack för din replik, Erik Ottoson! Nu får jag prata lite mer om det här.

Anf. 45 ERIK OTTOSON (M) replik:

Herr talman! Det vi är överens om är ju att det inte fungerar. Då måste det finnas någon form av svar på vad man ska göra i stället.

Jag tror att vi behöver se till att man har tänder på central nivå så att man kan leda utvecklingen är rätt håll. Vi behöver se till att ha institutioner och personer med befogenhet som tydligt kan peka ut vartåt vi är på väg – framför allt i en decentraliserad stat som Sverige, där vi har ett starkt kommunalt självstyre med 290 kommuner som alla har olika uppfattningar. Då kan det finnas goda skäl, menar jag, att ha ett tydligt ledarskap.

Jag har talat med Teres Lindbergs partikollega, statsrådet Ardalan Shekarabi, upprepade gånger på detta tema och efterlyst just ledarskap. Jag efterlyser det fortfarande, för det ledarskap som i dag finns är alltså en myndighet som ännu inte har bildats och som att döma av de direktiv som har kommit inte kommer att få särskilt mycket tänder utan mer av en stödjande roll för framför allt de myndigheter som visar intresse. Det finns också en tjänsteman på Näringsdepartementet, och sedan är det högst oklart vilken minister man ska gå till. Det har att göra med vilken del av digitaliseringen det handlar om. Allt är alltså väldigt otydligt.

Vi är överens om att det inte funkar, men vad är Teres Lindbergs recept för att få det att funka?

Anf. 46 TERES LINDBERG (S) replik:

Herr talman! Jag tror att det är tiden som har gått sin gilla gång. Vi hade ju även under alliansregeringen en it-minister med ansvar för digitaliseringsfrågorna och så vidare. Vi är förbi det nu.

Vi befinner oss också i slutet av en mandatperiod. Jag tror att det vore ganska korkat av en regering att omforma sig ett par månader före valet. Däremot tror jag att den nästkommande regeringen måste forma sig anorlunda för att det ska bli och fungera bättre. Det är min uppmaning, och jag hoppas att jag och Erik Ottoson kan ta i hand på att oavsett vilka som får väljarnas förtroende att leda vår regering och vårt land nästkommande mandatperiod ska åtminstone vi båda göra det vi kan för att se till att vi får ett bättre system som fungerar bättre och som också gör att vi kan fortsätta vara i framkant när det gäller att tillvarata digitaliseringens möjligheter – det som också är målet för politiken på området.

Anf. 47 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Ledamöter! Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter, säger vi. Det kanske låter naivt eller in-skränkt nationellt, men jag tror att det är både möjligt och önskvärt.

Sverige och världen förändras i snabb takt genom digitaleringen, och vårt land är ett av alla som har möjligheten att vara med och ta ledningen i denna förändring. Vi har hög och bred kompetens. Vi har många som använder nätet och digitala verktyg varje dag, både i arbetet och på fritiden. Vi har en spets inom innovationer och entreprenörskap som gör att nya företag växer fram med globala ambitioner. Vi har också en infrastruktur med hög kapacitet som når många, och vi har målsättningar och investeringar som gör att alla som bor i vårt land ska kunna vara med på framtidståget. Vi är ett fungerande samhälle med erfarenhet av att bygga demokrati och tillit. Vi kan inte vara bäst på allt, men vi har potential att vara en global ledare när det gäller att använda digitaliseringens möjligheter och göra det på ett sätt som främjar hela samhället.

Bredbandsstrategin och digitaliseringsstrategin ska ses tillsammans. Men också cybersäkerhetsstrategin, som beslutades av regeringen bara några veckor efter att digitaliseringsstrategin antogs för ett år sedan, bör finnas med i diskussionen för att helheten ska behandlas.

Infrastruktur lägger grunden, kan man säga. Inom både fiberutbyggnad och mobila nät ligger vi bra till, även om det finns hinder och problem på vägen som vi måste hantera. De uppdrag och de arbeten som bredbandsstrategin nämner har till stor del också genomförts nu, bara ett år senare, men det kräver fortsatt arbete och ytterligare resurser från statens sida i samma omfattning som den här mandatperioden för att målen ska kunna nås.

Målet att alla ska kunna vara med och få snabbt bredband senast 2025 är helt avgörande, menar jag, för att vi ska få acceptans i hela Sverige för att ta detta tekniksteg. Det är också ett viktigt beslut därför att den tidigare och gamla strategin som handlade om att 90 procent ska nås aldrig kan få samma demokratiska förankring som ett mål om att hela samhället ska kunna vara med.

Vi har i debatten lyssnat på bland andra Anders Åkesson och Robert Halef, som har tagit upp frågor om kopparnätet och 700-bandet och hur vi ska kunna fortsätta utbyggnaden där. Jag tycker att vi ska vara glada över att se att 4G har rullats ut och byggs vidare på under mandatperioden. Men att vi får ut 700-bandet är nästa viktiga steg för det mobila nätet, och jag är den förste att hålla med om att det redan borde ha gjorts. Det har tagit för lång tid. Det har att göra med diskussioner med Försvarmakten och

blåljusmyndigheterna, som ganska sent insåg att de ville vara med på ett hörn och dela på de frekvenserna. Men nu är det på väg ut, och Post- och telestyrelsen har mandat att göra det.

När det gäller kopparnätet är det en diskussion som har funnits länge, i över tio år. Jag deltog i diskussionen här för tio år sedan, när kopparnätet släcktes ned i de första områdena i Norrbotten, och undrade vad ersättningen är. Där har det hänt väldigt lite under tidigare år, under tiden som det har diskuterats, men nu kan vi säga att vi har en lösning på området som är bra.

Vi har infört en internetgaranti från den 1 mars som betyder att var och en som bor i landet när kopparnätet släcks ned har rätt att söka ett stöd, även om man inte haft del av det nätet tidigare. Om man inte kan få ersättning från en annan aktör som fungerar bra och som innebär minst tio megabit per sekund har man rätt att söka stöd från Post- och telestyrelsen och få hjälp med att få inte bara telefon utan också en hygglig internetanslutning som gör att man kan använda nätet för att sköta sina bankkonton och se på SVT Play. Det tycker jag är en bra och rimlig lösning, som innebär att man bara behöver betala högst 5 000 kronor om man inte finns med i övriga nät och system. Det måste sägas att det är en mycket human lösning vi har hittat.

Det är inte bara infrastrukturen som är avgörande, utan kompetensfrågorna är lika avgörande. Den digitala klyfta som vi talar om handlar om att 400 000–500 000 människor fortfarande inte har möjlighet, kan eller vill vara med. När allt fler tjänster från myndigheter, vårdinrättningar och kommuner läggs över på nätet och när det blir dyrt och svårt att klara livet utanför det digitala samhället måste vi andra göra allt vi kan för att hjälpa till och hitta vägar in och stöd till dem som riskerar att hamna efter.

Det händer en hel del här runt om i kommunerna. Biblioteken är till exempel centrala platser på allt fler ställen för dem som behöver hjälp, och regeringen har tilldelat kraftigt ökade resurser till biblioteken. Post- och telestyrelsen har särskilda resurser för funktionshindrade och äldre för att dessa ska få hjälp och stöd och kunna vara med i det digitala samhället. En rad andra vägar och insatser kommer också att behövas framöver.

Kompetensfrågorna är också avgörande för de nya företagen och för startups – de som växer och som ska göra att Sverige är med och tar plats i den internationella konkurrensen. Här finns i dag inga möjligheter att klara kompetensen med enbart inhemsk arbetskraft. Därför är det avgörande att till exempel få rekryteringen från andra länder att fungera bättre och smidigare. Vi har inte råd att fastna i paragrafrytteri och oflexibel byråkrati och brist på bostäder om vi vill få svenska företag att växa i Sverige.

I går hade vi på Näringsdepartementet ett seminarium för att samla in var vi är och vad som har hänt ett år efter det att digitaliseringsstrategin beslutades. Vi fick en lång lista – det har hänt rätt mycket. Vi fick in över 140 olika initiativ och beslut som har tagits inom en mängd olika områden av myndigheter och regeringen för att genomföra strategin.

Sverige är långt framme, och det händer en hel del. Men vi har också utmaningar att ta oss an där vi inte ligger i täten. Vi har ett strukturellt problem som innebär svårigheter. Jag talar om den svenska konstitutionen. Flera hundra kommuner och regioner har en hög grad av självständighet

gentemot statsmakten, som flera varit inne på här. Vi har dessutom myndigheter som visserligen lyder under regeringen men som är vana att agera och besluta inom sina områden.

Den decentraliserade förvaltningsstrukturen har varit bra för Sverige på många sätt, men när det gäller att fatta snabba beslut i en omställning som kräver stora investeringar och där saker händer samtidigt på många ställen är det inte det effektivaste sättet. Det kräver också ett ökat ledarskap.

Om vi ska ta till vara digitaliseringens möjligheter krävs en större samordning och ett tydligare ledarskap från statens sida. Vi har till exempel inte råd med att alla ska agera och investera oberoende av varandra. Det blir extremt dyrt och ineffektivt. Svenska kommuner och myndigheter måste samordnas i ett sammanhållet system med en nationell infrastruktur. Ett steg på vägen är den nya digitaliseringsmyndighet för offentlig sektor som nu är på väg att byggas upp.

Den så kallade mjuka infrastrukturen blir en huvudfråga de närmaste åren. Här behövs omfattande investeringar, och kontakterna mellan och med myndigheter måste förenklas. Även AI, artificiell intelligens, är ett bra exempel på varför detta är nödvändigt. För att vi ska få AI att bli en del av ett fungerande beslutssystem behöver vi få ordning på den data som behandlas. Vi måste utveckla standarder och strukturer för hur data och begrepp ska behandlas. Då kan vi i nästa steg effektivisera handläggningen och beslutsfattandet radikalt, vilket gynnar människor och livskvalitet.

Vården är ett annat område som måste samordnas för att digitaliseringens möjligheter och skalfördelar ska tas till vara. Också här pågår ett grundarbete, men det återstår en hel del. Inom mitt eget område – samhällsbyggnadsprocessen – har vi nu försökt visa hur ett sådant ledarskap skulle kunna se ut. Vi har satsat mycket på att få fram standarder och resurser till Lantmäteriet och Boverket för att få ihop en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess. Detta kommer att göra skillnad och också tvinga kommuner att vara med och delta och använda det nya systemet, även om de inte har det engagemanget från början.
(Applåder)

Anf. 48 ANDERS ÅKESSON (C) replik:

Herr talman! Tack, statsrådet, för att du deltar i denna betänkandedebatt! Det är bra, och det hedrar.

En fråga: Jag delar regeringens och statsrådets ambitioner. Jag tycker att den av regeringen beslutade ambitionen om bredbandstäckning och kapacitet är den enda rimliga. 90 procent kanske var rimligt när det beslutet togs – det är alltid svårt att värdera i efterhand – men det innebär att 10 procent av hushållen inte skulle komma att omfattas av ambitionen. Med dagens kunskap är det lätt att räkna ut ungefär var dessa 10 procent bodde – det är en gigantisk yta. Det är ingen skiljaktighet där.

Vi har pratat mycket om det tekniska. Det så kallade 700-megahertz-bandet har varit och är en möjlighet. Det möjliggör för mobil täckning och mobilt nyttjande över ytor, framför allt landsbygdsytor, och det fungerar bra. Det har ändå varit en del strul med att rulla ut det. Hösten 2016, vid allhelgonatid, var regeringen i princip färdig och myndigheten kunde starta en auktion för att få operatörer i nätet. Det stoppades, sinkades och gick i

långbänk, och branschen bedömde att det kanske skulle bli ett par års fördröjning.

Min fråga till statsrådet är: När händer det något, med vilket tempo och med vilka ambitioner?

Prot. 2017/18:93

28 mars

It-politik

Anf. 49 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik:

Herr talman! Jag tackar Anders Åkesson för att han och många andra stöder de nya och höjda ambitioner vi har när det gäller bredbandsstrategin. Det hade varit sorgligt om vi åter skulle fatta ett beslut som innebär att 1 miljon människor står utanför, även långsiktigt, när det gäller den nya tekniken. Jag tycker att det är viktigt att vi är överens om förändringen.

När det gäller 700-bandet är det, som jag sa tidigare, synd att fördröjningen har skett. Det är nog alla inblandade medvetna om i dag. PTS jobbar nu i den takt de kan för att vi ska få ut det så snart som möjligt. Det kommer en auktion i höst om 700-bandet. Det finns en tidsplan som PTS har lagt ut, och därefter kommer investeringarna att påbörjas. Jag tycker att det är viktigt, för i detta ligger också en inriktning. Man kan inte välja att sätta upp det precis var som helst, utan det finns en tydlig inriktning: att de vita fläckar som finns kvar på kartan och som inte har bra täckning i dag ska täckas. Det är en del i en viktig strategi för att få en säker och bra mobiltäckning i hela landet.

Anf. 50 ANDERS ÅKESSON (C) replik:

Herr talman! Tack för svaret, statsrådet!

Därmed bekräftas det som branschen bedömde till två års försinkning vid det förra stoppet. Det var synd att det skedde – det är två tappade år i digital utveckling i stora delar av vårt land. Men det blir hösten 2018.

Statsrådet tog i sitt anförande upp kompetensförsörjningen av it-branschen. Det är en tjänstebransch som växer jättesnabbt. Människor tituleras med yrken som, på den tiden vi hade telefonkatalog, vilket vi inte har nu, inte skulle funnits i årets upplaga, för det sker en tjänsteutveckling. Precis som statsrådet sa drivs denna bransch av globala företag, en global tjänsteutveckling och landöverskridande arbetssätt. Statsrådet tog själv upp det, och det var därför jag ville ta upp det. Vi har sett en del exempel på byråkrati och paragrafrytteri som sticker upp och är hårresande. Just dessa fall har blivit uppmärksammade eftersom de gäller en het och mycket angelägen bransch som lider av kompetensbrist.

Statsrådet är en del av en regering som faktiskt styr sina myndigheter med regleringsbrev, tillsyn och annat. Då har jag en generell fråga, men den hänger samman med denna it-debatt. På vilket sätt har statsrådet och regeringen stramat upp dessa byråkratiska och paragrafridande myndigheter, som faktiskt försvårar bland annat kompetensförsörjningen av it-branschen i vårt land men också rent generellt bråkar med folk? Men det är it som vi diskuterar, och det är inte en generell kompetensförsörjningsdebatt.

Anf. 51 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik:

Herr talman! Jag kan inte svara på alla frågor om hur myndigheter generellt bråkar med folk och vad vi har gjort.

Men när det gäller just arbetskraftsinvandringen har det nu gjorts en hel del för att de berörda myndigheterna ska agera effektivare och snabbare för att dessa problem ska kunna lösas. Det är ett antal företag och människor som har drabbats av beslut som uppfattas som väl byråkratiska och fyrkantiga – det tycker även jag – i stället för att myndigheterna har försökt hitta lösningar när det har varit problem som i grunden uppenbart inte har handlat om att man har försökt att fuska.

Här har vi alltså gjort saker nu. Man kan tycka att det har tagit lite för lång tid. Men det har nu gjorts. Detta är också någonting som jag tycker att vi framöver behöver titta vidare på. Detta är nämligen inte något tillfälligt och övergående. Enligt många skulle 40 000 jobb kunna tillsättas inom denna sektor – programmeringssektorn, it-sektorn och techsektorn – om det bara hade funnits folk och kompetens.

Vi ska nu naturligtvis satsa på att bygga ut utbildningarna i Sverige, vilket nu görs, och få fler intresserade av detta område. Till och med i grundskolan har vi nu fört in programmeringskurser. Men vi kommer ändå långsiktigt att behöva få in folk utifrån. Det bidrar till Sverige och gör Sverige och företagen starkare. Det skapar möjligheter för företagen att växa i Sverige. Det är bra. Vi får också mer skatteinkomster på detta sätt.

Anf. 52 NINA LUNDSTRÖM (L) replik:

Herr talman! Digitaliseringen är fantastisk med de möjligheter som finns där. I Liberalerna har vi till och med uttryckt det som att vi gärna skulle vilja se en digital allemansrätt för att verkligen fokusera på hur viktig digitaliseringen är.

Jag noterade en sak som Teres Lindberg sa i ett tidigare replikskifte, nämligen att informationstekniken är en grundförutsättning för alla transportslag. Det kan jag hålla med om. Det skapar också möjligheter inom övriga områden som vi arbetar med.

Min fråga handlar om vilket ansvar som statsrådet och regeringen har för att samla ansvaret för det som är statens infrastruktur för att möjliggöra konsekvenser för övriga transportslag. Låt mig ge ett exempel.

Digitaliseringen är mycket viktig när man reser – möjligheten att köpa biljetter och att ha dem tillgängliga och så vidare. Det förutsätter att det finns en uppkopplingsmöjlighet inom kollektivtrafiken men kanske också att man gör kollektivtrafiken och resandet i sig attraktivt, så att människor kan arbeta när de reser, att de kan välja bort bilen och att de kan göra annat på sin resa. Då finns det ett bekymmer med att statens ansvar för denna digitala infrastruktur inte alltid fungerar. Ett typexempel gäller denna region, där man inte alltid har en internetuppkoppling. Men det kan inte de lokala huvudmännen göra någonting åt. Det är ett statligt ansvar. Då tycker jag att man måste kraftsamla på den statliga nivån och se till att de verk och myndigheter som ansvarar för infrastrukturen verkligen gör någonting åt detta, så att det blir en samverkan och att vi alla tillsammans arbetar för att komma till rätta med de utmaningar som finns.

Min fråga är: Vilka åtgärder kan statsrådet tänka sig att vidta för att komma till rätta med denna typ av utmaningar, så att internet verkligen fungerar även i kollektivtrafiken?

Anf. 53 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik:

Herr talman! För enskilda hushåll och företag är det beslut som jag tidigare talade om ett slags beslut om en digital allemansrätt, alltså att vi nu har en garanti. Det innebär att alla som inte har tillgång till uppkoppling via de publika näten och de system som är uppbyggda, och om de inte kan få en operatör som erbjuder en bra uppkoppling och en bra nätförbindelse, kan vända sig till Post- och telestyrelsen för att få hjälp och stöd att få till det. Det gäller naturligtvis även i Stockholmsregionen. Jag vet att det finns enstaka hushåll även här som kan ha en alldeles för dålig uppkoppling för att få det att funka.

När det gäller hur det fungerar när man är i kollektivtrafiken är målsättningen att vi 2025 ska ha också mobila nät som är stabila och säkra även när man rör sig i trafiken. Det bygger på att vi hinner ta ytterligare steg för att bygga ut näten och införa åtminstone delar av det 5G-nät som planeras och diskuteras.

Anf. 54 NINA LUNDSTRÖM (L) replik:

Herr talman! Det vore alldeles utmärkt om de olika statsråden tillsammans kunde kraftsamla i dessa frågor. Detta innebär exempelvis att den statliga huvudman som är ansvarig för tunnlar eller delar av spårinfrastrukturen måste samverka med den lokala för att se till att detta nät kommer att fungera. Mitt tips är att man gärna tar ett helhetsgrepp om dessa frågor.

Konsekvenserna för resenärerna blir nämligen mycket stora. Har resenären inte sina appar igång, som till exempel visar att man är student eller att man har sina digitala biljetter, är det resenären som får ta konsekvenserna och exempelvis får en tilläggsavgift.

Detta kan inte den lokala huvudmannen lösa. Här krävs det ett gemensamt statligt grepp, där de olika statsråden kan samverka och försöka lösa dessa frågor.

Det har många gånger diskuterats om man inte borde ha en myndighet eller ett verk som har hand om all statlig infrastruktur för att man ska se att det verkligen görs en insats där.

I och med att vi ofta tycker att det är en lokal fråga och att operatörerna ska göra sitt tycker jag att man också från statens sida ska se på hur man kan använda de befintliga näten på ett bättre sätt. Hur kan man se till att lösa problemen? Vi tycker alla att kollektivtrafiken är ett bra sätt för människor att kunna resa.

Om vi ska göra kollektivtrafiken intressant för väldigt många människor måste människor känna att de kan lita på att internetuppkopplingarna fungerar och att inte resenärerna får ta konsekvenserna när de inte fungerar. Då måste vi alla samverka. Detta kan inte lösas av den lokala aktören. Men staten kan bidra till en lösning.

Mitt medskick till statsrådet är att han gärna kan tala med infrastrukturministern för att försöka hitta en lösning. Det tror jag skulle vara mycket bra för resenärerna i denna region, som också kommer från andra ställen och drabbas av att detta inte fungerar.

Anf. 55 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik:

Herr talman! Jag tackar för detta tips. Det pågår faktiskt en ganska omfattande diskussion om just den nationella infrastrukturen och också om

den mjuka infrastrukturen, som jag var inne på. Det handlar mer om regelverk, standarder och system för att vi ska kunna nå myndigheter. Det ska räckas att gå in en väg, och sedan ska information kunna delas i den omfattning som är rimligt. Men vi måste fortsätta att bygga ut den fysiska infrastrukturen lite till för att den ska vara tillgänglig överallt.

Målet är att vi ska ha stabila och säkra mobila nät i hela Sverige. Det betyder också att man, när man till exempel åker tåg, ska kunna ha tillgång till internetuppkoppling under hela resan. Detta var Nina Lundström också inne på.

Anf. 56 ROBERT HALEF (KD) replik:

Herr talman! Tack för inlägget, Peter Eriksson! Mycket av det du sa håller vi med om. Detta är en väldigt viktig fråga. Digitaliseringens möjligheter har stor betydelse för samhället och dess utveckling.

Målet är att vi ska ha bredbandstäckning över hela landet, och frågan är hur vi kommer dit. Vi vet att 700 megahertz-bandet kommer att bidra till bättre täckning, speciellt ute på landsbygden. En fråga jag saknade i inlägget från ministern är dock de kommunala stadsnätens betydelse för ytterligare utbyggnad eller täckning i områden som i dag inte har bredband och internetuppkoppling. Med lokaliseringsprincipen begränsar man stadsnätens möjligheter att erbjuda tjänster över kommungränserna.

Herr talman! Min fråga till minister Peter Eriksson är om regeringen kommer att verka för att göra det möjligt att tillåta även de kommunala stadsnäten att erbjuda bredbands- och internettjänster över kommungränserna. Det är en fråga som Kristdemokraterna har drivit under en tid.

Anf. 57 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är bra att Kristdemokraterna driver frågan. Den fanns också med i bredbandsstrategin, som vi antog för drygt ett år sedan, och vi har gett det uppdraget till Post- och telestyrelsen. Frågan håller alltså på att utredas, och det gör vi inte för skojs skull utan för att vi vill ha en förändring och för att det behövs en förändring.

Det finns rätt många kommuner där man har aktiva och bra kommunala bredbandsbolag som når ut till kommungränsen och där det vore mer praktiskt att den kommun som ligger bredvid byn eller samhället tog hand om detta. Där kommungränserna är i vägen för en effektiv hantering borde vi alltså kunna få en förändring. Jag väntar på att vi ska få det förslaget så att vi från regeringens sida kan lägga fram konkreta förslag och göra de förändringarna. Jag har absolut inget emot det, utan jag är tvärtom för att vi ska göra det.

Anf. 58 ROBERT HALEF (KD) replik:

Herr talman! Det gläder mig att vi är överens i den här frågan. Jag delar din beskrivning av vad de lokala, kommunala stadsnäten kan bidra med, Peter Eriksson. Vi vet redan att 220 av Sveriges 290 kommuner har egna stadsnät som skulle kunna bidra till bättre täckning ute på landsbygden. Min följdfråga är när ministern tror att lagändringen kan komma på plats.

Anf. 59 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik:

Herr talman! Jag kan inte ge ett exakt datum, men jag hoppas att vi ska kunna få tillbaka ett förslag till regeringen under våren. Därefter blir det väl i praktiken den nya regeringen som under hösten får lägga fram ett förslag, som då förhoppningsvis kan träda i kraft nästa år.

Anf. 60 ERIK OTTOSON (M) replik:

Herr talman! Jag tackar statsrådet för ett intressant inlägg och ett intressant tillägg till debatten.

Jag tänkte uppehålla mig lite grann vid spektrumtilldelningen. Vi har talat om 700-bandet, och jag nämnde i mitt anförande att vi nu också måste börja se bortom 700-bandet och titta på vilka ytterligare spektrum som kommer att behöva bli aktuella för tilldelning under de kommande åren. Där tror jag att vi håller med varandra.

Något som har berörts lite grann i debatten och som statsrådet själv var inne på är blåljusmyndigheternas behov av ett fungerande kommunikationssystem och tillgång till en snabb uppkoppling. Jag exemplifierade det i mitt anförande med detta med sakernas internet, som också blir mer aktuellt även för våra blåljusmyndigheter. Till exempel skulle en rökdykarrobot kunna ersätta en rökdykare, och poliser vill ha kroppskameror med direkt uppkoppling till ledningscentral för att kunna överföra information om pågående svåra situationer. Man kan även använda drönare på liknande sätt.

Det har nu kommit en utredning, som Holmgren har gjort, om hur man ska arbeta med detta. Jag är därför intresserad av att höra statsrådets reflektioner om hur han ser på vägen framåt i den här frågan och om hans syn på resultatet av utredningen.

Anf. 61 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik:

Herr talman! Jag tycker nog inte att det är min uppgift att ta försvarsmyndigheternas och blåljusmyndigheternas roll här gällande hur de ska jobba med sitt nät framöver. Det talas nu om ett Rakel 2, men vad vi har gjort är att avdela en del av just 700-bandet för blåljusmyndigheterna. De har alltså möjlighet att använda det, och de har naturligtvis möjlighet att använda en del andra band i den mån de behöver framöver. Det har ändå skapat förutsättningar och en grund för att det resterande också ska kunna gå ut till allmänheten och till det allmänna nätet.

Jag tycker dock kanske att det är bättre att den frågan hanteras med berörda ministrar.

Anf. 62 ERIK OTTOSON (M) replik:

Herr talman! Då har jag en annan fråga, som inte rör exakt detta. Det gäller Riksrevisionens kritik av hur det bredbandsstöd som har betalats ut har fördelats. Man gör bedömningen att det har fördelats till flertalet projekt och att ganska stora summor pengar har landat i projekt som hade blivit av även utan stöd från staten.

Revisionsrapporten var ju besvärande, eftersom jag tror att jag och statsrådet är överens om att varje skattekrona som avsätts för detta också måste få fulländad effekt om vi ska nå bredbandsmålet om 100 procents utbyggnad. Man ska utnyttja de platser där det byggs ut kommersiellt – det ska utnyttjas utan subvention – och där vi lägger subvention ska det vara

absolut nödvändigt. Jag är intresserad av att höra statsrådets reflektioner kring detta och hur man väljer att gå vidare.

Samtidigt har vi även ganska stora problem framför allt med handläggningstider och ett ökat antal avslag på ansökningar om att till exempel få dra fiberanslutningar under statliga vägar. Handläggningstiderna blir längre och längre, och man upptäcker också att avslagen blir fler och fler. Hur avser regeringen och statsrådet att få bukt med detta?

Anf. 63 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik:

Herr talman! När det gäller vägarna håller jag med om att detta har varit ett problem, särskilt för grusvägarna, och Trafikverket har haft alldeles för lång handläggningstid under en tid. Vi har haft rätt mycket diskussioner med Trafikverket och med ministern ifråga, och det har nu landat i att vi har en gemensam syn på hur detta ska hanteras. Vi försöker nu också att bidra till att avsätta pengar för att grusvägarna ska kunna hållas i ett skick som gör att man kan göra de här insatserna utan att riskera vägnarnas status framöver.

Det har dock även funnits ett problem kring de aktörer som har varit på marknaden här. De har kanske inte alltid haft tillräckliga utbildningar för dem som har agerat och inte gjort insatser på ett tillräckligt bra sätt, vilket har gjort att Trafikverket i sin tur har dragit öronen åt sig och blivit mer restriktivt i hanteringen av detta. Det är inte bra. Vi behöver ha en aktiv utbyggnad av fiber i full fart även på landsbygden, så detta är en viktig fråga – som vi jobbar med.

Anf. 64 HÅKAN SVENNELING (V):

Herr talman! Att ha tillgång till ett snabbt och välfungerande bredband framstår som en självklarhet för de flesta storstadsbor. I stora delar av landet, på Sveriges landsbygd, har dock den fasta telefonin nedmonterats utan att mobilnätet har byggts ut i tillräcklig omfattning. Marknadskrafterna har inte kunnat lösa behovet av fungerande telefoni i hela Sverige. Många är de företagare som har fått benen undanslagna för sin verksamhet när telefonin eller internetuppkopplingen plötsligt inte längre fungerar.

Vänsterpartiet arbetar för att skapa förutsättningar för att alla ska ha både rätten och möjligheten att bo där de själva önskar i Sverige. En väl fungerande infrastruktur är en av de viktigaste förutsättningarna både för att näringslivet ska kunna utvecklas och för att det ska gå att skapa goda boendemiljöer där människor vill bo. Detta inkluderar självklart även den digitala infrastrukturen. Vi ser den digitala kommunikationen både som en nyckel till att underlätta informationsspridning och dialog och som ett sätt att hålla ned antalet nödvändiga resor och transporter.

Behovet av snabba it-kommunikationer på landsbygden är stort, men marknaden har inte förmåga att på ett bra och effektivt sätt bygga ut bredband i hela landet. Vänsterpartiet anser att staten därför bör garantera väl fungerande telefoni och bredband i hela landet.

Sverige har numera ett ambitiöst bredbandsmål om att 100 procent av alla hushåll ska ha täckning på upp till 100 megabit per sekund senast år 2025, vilket är bra. Det är också en fråga som Vänsterpartiet har drivit länge. Detta är ett bra och viktigt mål, och jag hoppas nu att hela Sveriges befolkning ska kunna få tillgång till bra kommunikationer.

Digitaliseringen kan i framtiden komma att spela stor roll, inte minst för företag på landsbygden. För små kommuner kan satsningar på digitala tjänster vara både kostsamma och svåra att genomföra. Regional och nationell samverkan kan göra det möjligt även för dem att komma med i utvecklingen.

Parlamentariska landsbygdskommittén efterlyste en mer samlad bild av hur samhällets digitalisering kan bidra till en livskraftig landsbygd. Regeringens mål om att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter kräver att vi stärker detta arbete ytterligare. Vi menar att det finns en stor potential på detta område och att det bör utredas vidare. Därför bör regeringen tillsätta en utredning om digitaliseringens möjligheter för hela landet.

Herr talman! I förra årets debatt talade jag om den så kallade SOT-nivån, som är den grundläggande nivå av uppkoppling som alla har rätt till, och om att den behövde höjas. Dåvarande nivå, 1 megabit per sekund, sattes år 2003, alltså för 15 år sedan. Då var Peter Eriksson inte digitaliseringsminister utan kommunalråd i Kalix. Jag var också tydlig med att det behövde gå fort – annars skulle vi löpa risken att kopparnätet stängs ned för snabbt.

Det var därför positivt att regeringen och Vänsterpartiet i budgeten kom överens om att som ett första steg höja nivån till 10 megabit per sekund, det vill säga dubbelt så mycket som myndigheten själv, PTS, föreslog. På lång sikt kommer nivån dock att behöva höjas mer, åtminstone till EU-nivån om 30 megabit per sekund.

Flera andra partier lyfter i debatten fram stödet till bredbandsutbyggnad. Vi har i dag ett bra stöd på 1 miljard, även om stödet är lite krångligt att söka. Det vi behöver fundera över är om vi kan använda oss av andra sätt och modeller efter 2020, när avstånden mellan husen på landsbygden kommer att bli ännu längre, vilket gör det svårare att organisera sig lokalt.

Därför är PTS förslag från november förra året mycket intressant. Man föreslår att stödet framöver bör hanteras som ett statligt stöd, att det bör ligga utanför EU-fonderna och att den regionala kompetensen ska tas till vara.

Detta förslag ligger mycket nära det som Landsbygdskommittén föreslog för drygt ett år sedan. Jag hoppas att digitaliseringsminister Eriksson lyssnar in och går vidare med dessa förslag.

Statens eget bredbandsinnehav är i dag utspritt på olika aktörer, framförallt på Trafikverket och Svenska kraftnät. Regeringen tillsatte utredaren Åsa Torstensson, vars slutsatser kom för två år sedan.

Det vore bra om regeringen gick vidare med dessa förslag. Det vore också bra om man tog sig en funderare på om man inte borde samla hela det statliga ägandet av bredband i ett statligt bolag.

Jag vill för Vänsterpartiets riksdagsgrupps räkning yrka bifall till reservation 2.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 10.)

Anf. 65 BORIANA ÅBERG (M):

Herr talman! För tids vinnande yrkar jag bifall till Alliansens gemensamma reservation 18, men naturligtvis står vi moderater bakom alla våra reservationer.

Sveriges trafiksäkerhetsarbete har en ledande position i världen. Trafiksäkerheten är beroende av ett fungerande regelverk som uppfattas som logiskt av trafikanterna, säkra vägar, säkra fordon och naturligtvis det viktigaste: den mänskliga faktorn. För att fortsätta att minska dödstaten i trafiken måste vi säkra det som fungerar bra och förändra det som inte fungerar.

Det är positivt att antalet som förolyckades på svenska vägar under 2017 var lägre än under det föregående året. Dock är 254 abrupt avslutade människoliv alldeles för många, och avståndet till nollvisionen, det vill säga att ingen ska dödas eller skadas alvarligt i trafiken, känns långt.

Trafiksäkerhetsutbildningen måste påbörjas i unga år. Eftersom unga tar körkort allt senare är det många trafikanter, gående och cyklister som inte har fått lära sig något om trafiksäkerhet. Förutom föräldrarna har skolan ett heltäckande ansvar för trafikutbildning. Problemet är att engagemanget hos de olika kommunerna varierar starkt. Faktumet att unga trafikanter är tydligt överrepresenterade när det gäller cykel- och mopedolyckor talar sitt tydliga språk, nämligen att det behövs mer undervisning.

När vi talar om utbildning måste vi understryka vikten av en bra körkorts- och förarutbildning. Sedan år 2000 har andelen godkända körkortsprov minskat. År 2017 blev endast 45 procent av körkortsaspiranterna godkända på teoriprovet. På förarprovet var resultatet något bättre: 46 procent.

Statistiken från januari 2018 visar ännu sämre siffror. Av dem som utbildas på trafikskola blir drygt 70 procent godkända. Av dem som kör privat blir ca 35 procent godkända.

Dessa siffror är mycket oroande. Körkort är oftast ett krav för att få ett jobb. Samtidigt innebär körkortstagandeprocessen stora kostnader – den genomsnittliga kostnaden för ett körkort är ca 15 000. Pengarna springer lätt iväg när körkortsaspiranten tvingas att göra om provet. Det blir lätt ett moment 22 – man behöver ett jobb för att ha råd med körkortet och eventuella omprov samtidigt som körkort krävs för att få ett jobb.

Köerna för att få en uppkörningstid är fortfarande långa. Det är ett stort problem att kunskapsprovet och förarprovet till körkortsbehörighet B är giltiga endast i två månader. Den som inte hinner genomföra båda proven med godkänt resultat inom denna tid tvingas att göra om båda proven. Vi anser att två månader är på tok för kort tid och att ett nytt system som är mer flexibelt och hänsynstagande bör utredas.

Vidare anser vi att provförfarandet bör kunna förenklas. Till exempel ska elever som har gjort en mindre miss på körprovet få en chans att göra om just det momentet vid utvalda körskolor i stället för att göra om hela provet.

Herr talman! Vid varje trafiksäkerhetsdebatt de senaste åren har problemet med så kallade svarta trafikskolor uppmärksammas. Likväl fortsätter den illegala verksamheten oförändrat och blir till och med större. Svarta trafikskolor blir tyvärr allt vanligare i landet. De blir också alltmer sofistikerade; i vissa fall är den svarta verksamheten så stor och välorganiserad att eleverna inte förstår att de har anlitat en olaglig trafikskola.

Bestämmelser för hur många elever en och samma person kan handleda samtidigt kringgås i syfte att maximera vinsten för den illegala verksamheten. Nödvändiga försäkringar saknas, och skatter och avgifter betalas inte in.

Förutom att de svarta körskolorna konkurrerar ut de lagliga lurar de ungdomar som vill ta körkort. De utsätter både elever och medtrafikanter för fara, eftersom de saknar den kompetens som krävs för att på ett professionellt sätt lära någon att köra bil.

Personligen anser jag att införandet av en trafiklärarlegitimation skulle underlätta för eleverna att kontrollera den lärare de avser att anlita innan det är för sent och dyra pengar har betalats.

Det behövs krafttag för att stävja den typen av brottslighet. Det ska inte vara möjligt att öppet och riskfritt lura ungdomar, andra körkortsaspiranter och samhället genom att bedriva olaglig körkortsutbildning.

Till att börja med bör antalet handledartillstånd som en person kan ha samtidigt minskas från dagens 15. Rätten för privatpersoner att äga bil med dubbelkommando måste begränsas. Jag vill poängtera att vi inte är ute efter att försvåra för privatister som kör med sina föräldrar eller andra närstående.

Det finns ett brett samförstånd inom allianspartierna om att det behöver tillsättas en utredning av hela förarutbildningssystemet för såväl personbilkörkort som körkort för yrkestrafik och motorcykelkörkort. En sådan utredning bör ges politiskt beslutade direktiv och bör genomföras inom utredningsväsendet, det vill säga utanför de berörda myndigheterna – helst så snart som möjligt.

Herr talman! Förra året riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att Trafikverket ska ges i uppdrag att ta fram en strategi för att i framtida trafiksäkerhetsarbete säkerställa att vägarna blir säkrare för alla trafikanter, även motorcyklister.

Tyvärr är säkerheten på vägarna utformad på ett sådant sätt att den är anpassad efter bilisternas behov och inte efter motorcyklisternas. Ett exempel är vajerräcken, som kan vara en dödsfälla för dem som färdas på motorcykel. Även vägräcken med utstickande stolpar och vassa kanter är extremt farliga. Det borde vara självklart att använda en räckestyp som minskar skaderisken för alla trafikanter.

I går fick vi som sitter i trafikutskottet ett mejl från Maria Nordkvist och Jesper Christensen på Sveriges Motorcyklister. Mejlet andades uppgivenhet. Jag citerar:

”Riksdagens tillkännagivande för regeringen 2017, om säkrare räcken för MC, har inte gett resultat. Inga konkreta åtgärder har vidtagits under perioden april 2017–mars 2018. Inga regler har förändrats. Inga medel har avsatts. Inga utbytesprogram av räcken pågår. Ett räckesskydd har satts upp sedan projektet med underglidningsskydd avslutades 2012. Under

samma tid har 29 motorcyklister dött och ett stort antal skadats i räcketollisioner.” Uppenbarligen har regeringen inte varit lyhörd. Vi moderater vill att motorcykeltrafiken inkluderas tydligare i nollvisionen.

Herr talman! Att framföra ett fordon utan att ha körkort är ett brott. Tyvärr sker det dagligen i Sverige. Arbetet mot förfalskade och ogiltiga körkort måste intensifieras. Regeringen bör även verka i EU för att detta sker i andra länder vars medborgare trafikerar svenska vägar, inte minst som förare av tunga lastbilar.

På senare tid har det uppmärksammats fall där körkortslösa förare erappats vid poliskontroller men inte kunnat fällas för något brott, eftersom förarna har hävdat att deras utländska körkort är borttappade.

I de fall där föraren kommer från ett land med bristfälligt körkortsregister är det svårt eller omöjligt att kontrollera uppgifterna. Eftersom det är åklagarens sak att bevisa att ett brott har begåtts går förarna fria. Det finns inget krav på personer som inte är folkbokförda i landet att inneha svenskt körkort. Därför kan man inte heller dömas för olovlig körning.

Dagens lagstiftning har med all önskvärd tydlighet inte hängt med i utvecklingen. Det är på gränsen till naivt att hoppas att ingen utnyttjar möjligheten att kringgå lagstiftningen om det är riskfritt. Det sänder även en signal om att svensk lag inte behöver respekteras. Dagens situation är både olycklig och orimlig. Att medvetet bryta mot lagar och regler utan att polisen har möjlighet att göra något riskerar att ytterligare urholka förtroendet för rättsväsendet.

Herr talman! Jag känner mig lite som den romerska senatoren Cato den äldre, som avslutade varje tal med orden: För övrigt anser jag att Karthago bör förstöras. Likt honom tänker jag, även i denna trafiksäkerhetsdebatt, uppmärksamma problemet med sträckan Vellinge–Helsingborg på E6. Jag är medveten om att vi inte diskuterar enskilda objekt och att det inte är i denna kammare som vi beslutar om vilka vägar som ska byggas ut. Det är regeringen som sitter med det yttersta ansvaret.

Frågan om utbyggnaden av E6 handlar om trafiksäkerhet. Under 2017 drabbades sträckan mellan Vellinge och Helsingborg av 292 trafikolyckor, vilket motsvarar en olycka om dagen, från måndag till fredag, året om. Dessa olyckor och de köer de orsakar har stora mänskliga och samhälls-ekonomiska kostnader. För att undvika trafikstockningarna tar många bilar och lastbilar småvägarna som passerar våra kommuner förbi skolor och äldreboenden. Detta skapar stor fara för oskyddade trafikanter.

Om regeringen menar allvar med nystarten av nollvisionen borde en utbyggnad av sträckan Vellinge–Helsingborg självklart vara en av de allra högst prioriterade infrastruktursatsningarna. Om inte annat bör regeringen tänka på att det är valår och att sex av tio skåningar är för utbyggnaden.

I detta anförande instämde Erik Ottoson och Jessica Rosencrantz (båda M).

Anf. 66 PER KLARBERG (SD):

Herr talman! Jag vill inleda med att instämma med föregående talare, Boriana Åberg. Sedan riksdagens tillkännagivande till regeringen förra året om säkrare vägräcken för motorcyklister har ingenting hänt. Regeringen ignorerar alltså riksdagens tillkännagivande. Om man sedan ska skylla på regeringen eller Trafikverket låter jag vara osagt.

Jag vill uppmärksamma att nollvisionen, det långsiktiga målet att ingen ska dödas eller skadas allvarligt i trafiken, har fyllt 20 år. Ett led i nollvisionen har varit att minska antalet döda i kollisioner genom införandet av räcken, både för att åtskilja vägbanor och för att hindra avåkning.

Av kostnadsskäl har man i Sverige valt att godkänna oskyddade räcken, som för oss motorcyklister har visat sig vara helt förödande. I Sverige dör en större andel motorcyklister på Europavägarna än i jämförbara länder. Sverige har under flera år haft världens högsta andel omkomna motorcyklister på grund av räckesolyckor. Bara under perioden 2016–2017 omkom 16 personer, och sedan millennieskiftet har hela 66 personer förlorat livet.

Ett avskräckande exempel är E6 sträckan Tanum–Halmstad, där fyra personer dog på mindre än ett år. Att fortsätta montera räcken utformade enbart för personbilar och sedan placera dessa räcken direkt intill vägbanan kommer att leda till att ännu fler dödas, och det kan väl inte vara trafikskottets vilja.

I Trafikverkets nationella plan konstaterar man att räcken räddar fem liv per år. Men under 2016–2017 har alltså 16 motorcyklister dött i kollisioner med räcken, och dödstalen ökar.

Problemet är att Trafikverket i sin nationella plan, mot riksdagens vilja och tillkännagivande, föreslår att man inte ska göra någon satsning på motorcykelsäkerheten under de kommande tolv åren avseende utformning, planering, drift, underhåll samt forskning och innovation.

Herr talman! Det är sant att en stor andel av dödsolyckorna på motorcykel beror på felaktiga beteenden och körstrategier. Men själva fundamentet i nollvisionen är ju att skapa en vägmiljö som ger utrymme för misstag och som inte gör att misstagen leder till allvarliga skador och dödsfall.

Alla motorcyklister som dör i kollision med räcken och andra hinder på vägnas säkerhetszoner är inte trafikbrottslingar. Tvärtom beror dödsolyckorna på en rad olika faktorer, och även på brister i vägmiljön såsom dålig friktion, andra trafikanters misstag, tekniska fel, spill och liknande.

För många år sedan körde jag själv omkull med min motorcykel. Jag kom i en kurva i 80–90 kilometer i timmen på en 90-väg. Trafikverket hade varit ute och lagt olja och lösgrus på vägen utan att sätta ut en enda varningsskylt. Om den vägen hade varit utrustad med vajerräcken hade jag inte stått i talarstolen i dag.

Ett vajerräcke eller w-balkräcke med utstickande delar och oskyddade stolpar är förödande för en motorcyklist jämfört med ett slätt räcke med Motorcycle Protection System eller ett slätt betongräcke. Hela världen vet att det finns bättre alternativ. Sveriges Motorcyklister, Svenska Väg- och Broräckesföreningen och VTI visar i en litteraturstudie att chansen att överleva är betydligt större om man krockar med ett slätt räcke. Studien har presenterats för trafikskottet.

All forskning från resten av världen visar att släta räcken ökar chansen att överleva utan allvarliga skador. Sverige måste också börja erkänna detta faktum. Sverige har störst andel dödade motorcyklister i räckesolyckor i världen med över 20 procent av alla dödade de senaste åren. Det är en bottennotering som Sveriges riksdag måste jobba aktivt med för att komma ifrån.

Varje dödsfall är en stor tragedi för såväl den omkomne som dennes anhöriga och vänner – speciellt när dödsfallen med största sannolikhet hade kunnat undvikas genom rätt utformade räcken.

Herr talman! Låt mig avslutningsvis här i riksdagens plenisal uppmärksamma de personer som vi benämner som dödsfall.

År 2017: Den 19 april tappar en 19-årig motorcyklist kontrollen över motorcykeln och kör av och krockar med ett w-balkräcke.

Den 17 maj kör en 31-årig motorcykelförare omkull på länsväg 226 och krockar med ett w-balkräcke och dör.

Den 1 juni kör en 24-årig mc-förare omkull och krockar med ett vajerräcke vid sidan av E22 och dör.

Den 22 juli krockar en 43-årig mc-förare krockar med ett sidoräcke på E18 och dödas.

Den 17 augusti kläms en 55-årig mc-förare ihjäl mellan räcke och lastbil på E4:an.

Den 2 september krockar en 27-årig mc-förare med vajerräcke på E20 och dödas.

Den 4 oktober krockar en 53-årig mc-förare med vajerräcke på riksväg 55 och dödas.

Detta var alltså dödsolyckorna ifjor.

En stor andel av dessa personer hade sannolikt överlevt om vägarna hade varit utrustade med ett slätt räcke i stället för med dessa livsfarliga vajerräcken.

Herr talman! Jag står bakom samtliga av våra reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall enbart till reservationerna 5 och 19.

I detta anförande instämde Jimmy Ståhl (SD).

Anf. 67 ANDERS ÅKESSON (C):

Herr talman! Vi diskuterar nu trafiksäkerhet, och både Boriana Åberg och Per Klarberg har lyft upp en del i detta, nämligen motorcyklisternas mycket utsatta situation. Detta har även deras organisation SMC uppmärksammat oss samtliga på under en lång följd av år.

Varje dödsfall, oberoende av trafikslag, är ett för mycket, och att förhindra dessa måste självfallet vara riksdagens, regeringens och myndigheternas ständiga kamp.

Vi kan konstatera att för andra trafikslag har teknik kunnat kompensera för beteende. Mitträcken syftar ju till att undvika frontalkollisioner mellan fyrhjuliga fordon, men möjligen kan vi dra slutsatsen att när det gäller motorcykelkörning har tekniken i syfte att skydda trafikanter kommit att bli ett bekymmer och en fara för detta trafikslag.

Många tragiska olyckor sker annars i stadsmiljö och tätorter, ofta i kollision mellan helt oskyddade trafikanter och tunga fordon. Det finns ett behov av att säkerhetsanpassa den tunga trafiken, i synnerhet av att minska tunga fordons så kallade döda vinkel, alltså den vinkel till höger om fordonet där man inte alltid har uppsikt över medtrafikanten.

Oskyddade trafikanter i städer och tätorter är företrädesvis cyklister. En viktig del i arbetet för en tryggare cykeltrafik är att öka antalet separerade vägbanor. Men det kommer alltid att finnas tillfällen då trafikslagen blandas. Ofta har förare av tunga fordon svårt att se cyklister, dels för att de är mindre och lägre, dels på grund av döda vinkeln.

Det finns studier som visar att tunga fordon's döda vinkel varierar men också att det finns teknik för att ta bort problemet. Det borde rimligen vara så på detta trafiksäkerhetsområde som på andra att det ställs krav på dem som tillverkar tunga fordon att ta bort eller åtminstone minimera döda vinkeln. Det handlar inte enbart om att öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter utan är i minst lika hög grad en fråga om arbetsmiljö för dem som yrkesmässigt kör tunga fordon i tätortstrafik.

Herr talman! För ett antal år sedan infördes ett vinterdäckskrav för tunga fordon. Syftet var att öka trafiksäkerhet och framkomlighet. Sedan den 1 januari 2013 finns det en lagstiftning som säger att lastbilar och bus-sar med en totalvikt på över 3,5 ton vintertid ska vara försedda med vinterdäck eller likvärdig utrustning på fordonets drivaxlar. Bestämmelsen tillkom mot bakgrund av att många tunga fordon hade varit inblandade i trafikstörningar och olyckor under vinterhalvåret.

Ännu i dag finns ingen reglering inom Europeiska unionen vad gäller krav på att använda vinterdäck eller hur sådana vinterdäck ska vara beskaffade, trots att vi vet att mycket av den tunga yrkesmässiga trafiken flyter över landsgränser. Det är därför rimligt att Sverige som medlem i EU är mycket mer pådrivande än i dag vad gäller både kraven på vinterdäck och standarden för vinterdäck som ska klara nordiska förhållanden. Så länge man inte har definierat vad ett vinterdäck är, är det svårt att se till att kraven efterföljs.

På samma tema presenterade regeringen i höstas en promemoria där man föreslår att samtliga hjul inklusive hjulen på eventuella släp ska ha vinterdäck under vinterperioden i vårt land eller när väglaget så påbjuder. Det har framkommit en del kritik mot regeringens förslag. Bland annat har Sveriges Åkeriföretag avvisat förslaget eftersom man menar att det saknas vetenskaplig grund och tillräcklig samhällsnytta för att motivera den föreslagna förändringen.

Samma organisation, Sveriges Åkeriföretag, framhåller också att regeringens förslag heller inte redovisar några hållbara skäl som motiverar varför förslaget bör genomföras. Man hänvisar i sin kritik också till den statliga myndigheten Transportstyrelsen som i en rapport till regeringen har föreslagit att nuvarande regler inte ska ändras.

Transportstyrelsen framförde i denna att det behövs fortsatt kunskapsinhämtning för att se om skillnaderna i väggrepp mellan olika däck på is och snö har förändrats jämfört med tidigare studier. Enligt Transportstyrelsen, som väl ändå får anses vara expertmyndighet på området, behövs det även ytterligare studier av hur stor inverkan bland annat mönsterdjup och däckkvalitet har.

Sveriges Åkeriföretag, som företräder en stor näring i vårt land, föreslog i sitt remissvar till regeringen att nya krav på egenskaper hos vinterdäck vid vinterväglag införs i stället. Det är samma krav och idé som jag framför, herr talman. Här gäller det att definiera vad ett vinterdäck är för att få fram nyttan med det.

Centerpartiet och Alliansen är självklart positiva till åtgärder från regeringen som syftar till ökad trafiksäkerhet, och där spelar däckens beskaffenhet bland mycket annat givetvis en stor roll. Men vi menar samtidigt att det mot bakgrund av den kritik som framförts från såväl företag och nä-

ringsliv som en statlig myndighet är angeläget att regeringen snarast fördjupar sin kunskap i ämnet innan den går vidare i reglerandet. Det är viktigare att det blir rätt än att det går fort.

Herr talman! Sverige och den statliga myndigheten Transportstyrelsen tillämpar de strängaste kraven i världen när det gäller synfält, alltså hur mycket jag ser och hur brett mitt synfält är. I dag ställer Transportstyrelsen krav på att läkare ska rapportera personer som har besökt läkaren och som har mindre brister i sitt synfält till Transportstyrelsen. Bekymret är att alla som har samma brister men som inte har besökt en läkare obehindrat kan köra vidare och använda fordon och framföra dem i trafik utan att Transportstyrelsen bedriver någon uppsökande verksamhet.

Detta agerande har lett till att en stor mängd människor med mindre brister i sitt synfält har fråntagits sitt körkort de senaste åren trots att de egentligen ser rätt bra. Detta innebär ur den enskildes perspektiv ofta desperation och upplevs som traumatiskt, eftersom tillgång till körkort – i synnerhet om det handlar om yrkesutövning – ofta är själva grunden för försörjning. Forskare, trafiksäkerhetsexperter och ögonläkare verksamma internationellt förstår inte riktigt varför Sverige går till väga på detta sätt.

Det finns mer att säga om detta, herr talman, men jag nöjer mig här och nu med att konstatera att det rimliga vore att regeringen låter utreda Sveriges väldigt stränga och kanske i många avseenden fyrkantiga körkortsregler för dem som ser bra men som har mindre brister i sitt sidoseende, det vill säga synfält.

Jag står självklart bakom de förslag och yrkanden som Centerpartiet och Alliansen har lagt fram i samband med detta betänkande, men för tids vinnande yrkar jag bifall enbart till reservationerna 18 och 23.

(Applåder)

I detta anförande instämde Borian Åberg (M).

Anf. 68 NINA LUNDSTRÖM (L):

Herr talman! Jag vill börja med mitt yrkande. Jag står självfallet bakom alla förslag där Liberalerna finns med men yrkar för tids vinnande bifall bara till reservation nr 3.

Herr talman! Jag ska inleda med det dystra. Trafikolyckorna bedöms av Världshälsoorganisationen, WHO, vara den femte vanligaste dödsorsaken i världen till 2030. Sverige är ett av de länder där väldigt mycket arbete har lagts ned för att öka trafiksäkerheten. Vi ligger alltså ganska bra till, men fortfarande har vi väldigt mycket att göra för att nå nollvisionen. Den handlar om att inga ska dödas eller bli allvarligt skadade i trafiken.

År 2017 omkom tyvärr 250 personer i Sverige. Det är 250 för många. Det är en utmaning att nå etappmålet till 2020 och inte minst i slutändan nollvisionen. Under 2017 omkom 148 bilförare, 35 motorcyklister, 24 cyklister och 36 fotgängare, varav två barn under 18 år. Regeringen konstaterar i budgetpropositionen för 2018 att den positiva utvecklingen av vägtrafiksäkerheten har stagnerat. Ungefär 4 600 personer skadades allvarligt i vägtrafiken under 2016. Den största enskilda trafikantgrupp som blev allvarligt skadad är cyklister. Under 2016 skadades 2 100 cyklister allvarligt.

Herr talman! Vad ska man då göra? Finns det lösningar? Ja, det finns ett antal åtgärder som man skulle kunna vidta för att i varje fall öka skyddet för de oskyddade trafikanterna.

Döda vinkeln har nämnts i tidigare inlägg. Detta är inte en utmaning som bara gäller i Sverige. I Europa dödas ungefär 400 personer varje år beroende på så kallade döda vinklar, det vill säga när en förare inte ser genom vindrutan eller vanliga backspeglar att en annan trafikant finns i närheten.

Liberalerna vill att man ser över trafikreglerna. En del av dessa åtgärder har inget att göra med huruvida det finns pengar att bygga om infrastrukturen eller göra andra satsningar. Diskussionen borde till stor del handla om vad vi kan göra här och nu. Hur kan vi ändra trafikregler så att vi skyddar de oskyddade trafikanterna, inte minst gående och cyklister?

Vi menar att reglerna i trafikförordningen om väjningsplikt borde ses över. Vi vill att man förebygger döda vinklar i stadsplaneringen. Vi vill också att cyklister ska kunna göra en högersväng när motorfordonen har rött. Vi vill ge cyklister allgrönt, det vill säga företräde i en korsning. Vi vill dessutom införa en enochenhalmetersregel som gör att man måste hålla längre ut från cyklister när man kör om.

Regelverk och utformning av vägmarkeringar behöver också en översyn. Det behövs en ökad tydlighet i reglerna för att underlätta för alla trafikanter. De oskyddade trafikanterna skulle värnas bättre med förhoppningsvis färre olyckor och ökad trafiksäkerhet som följd.

Nollvisionen behöver också omfatta kollektivtrafiken. Riksdagen fattade beslut om nollvisionen redan 1997. Den innebär att ingen ska dödas eller skadas allvarligt till följd av trafikolyckor inom vägtransportsystemet. Vi måste göra mer.

Vad gäller barnens situation i transportsystemet är det en fråga som behöver lyftas fram. Enligt FN:s barnkonvention ska barnets bästa alltid komma i första rummet, och det borde även gälla trafiken. Att barn generellt och inte minst skolbarn har en möjlighet att gå eller cykla till skolan eller till en busshållplats för att åka vidare under säkra förhållanden måste prioriteras. Sådana exempel finns i närheten av våra länsvägar.

Barn och unga vuxnas cyklande har minskat med 40 procent från 1995 till 2014 – med 40 procent! Dessutom är skolresorna på cykel 50 procent färre. Vad innebär detta för barnens folkhälsa och möjligheten att vistas i utemiljö? Vi måste vidta fler åtgärder. Jag tänkte räkna upp ytterligare några.

Vi måste verkligen lyfta fram barnperspektivet i cykel- eller trafikmiljön. När vi nyligen var på ett seminarium noterade jag att cykelorganisationer som försöker göra insatser för barn i trafikmiljön och söker statliga anslag faktiskt inte får projekten beviljade. Det vore också ett intressant exempel att lyfta fram. Hur kan vi tillsammans med hjälp av en rad organisationer se till att utbilda och göra det möjligt för barn att vistas i den offentliga miljön?

För att övergå till fordonen och vad man kan göra för att öka trafiksäkerheten: Vi har från Liberalerna varit positiva till att öka vinterdäckskraven för fordon med en totalvikt över tre och ett halvt ton. Naturligtvis kommer vi också att lyssna in den kritik som har riktats från olika organisationer, men vi menar att vi måste hålla öppet för att överväga på vilket sätt vi kan öka trafiksäkerheten. Vi som är ute på vägarna kan notera att

det sker ett antal olyckor varje år när vintern kommer. Det här måste vi förebygga.

Vi från Liberalerna tror på att det här med dubbdäcken är en trafiksäkerhetsfråga. Men de har ett dilemma, och det är naturligtvis vad de kan leda till i stadsmiljön. I tätta stadsmiljöer kan de bidra till partiklar och till att luftkvaliteten blir sämre. Vi menar dock att möjligheten att införa en dubbdäcksavgift skulle vara mycket bättre. Då kan den som framför ett fordon göra en bedömning av om dubbdäck behövs eller inte. Ska man in i vissa stadsmiljöer med dubbdäck får man betala för sig. Det är den klassiska principen om att förorenaren betalar. Då blir det inte ett förbud, och vi lägger ansvaret på föraren. Förbud är inte en optimal lösning i de här fallen, utan här gäller det att hitta en positiv lösning som också underlättar förarens ansvar för trafiksäkerheten. Sedan är det naturligtvis så att dubbdäcksanvändandet bör minska på sina håll. Det är fullt möjligt. Där behöver vi en översyn av det regelverk som finns.

Jag vill övergå till att säga några ord om körkortet. Vi förordar att man ska göra en helhetsutredning av villkoren för att få körkort. Det finns en rad olika problem kring förarutbildningar som måste åtgärdas. Jag vill exempelvis från Liberalernas sida lyfta fram att vi tycker att det regelverk som finns kring yrkeschaufförer behöver en översyn. Där har vi från Liberalerna lagt fram flera förslag. Men vi menar också att det finns andra problem med hela förarutbildningssystemet. Vi förordar att man gör en större översyn av de villkor som finns.

Kunskapsprovet och körprovet för körkortsbehörighet B är i dag endast giltiga i två månader. Den som inte hinner genomföra båda proven med godkänt resultat är alltså tvungen att göra om proven. Systemet borde vara mer flexibelt och hänsynstagande till bland annat ungdomarnas livssituation. Därför anser vi att möjligheten att förlänga giltighetstiden för godkänt kunskapsprov och körprov för körkortsbehörighet B bör ingå i en sådan utredning. Det finns många andra delar av den frågan som också behöver få en översyn.

Herr talman! Det finns andra delar av samhället som också måste lyftas fram. Jag vill lyfta fram alla dem som håller på med hästar. Det finns i Sverige 360 000 hästar. Det har uppdagats att det ibland för barn och ungdomar som är intresserade av och verksamma inom hästsporten finns en brist i att vi inte har en anpassad infrastruktur. Det blir också en väldigt svår trafikmiljö för vissa. För den som för fram en häst gäller bestämmelserna för fordon i många delar, exempelvis väjningsplikt och stopplikt. Här vill vi gärna se en översyn.

Herr talman! Jag vill nämna en annan fråga, som inte har direkt med trafiksäkerhet att göra men som är aktuell just nu. I helgen ställde vi om klockorna. Från Liberalernas sida tycker vi att det här med sommartid är en viktig fråga. Trafikutskottet i Finland har aktiverats i frågan och lyft den inom EU och menar att det är dags att ge länderna möjlighet att bestämma när och hur man ska ställa om klockorna samt om man ska ställa om dem över huvud taget. Från Liberalernas sida vet vi med oss att det är ett EU-regelverk och att detta måste göras samfällt, men vi är beredda att ompröva regelverket.

(Applåder)

Anf. 69 ROBERT HALEF (KD):

Herr talman! Trots utvecklingen av trafiksäkerhetsarbetet med ny teknik gällande vägunderhåll, nyinvesteringar, bättre vägplanering och systemplanering minskar inte antalet döda i trafiken i den omfattning som vi önskar. Enligt statistik från Transportstyrelsen omkom 254 personer på väg i Sverige under 2017. Det är en minskning från 2016, då 270 personer omkom i vägtrafiken. Människor förlorar liv, och familjer förlorar sina kära. Mer behöver göras för att nå det mål som nollvisionen anger: Ingen ska dödas eller skadas allvarligt av trafikolyckor inom vägtransportområdet.

För att minska antalet skadade och döda i trafiken är det nödvändigt att hastighetsbegränsningen på vissa vägar ses över, att underhållet blir bättre och inte minst att fler poliser kommer ut på vägarna för att motverka alkohol- och narkotikapåverkade trafikanters framfart, så att de stoppas, samt att man kan upprätthålla trafikreglerna.

Herr talman! Det är viktigt att öka säkerheten för motorcyklister, som det har pratats om i talarstolen. En av orsakerna till det höga dödstalet bland motorcyklister är vägräcken med vajer. Motorcyklister fastnar i dessa räcken, med större och allvarligare personsador som följd. Vi konstaterar att vajerräcken fortfarande är standard på alltför många vägar trots att Statens väg- och transportforskningsinstitut, Svenska Väg- och Broräckesföreningen och Sveriges Motorcyklister i en gemensam rapport har underkänt vajerräcken och i stället förordar släta räcken med underglidningsskydd. Kristdemokraterna anser att Trafikverket bör få i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan för att byta ut vajerräckena mot traditionella men moderna vägräcken för att minska antalet dödade och allvarligt skadade motorcyklister.

Herr talman! Varje år dödas eller skadas allvarligt hundratals människor i trafikolyckor där alkohol och narkotika är inblandade. Kristdemokraterna anser att det inte under några omständigheter ska vara tillåtet att köra med alkohol eller andra droger i kroppen på land, till sjöss eller i luften. Det är därför viktigt att fortsätta det förebyggande arbetet gällande nolltolerans mot alkohol och narkotika i trafiken och se till att polisen ges tillräckliga resurser för nykterhetskontroller och möjlighet att beivra överträdelser. I dag hinner inte polisen göra kontroller i den omfattning man önskar, eftersom de behöver prioritera andra brott på grund av bristen på poliser. Kristdemokraternas satsning på 10 000 nya poliser till 2025 kommer att möjliggöra fler poliskontroller av trafikanter, bättre koll och bättre upprätthållande av trafikreglerna.

Herr talman! Vi välkomnar att regeringen, visserligen efter lång tid, har föreslagit att alkobommar sätts upp vid vissa hamnar för att motverka alkoholpåverkade chaufförer på våra vägar. Men nu är det dags att ta nästa steg. Regeringen bör ge Trafikverket i uppdrag att utreda behovet av att placera alkobommar vid fler strategiska platser för att göra trafiken säkrare och rädda liv. Regeringen bör också utreda ett införande av alkolås – eller annan teknik som hindrar rattfylleri – som ett obligatorium i alla nya bilar i Sverige. Det bör även införas krav på alkolås i samtliga nya bilar som används i körkortsutbildningen i trafikskolor.

Herr talman! I januari 2013 införde man vinterdäckskrav för tunga fordon i syfte att öka trafiksäkerheten. Eftersom det nu gått över fyra år sedan

bestämmelserna trädde i kraft anser jag att det är dags att utvärdera effekterna av de nya reglerna.

De nuvarande kraven på vinterdäck gäller endast på fordonets drivaxel men inte på tillhörande släps hjul. Om väggreppet är sämre på släpets hjul än på det drivande fordonets hjul finns det risk för att ekipaget viker sig. Ett exempel på detta är den stora olyckan på Tranarpsbron i norra Skåne år 2013 då en människa dödades och 46 skadades. Kristdemokraterna föreslår att även Sverige inför vinterdäckskrav på tillhörande släpvagn till tunga fordon för att minska risken för olyckor.

Herr talman! Körkortet är för många en viktig förutsättning för att få ett jobb. Arbetslösheten är hög bland ungdomar, och det råder brist på arbetskraft som har körkort. Denna brist kommer att bli ännu större i framtiden om inte insatser görs för att öka antalet personer med körkort.

Regeringen behöver ta ett helhetsgrepp och se över hela förarutbildningssystemet. Översynen bör innehålla en genomlysning av de olika moment som ingår i förarutbildningarna med syfte att uppnå en större effektivitet. Det är bekymmersamt att nästan hälften av alla som gör körkortsprovet misslyckas. Regeringen bör låta genomföra en större och generell översyn av hela förarutbildningen som även omfattar mc- och yrkestrafik och inte enbart personbil.

Herr talman! Köerna till uppkörningstiderna är långa. Samtidigt är kunskapsprovet och körprovet för körkortsbehörighet B endast giltiga i två månader om man har missat det ena provet. Den som inte hinner genomföra båda proven med godkänt resultat inom denna tid är tvungen att göra om båda trots att man redan har klarat av det ena provet. Denna regel är stressande och fördyrar dessutom kostnaden för att ta körkort.

Kristdemokraterna framhåller att detta snäva tidsspänn vållar onödiga problem för den enskilde. Systemet borde vara mer flexibelt, och vi föreslår att tidsspännet förlängs till sex månader.

Herr talman! Illegala trafikskolor är ett utbrett problem som leder till en osund konkurrens. 30 procent av trafikskolorna i Stockholms län märker av konkurrens från svarta bilskolor. Illegala körskolor uppträder i många fall som helt vanliga trafikskolor, och det kan därför vara svårt för eleverna att märka skillnaden.

För att försvåra för enskilda att bedriva illegal körskoleverksamhet infördes 2012 en begränsning av antalet handledarskap per person till 15 stycken. Kristdemokraterna föreslår att denna gräns sänks till fem personer per handledarskap samt att rätten för privatpersoner att äga bilar med dubbelkommando bör begränsas. Ett annat förslag som Kristdemokraterna har är att bilar som tillhör körskolor ska ha en och samma färg på registreringsskyltarna för att underlätta för polisen att göra kontroll av illegala körskolor.

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservationerna 8 och 18.

Anf. 70 KARIN SVENSSON SMITH (MP):

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga motioner.

Vi debatterar något som är väldigt allvarligt, det vill säga risken att skadas och dö i trafiken. Jag vill ändå passa på möjligheten att lyfta detta i ett internationellt perspektiv. Som påpekades tidigare i talarstolen är tra-

fiken i ett internationellt perspektiv en allvarlig anledning till att människors liv avslutas i förtid. Den som dör i trafiken mister i genomsnitt 33 ½ år av sin återstående livslängd.

För att få perspektiv på Sverige i relation till detta måste vi säga att jämfört med andra länder är det mindre risk att skadas här per personkilometer. Många kommer och gör studiebesök i Sverige och undrar: Hur har ni lyckats göra detta möjligt?

Nollvisionen är någonting som har blivit en exportprodukt. Jag tror att vi lite grann ska analysera vad det är som är bra med den och hur den har fungerat. Och på vilket sätt skulle den kunna vara en förebild för hur vi tar itu med andra allvarliga problem? Klimathotet är vår generations största utmaning, och jag tror att vi ska fundera på vad i nollvisionsarbetet som skulle kunna vara tillämpligt på klimatarbetet.

Det som kännetecknar nollvisionen är ett tydligt mål och uppföljningsbara etappmål som gör att man snabbt kan kolla om man är på väg åt rätt håll eller inte. Det finns en tydlig styrning av alla inblandade myndigheter – det har inte bara handlat om Trafikverket eller tidigare Vägverket utan också om Rikspolisstyrelsen och andra – för att se till att samtliga statliga enheter jobbar mot samma mål.

Nollvisionen har kännetecknats av att man har arbetat med aktörer utanför det politiska livet. Transportföretag och trafiksäkerhetsorganisationer har jobbat ihop, och politiken har jobbat ihop med civilsamhället.

Nollvisionen har också kännetecknats av att man har använt sig av modern forskning och aktuell forskning för att förstå orsakssamband.

Slutligen kan det sägas att man har varit ganska noga med att förutsättningslöst använda kostnadseffektiva åtgärder för att nå de mål man har satt upp. Man har till exempel övergått från att bygga motorvägar i trafiksäkerhetsskyddssyfte till två-plus-ett-vägar med mittvajer. Totalt sett har det sparats många fler liv per investerad kilometer än den gamla strategin.

Man har använt automatisk kameraövervakning, vilket var oerhört kontroversiellt innan det infördes. Men det är bevisligen mycket kostnadseffektivt dels för att få fler att hålla hastighetsgränserna, dels för att spara liv.

Nu är det dags att ta nya tag; vi ser inte ut att nå målen. Men då måste man också fundera i termer av vad som har varit bra och dåligt tidigare, så att man gör rätt saker. Jag vill lyfta fram fyra aspekter som vi måste ta itu med.

Jag tror också att man ska försöka att fundera på hur man ser på trafiksäkerhetsarbetet ihop med annat arbete inom transportsektorn som vi behöver göra. Vi är i skriande behov av effektiva åtgärder för att minska klimatpåverkan med 70 procent till 2030, vilket vi har kommit överens om i den här kammaren. Det är det mest ambitiösa klimatmål jag känner till för transportsektorn i hela världen, och det kommer verkligen att krävas mycket av oss om vi ska nå dit.

Då ska man fundera på övergång från vägtrafik till kollektivtrafik. Det är ett bra sätt att spara liv. Ju fler som är på bussen eller på tåget i stället för att färdas själva på vägen, desto fler liv spar vi. Övergång av gods från lastbil, särskilt de långa och stora lastbilarna, till järnväg och sjöfart för att hitta rätt kombination är också ett sätt att spara både liv och klimatpåverkan.

Men om vi ska klara detta måste vi också sikta in oss på hastigheterna. Jag satt en gång i en statlig utredning som hette Miljömålskommittén. Där kom man fram till att den mest kostnadseffektiva klimatinvestering man kunde göra var att sätta upp hastighetskameror på vägarna. Ingenstans kunde man spara mer CO₂ per investerad krona.

Det är dags att se till att städerna blir säkrare för dem som vistas där. Ett av de stora problem vi har att ta itu med, som vi har diskuterat inom detta område, är att av de allvarligt skadade utgör oskyddade trafikanter en ökande andel. Den största gruppen av dem som blir allvarligt skadade är cyklister. Detta fungerar hämmande för vuxna cyklister men säkert också ganska mycket för föräldrar som ska fundera och bestämma över om deras barn ska skjutas till skolan eller om de ska cykla själva.

Statistiken talar tyvärr ett mycket dystert språk. Cyklandet bland barn och unga har minskat med 40 procent mellan 1995 och nu. Så kan vi inte ha det. Det är dåligt för miljön och det är dåligt för hälsan. Vi måste se till att våra tätorter har säkra miljöer så att barn och unga kan cykla utan att riskera att bli allvarligt skadade.

Trafikanalys har utrett möjligheten att sänka bashastigheten till 40 kilometer i timmen. Såvitt jag har förstått det har man kommit fram till väldigt positiva resultat, och remissinstanserna är positiva. Det är alltså en poäng att man får möjlighet att ha en sänkt bashastighet.

En annan sak som är viktig i sammanhanget och som jag är mycket stolt och nöjd över att regeringen har genomfört är att man tar itu med ofoget med mobiltelefonanvändning i bilen. Det har vi från trafikskottet efterlyst jättelänge, och jag är mycket nöjd med att regeringen har tagit itu med detta. Man ska ha händerna på ratten när man kör.

Det har blivit lite olyckligt när det gäller hur snabbt det här ska införas för bussar och så – det har jag ställt frågor om här i kammaren – men målet måste vara klart: Är man ansvarig för andras liv, vilket man är när man sitter bakom ratten, måste fokus och uppmärksamhet vara på det, och man ska inte distraheras av användning av elektronisk utrustning.

Jag delar Kristdemokraternas uppfattning om att alkohol i alla fordon är eftersträvansvärt. Det borde inte vara rimligt att kunna starta fordonet om man har alkohol i utandningsluften. Det löser förstås inte alla trafiksäkerhetsproblem, och det täcker inte upp för andra droger än alkohol, men det skulle ha en förebyggande effekt när det gäller den alldeles onödiga döden på vägarna till följd av att någon kör berusad, och det skulle också ha en folkhälsoeffekt i övrigt.

För att vi ska klara av allt det här måste vi se till att polisens resurser används effektivt. Jag är väldigt nöjd med att vi har lyft en sak i trafikskottet nu som lyftes redan i ett betänkande 2002–2003. Då gjorde riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att återkomma gällande ägaransvar.

Det här är en fråga som har blivit aktuell i samband med att man ganska snabbt upptäckte att ATK, automatisk trafik kontroll via kameror, är ett effektivt sätt att få ned hastigheterna på vägarna. Som jag tidigare påpekade var det här mycket impopulärt i början, men det är få i dag som vill bli av med de här kontrollerna, för de har en förebyggande effekt.

Man vet dock att en del slipper undan kontrollerna. Vad jag har sett av statistiken är det bara 35 procent av dem som fastnar på kamerabilderna och har kört för fort som faktiskt blir lagförda. Det beror på att det är

ganska omständligt och ineffektivt för polisen att jämföra bilden på körkortet med bilden från kameran.

Med tanke på att polisen i dag har väldigt många arbetsuppgifter och vi förväntar oss att polisen ska lösa många problem i samhället är det högst rimligt att man effektiviserar de timmar polisen ska lägga på att se till att trafikregler och hastighetsgränser och annat efterlevs. Då är jag nöjd med att vi i utskottet tillsammans positivt ser möjligheten att man utreder en övergång till ägaransvar vid fortkörning. Det innebär att man fotograferar nummerplåten i stället för föraren och på det viset kan se till att täppa igen de hål som i dag finns när det gäller dem som mycket medvetet överskrider reglerna genom att ha solglasögon, dra ned en skärm eller på annat sätt se till att de inte går att identifiera vid en jämförelse med körkortsbilderna.

Vi är också positiva till att kommunerna kan göra en större insats. Det har funnits en stor frustration i många kommuner över att de inte kan vara mer behjälpliga i polisens arbete. Självklart ska man ha en väldigt klar gräns för vad som är polismans befogenheter och vad andra yrkesgrupper kan tillföra. Men såväl när det gäller miljözonsbestämmelser och möjlighet att övervaka hastighet i kommuner som dubbdäcksförbud och att folk parkerar i busskörfält och sådana saker vore det positivt om den ansökan går igenom som Stockholms stad har lämnat in om att få möjlighet att låta parkeringsövervakande personal och annan kommunal personal vara behjälplig i polisens arbete med att upptäcka brott och beivra brottslighet.

Det här är en angelägen fråga, och jag vill betona igen att om vi ser trafiksäkerhet som en viktig fråga och kombinerar det med andra mål vi har, det vill säga att få ned klimatpåverkan från transportsystemet, kan vi få många kostnadseffektiva åtgärder som leder till att målen nås.

Anf. 71 NINA LUNDSTRÖM (L) replik:

Herr talman! Svenska cyklister cyklar varje dag 130 varv runt jorden. Det är någonting alldeles fantastiskt. Allt vi kan göra för att uppmuntra de oskyddade trafikanterna – gående och cyklister – att vistas i den offentliga miljön är bra. Vi ser nu av den statistik som finns att vi måste göra mer.

Jag noterade när jag gick tillbaka och tittade på statistik som inte finns i betänkandet att 153 cyklister omkom 2007–2012 och 44 000 fick uppsöka sjukhus på grund av att de hade fått en skada. År 2014–2015 var det 5 procent som var med om en kollision med bil som fick en svår skada.

Det är klart att jag känner att vi måste göra mer. Mycket behöver göras med infrastrukturen, till exempel när det gäller sandsopning och rullgrus som orsakar singelolyckor, men sedan finns det annat som också borde göras som man inte kan åtgärda lokalt.

En sak är att komma åt det här med döda vinklar. I andra länder testar man varningslampor. Den holländska högersvängen är ett annat exempel som innebär att cyklister får företräde att svänga höger vid rödljus för att inte hamna i kläm med ett fordon. Sedan har vi också upphinnandelyckorna på landsväg där det gäller att skydda cyklister framför allt.

Min fråga till Karin Svensson Smith är: Vad vill Karin Svensson Smith och regeringen göra för att snabbt förbättra trafikreglerna? Det är inte budgetberoende och skulle kunna ske väldigt snabbt.

Prot. 2017/18:93

28 mars

Trafiksäkerhet

Anf. 72 KARIN SVENSSON SMITH (MP) replik:

Herr talman! Miljöpartiet och hela utskottet har gjort ett tillkännagivande till regeringen om att vuxna cyklister själva ska välja var de cyklar med ett ansvar i den bebyggda miljön. Vi har också verkat för att stadsmiljöavtalen införs, och kommunerna har möjlighet att investera i säkra cykelvägar och få statlig medfinansiering till det. Mig veterligen är det en reform som ni har strukit i era budgetar.

Hela syftet är att omskapa den tätt bebyggda miljön så att man når miljömål och andra mål. I det är en ökad andel säker cykling en självklar ingrediens.

Jag kommer från en kommun där persontrafiken i staden till 43 procent består av cykel. Det beror framför allt på att vi sätter cykel- och kollektivtrafik först när det gäller människors förflyttning.

Jag delar engagemanget när det gäller att ökad cykling är ett mycket eftersträväsvärt mål, och stadsmiljöavtalen och reglerna för cyklister är viktiga för att uppnå de målen. Jag vet att man i Regeringskansliet bereder frågan med ledning av de tillkännagivanden vi har gjort. Regeringen har också presenterat en nationell cykelstrategi. Det ser jag som en start på ett arbete för att cyklister ska betraktas som en egen separat trafikgrupp som ska ha större möjligheter att inbjudas mer till säker cykling.

Sedan kan inte staten lösa alla problem. Kommunerna har en stor uppgift också, framför allt när det gäller underhåll av de kommunala cykelvägarna. Det varken kan eller ska staten lägga sig i.

Anf. 73 NINA LUNDSTRÖM (L) replik:

Herr talman! En åtgärd vore att ändra regelverket så att övriga fordon får rött ljus när en cyklist ska göra en högersväng. Det har man i vissa länder.

En annan åtgärd rör just landsvägar. Ibland cyklar man på en väldigt smal vägren, och den som kommer i en bil anser att man ska befinna sig där. Men om det är ett stup precis intill vill man gärna kunna ligga ute i vägbanan och ändå bli omkörd under trygga former. Därför har många länder en så kallad en-och-en-halv-meters-regel. Den som kör förbi en cyklist måste alltså hålla avstånd, så att det blir en säker passage för båda, och inte chansa vid möte med ett annat fordon. Det är otäckt att uppleva möten när man cyklar på landsvägar.

Ett tredje exempel är varningslampor, som en del länder använder vid rödljus. Det kommer upp en varningslampa så att den som sitter i ett motorfordon blir observant på att man har en cyklist bredvid sig, även om man har en död vinkel och alltså inte ser om man har någon bredvid sig. Det är situationer med död vinkel som kan leda till olyckor där cyklisten kläms ihjäl eller skadas.

Sedan har vi möjligheten att se till att cyklisterna får grönt ljus först i korsningar och prioriteras före motorfordonen. Då ser förarna också cyklisterna.

Genom att vidta ett antal sådana viktiga åtgärder som rör just trafiksäkerhet, och egentligen regelverket, behöver vi inte invänta nya budgetberedningar. Det finns ett starkt stöd. Många i trafikutskottet tycker att det är högt prioriterat att underlätta för och öka trafiksäkerheten för cyklister och gående.

Herr talman! Jag kan inte förstå varför det inte kommer några förslag. Varför kan vi inte ta ställning till skarpa förslag? Ofta säger man att det inte finns stöd i riksdagen. Men jag tror att det finns stöd i riksdagen för att öka trafiksäkerheten och tillgängligheten för cyklister och boende. När kommer förslagen?

Anf. 74 KARIN SVENSSON SMITH (MP) replik:

Herr talman! Ett förslag som har kommit och genomförts är regler när det gäller mobilanvändning i bil. Det är jätte viktigt för att bilister ska hinna se cyklister i tid.

Jag är positiv till alla förslagen som räknas upp: att ha en bestämd gräns gentemot cyklister, varningslampor och att skydda i korsningarna. Jag har erfarenhet av indragen stopplinje. Det är mycket effektivt för att cyklister ska känna sig mer välkomna. Det innebär också lägre risk för att de ska bli påkörda, särskilt av lastbilar som inte ser dem i döda vinkeln.

När det gäller regler för fordon arbetar Sverige, såvitt jag vet, tillsammans med andra länder i EU för att skärpa regelverket. Men det styrs av helfordonsdirektiv i EU.

Sänkt bashastighet är, enligt min erfarenhet, mycket viktigt för att människor ska våga cykla och för att föräldrar ska våga låta sina barn cykla. Jag tror att regeringen oförtrutet arbetar vidare i cykelstrategins anda och för att återkomma till oss i riksdagen med fler förslag.

Jag delar också uppfattningen att vi i trafikutskottet är eniga om och positivt inställda till att man ska göra mer för att cykling ska vara ett säkert och självklart sätt för människor att ta sig fram.

Anf. 75 JOHAN ANDERSSON (S):

Herr talman! I dag debatterar vi utskottets betänkande 11 *Trafiksäkerhet*. Det är ett politikområde som röner stort politiskt intresse. Vi har behandlat 145 motionsyrkanden i betänkandet. Det gläder mig, och jag tror att det gläder hela utskottet, som tycker att det är en angelägen fråga.

Jag tänker fokusera på sex områden i mitt anförande. Jag kommer att tala lite allmänt om trafiksäkerhetsarbetet, alkobommar – en angelägen fråga – kommunikationsutrustning vid körning, vinterdäck på tunga fordon, förarutbildning och avslutningsvis trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter. Vad gör vi när det gäller det?

Vi har en lång tradition med trafiksäkerhetsarbete i Sverige. Sedan nystarten för nollvisionen, som regeringen beslutade om 2016, har det påbörjats en revidering av befintliga resurser och ett arbete med att de ska användas på rätt sätt. Verktyg ska också användas mer effektivt.

Det är nu ett par år sedan vi antog det här dokumentet, som jag visar för kammarens ledamöter. Men jag roade mig med att läsa det i går, inför debatten i dag. Mycket av det är fortfarande aktuellt. Och det är ett levande dokument som också kommer att leva vidare i planer, prioriteringar och annat som regeringen kommer att göra i samband med kommande regeringsbeslut om den nationella planen.

År 2017 omkom 254 personer på väg i landet. Det är naturligtvis 254 för många. Ingen ska omkomma i trafiken. Det har skett en minskning. År 2016 var det 270 personer som omkom. Men icke förty måste arbetet fortsätta med stor kraft.

I ett internationellt perspektiv ligger Sverige väl till när det gäller trafiksäkerhetsarbete. Men det är ändå viktigt att vi inte knäpper händerna på magen och känner oss nöjda med det arbete som genomförts.

Hösten 2017 fattade regeringen beslut om att införa alkobommar vid fem till sju hamnar. Det är en fråga som vi har debatterat mycket i denna kammare. Utskottet har också gjort tydliga medskick till regeringen om att införa alkobommar. Samtidigt är det viktigt att det blir rätt. Vi vet hur vår hamninfrastruktur ser ut. Den är blandad. Vi har helägda kommunala hamnar och hamnar som är delvis privatägda, vilket gör att det tar lite längre tid att hantera det här på ett bra sätt.

Regeringen har anslagit 78 miljoner för 2018–2020 för att detta ska införas. Vi räknar med att den första anläggningen kommer att vara i gång senast den 1 juli 2018. Jag ser med spänning fram emot att avbryta eventuella ledigheter och annat för att vara med på invigningen av den anläggningen under sommaren.

Det kommer att ske en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet senast den 31 mars 2018, om fyra dagar. Då får vi en beskrivning av hur det kommer att se ut. Det blir intressant läsning.

Jag tycker att vi också har varit framgångsrika när det gäller handhållen kommunikationsutrustning vid körning. Jag sa till min kollega Rikard, när vi pratade om det, att vi kanske skulle ha gjort det här för länge sedan. Vi genomförde förändringar från och med den 1 februari 2018. Och ni som har följt med i medierna vet att de första fallen har dykt upp. Den första rättsliga prövningen när det gäller detta är gjord.

Jag som inte har jättelång erfarenhet av riksdagsarbete kan tycka att vi skulle ha gjort det här betydligt tidigare, kanske också på ett enklare sätt, i stället för att hålla långa debatter. Men icke förty – nu har vi genomfört detta. Och det kommer att bli spännande att se utvecklingen.

Vinterdäck på tunga fordon är också en viktig fråga som vi har att hantera. Sedan 2013 finns det krav på vinterdäck på drivaxeln för alla tunga lastbilar, tunga bussar och personbilar klass 2 med en totalvikt över tre och ett halvt ton. Nu går vi vidare med att sätta det på alla axlarna. Precis som Anders Åkesson sa innebär det att vi ligger före lagstiftningen i EU. Då måste vi också påbörja en notifiering.

Regeringens och vår ambition är att det ska gälla från och med den 1 december 2019. Jag hoppas innerligt att vi kommer att gå i mål med den delen. Skälet är återigen att vi vill skärpa kraven och undvika att olyckor som har inträffat ska upprepas. Det ska gälla alla fordon som trafikerar det svenska vägsystemet, såväl utländska som svenska fordon.

Det har under en period varit mycket diskussioner om förarutbildningen. Flera av kollegorna här har tagit upp det i sina anföranden. Det finns ett bekymmer här när det gäller olika delar. Det som nu har skett är att man har tillsatt en utredning som ser över systemet. Man tittar på hur antalet omprov ska minskas. Det sätts mer fokus på att utbilda trafiksäkra förare. Där ser vi att det delvis brister i utbildningen i dag. Det är vissa grupper som inte har möjlighet att utbilda sig för att få förarbehörighet.

Hur begränsar man antalet svarta trafikskolor? Vi ser att de har ökat i vissa delar, men inte i alla, av landet. Hur använder man den nya tekniken med digitala utbildningsformer? Det finns ett behov av en översyn av det som reglerar utbildningssystem och annat. Det är naturligtvis viktigt att vi

kopplar samman detta med nollvisionen 2.0 eller nystarten för nollvisionen.

Sist men inte minst utvecklas fordonstekniken väldigt snabbt. Jag bytte själv bil för ett par veckor sedan. Det var tio år sedan jag bytte bil senast, och tekniken har utvecklats enormt när det gäller varningssystem och annat. Vi kommer väldigt snart att gå in i en period där andelen självkörande fordon ökar ännu mer.

I den delen är det viktigt med en översyn, och det uppdraget pågår. Vi från Miljöpartiet och Socialdemokraterna tycker att vi först ska låta den utredningen gå i mål. Det finns i dag reservationer och krav på att man starta upp en ny utredning som ska se över trafikskolornas verksamhet, vilket vi inte tror är särskilt klokt. Risken är då att det arbete som är nedlagt kommer att bli en parentes. Framför allt kommer arbetet kanske då att stanna av.

Jag vill också påminna om att vi om någon månad ska fatta beslut i den här kammaren om finansieringen av körkortslån via CSN. Det är också en fråga som vi från Socialdemokraterna har drivit som ett vallöfte. Det kommer då att vara fler nya grupper som ges möjlighet att ta körkort. I dag är det väldigt svårt att bli anställbar på den svenska arbetsmarknaden om man inte har ett körkort, men det kommer man att underlätta. Jag ser verkligen fram emot att behandla den frågan här i kammaren. Då hoppas jag på ett brett stöd från många här.

Slutligen gäller det trafiksäkerhet, framför allt för oskyddade trafikanter. Flera av debattörerna har pratat om cyklisterna. Det är en viktig grupp, och – precis som flera här har sagt – det är den gruppen som per trafikslag har den högsta andelen skadade och förolyckade. Det betyder naturligtvis att vi måste sätta fokus på cyklisterna. Men det finns också andra grupper, till exempel motorcyklisterna som är oskyddade och som dessutom har en betydligt högre hastighet än cyklisterna.

Vi gjorde ett tillkännagivande för precis ett år sedan som har behandlats. Det och visioner kring detta finns med i trafiksäkerhetsarbetet. I nystarten av nollvisionen kommer det också att utgöra en stor och viktig del av hur vi ska jobba just med de oskyddade trafikanterna. Där har vi i uppdrag att driva på regeringen som i sin tur får driva på Trafikverket och andra aktörer.

Jag tror inte att någon av oss i utskottet kommer att nöja oss med svaret att det inte händer särskilt mycket. Den här frågan får vi hålla under lupp.

Det pågår också en del forskning kring detta. Jag hade förmånen att besöka VTI av ett annat skäl för någon vecka sedan. Jag träffade då några personer i Linköping som visade på det arbete som pågår just när det gäller gruppen oskyddade trafikanter.

Herr talman! Med dessa ord vill jag yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

(Applåder)

I detta anförande instämde Lars Mejern Larsson, Rikard Larsson, Teres Lindberg, Jasenko Omanovic, Leif Pettersson och Suzanne Svensson (alla S).

Anf. 76 NINA LUNDSTRÖM (L) replik:

Herr talman! Jag fortsätter att ställa frågor om de trafikanter som enligt statistiken drabbas väldigt hårt, cyklisterna. Svenska cyklister cyklar varje dag 130 varv runt jorden. I transportpolitiken vill vi att människor ska gå och cykla mer. Det innebär en mindre i bilkö, en mindre i tunnelbanan, en mindre i pendeltågen och i övrigt. Det är smart att människor ska kunna gå och cykla.

I och med att det är så tydligt att det är cyklisterna som utmärker sig i den här statistiken tycker jag ändå att det är viktigt att fundera över detta, inte minst mot bakgrund av att vi behandlade ett cykelbetänkande i januari. Regeringspartierna skrev då att man kommer att återkomma i trafiksäkerhetsfrågorna.

Statistiken är ju förfärlig. År 2016 omkom 15 cyklister i kollision med motorfordon. Ungefär 76 procent av de svårt skadade blev skadade vid en kollision med motorfordon. Bland dessa kollisioner var det korsning i tätbebyggt område som var den vanligaste orsaken. 50 procent av kollisionerna ansågs bero på väjningsplikten.

Vid ett stoppljus ser man inte om man har en cyklist till höger om sig som hamnar i kläm för att cyklisten inte får svänga till höger före motorfordon.

Därför är min fråga till Johan Andersson: Med tanke på de förslag som jag har räknat upp i tidigare repliker, när kommer vi att få konkreta förslag som förbättrar säkerheten för cyklister och gående i trafiken?

Anf. 77 JOHAN ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Tack, Nina, för frågeställningen!

Det är helt riktigt att i samband med tillkännagivandet fanns det också med ett antal förslag till regelförändringar. Dessa regelförändringar bereds för närvarande i Regeringskansliet. Jag, precis som Nina, hoppas naturligtvis att det här hanteras på ett bra sätt.

Samtidigt hanteras det också på ett bra sätt. Vi får in synpunkter och de kompletteringar som behövs.

De två mest uppmärksammade förslagen som ingick när vi diskuterade cykelreglerna i den promemoria som då avgavs handlade om att cyklister som fyllt 15 får använda körbanan. Det handlade också om cykelgator, inte minst när det gällde korsningar och annat.

Så svaret är klart och tydligt: Det bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Anf. 78 NINA LUNDSTRÖM (L) replik:

Herr talman! Många brukar säga att en politikers bästa talang är att ha tålamod. Just nu tryter tålamodet lite grann. Jag tycker att det finns ett sådant allvar i statistiken. Vi såg statistiken i samband med att vi behandlade cykelbetänkandet. Nu är statistiken väldigt tydlig i det här betänkandet.

Någonstans blir man både ledsen och förtvivlad över att så många skadas när de gör någonting som egentligen är jättebra, men de är oskyddade och skadas i trafiken. Då räknar jag återigen upp några enkla åtgärder som ett medskick till Johan Andersson som representerar regeringspartierna.

Det första är: Gör det möjligt för cyklisterna att göra en högersväng när det lyser rött för motorfordon! Då får vi bort en faktor. Eller också kan

man sätta upp en lampa som varnar motorfordon för att det finns en trafikant som skulle behöva svänga.

Det andra är: Ge cyklisterna allgrönt i korsningarna så att de får företräde före motorfordon! Jag tycker också att regeln som gäller landsväg ska vara att motorfordon ska hålla ut en och en halv meter från cyklisten, så att man inte hamnar i svårigheter med de hastigheter som finns. Under julhelgen cyklade jag i ett sådant land. Det funkade utmärkt. Man sätter då upp skyltar där det passar. Hela Sverige behöver inte skyltas, men man ska göra det där det passar.

Många av dessa åtgärder är sådant som inte kostar pengar. Jag förstår att det finns en ekonomisk faktor i detta med bättre infrastruktur, bättre sandsopning etcetera. Här handlar det om regelverk som riksdag och regering styr över.

Jag hoppas verkligen att vi får se några förslag. Nu har tiden för propositioner gått ut, men jag hoppas att det kommer någonting i någon form eller i en förordning så att trafiksäkerheten för de oskyddade trafikanterna förbättras. De gör en jätteinsats genom avlastning och hållbarhet. De gör ju det som vi vill att de ska göra.

Anf. 79 JOHAN ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Tack så mycket, Nina, för medskicken till beredningsprocessen!

Precis som Nina själv avslutar med är ju inte allt saker som ska hanteras i proposition. Det finns delar som också går att hantera i förordningar. Då är hanteringstiden betydligt kortare.

Jag tar med mig dessa frågor, och jag lovar återigen både dig, Nina, och övriga i kammaren att vi i allra högsta grad jobbar med frågan och verkligen håller den aktuell.

Anf. 80 ROBERT HALEF (KD) replik:

Herr talman! Köerna till uppkörning är långa. Samtidigt är kunskapsprovet och körprovet för körkortsbehörighet B endast giltiga i två månader om man missar det ena provet. Med andra ord är den som inte hinner genomföra båda proven med godkänt resultat inom den tiden tvungen att göra om proven, trots att man redan klarat det ena. Man får alltså börja om helt och hållet.

Denna regel är stressande för många, och detta är dessutom en kostsam fråga för många skolungdomar. Kristdemokraterna har föreslagit att tidsspannet förlängs till sex månader. Johan Andersson nämnde i sitt anförande att det kommer en översyn av förarutbildningarna. Min fråga är: Kommer just denna fråga att tas med i denna översyn?

Anf. 81 JOHAN ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Tack för frågan, Robert! Jag kan inte lova att den delen kommer med. Vi gör ju inte själva översynen, utan det är Trafikverket som hanterar den.

Vi hade en föredragning av Trafikverket i utskottet, där man pekade på ett antal områden som man kommer att se över – jag nämnde dem i mitt anförande. Det gäller bland annat behovet av regelöversyn och regleringen kopplat till det. Jag har svårt att tro att man inte tar med den fråga du tar upp.

Det finns naturligtvis också möjligheter för oss att göra inspel. Jag tar gärna med mig även denna del i de kontakter och kanaler vi har med departementet, som sedan för det vidare.

Anf. 82 ROBERT HALEF (KD) replik:

Herr talman! Tack, Johan, för svaret! Det gläder mig att ni kommer att driva denna fråga vidare och se till att den eventuellt kommer att finnas med i översynen.

Jag har, herr talman, ytterligare en fråga till Johan Andersson; det gäller alkobommar. Vi har tillsammans drivit denna fråga i utskottet under en längre tid. Det har, som du också sa, funnits testplatser för detta, och nu kommer de att komma på riktigt. Tanken är att det ska finnas stationära och, där detta inte är möjligt, även mobila alkobommar för att lastbilschaufförer och andra som kommer från färjor ska kunna kontrolleras så att de inte är alkoholpåverkade.

Alkobommar är väldigt effektiva när det gäller att stoppa alkoholpåverkade trafikanter, och därmed ökar trafiksäkerheten ytterligare. Är det inte dags att titta på om det finns andra områden där alkobommar kan användas för att hindra alkoholpåverkade trafikanter från att komma ut på våra vägar, exempelvis vid utfarter och långtidsparkeringar vid flygplatser? Är det något vi kan tänka oss?

Jag tror att det är viktigt att vi tar med oss denna fråga: hur vi kan säkra trafiken och hålla alkoholpåverkade trafikanter från våra vägar. Detta är ett medskick som jag skulle vilja att ni som regeringsparti tar med er i översynen så småningom, när man ska utvärdera alkobommarna.

Anf. 83 JOHAN ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Tack, Robert, för medskicket! Jag tycker att detta är en intressant frågeställning. Nu när vi framöver inför alkobommarna kommer vi inte att nöja oss med det, utan det är klart att det blir en följdutveckling kopplat till detta. Frågan är exakt hur det kommer att se ut. Tekniken går väldigt snabbt även på detta område. Man kan hitta lite olika lösningar och modeller.

Jag tar absolut med mig frågan. Vi kommer som sagt att den 31 mars få delredovisningen från Trafikverket gällande införandet av alkobommar. Det återstår att se vad som kommer att redovisas där. Men det kommer också självklart att bli uppföljningar av de investeringar som ska göras. Det finns alltså alla möjligheter att ta med ytterligare fördelar kopplat till detta.

Anf. 84 EMMA WALLRUP (V):

Herr talman! Det är viktigt att se över vajerräcken, W-balksräcken, utstickande delar och oskyddade stolpar för att se till att den mest utsatta trafikantgruppen, motorcyklisterna, kan säkras bättre. Jag ser fram emot den nystart för nollvisionen som kommer och hoppas att detta kommer att finnas med där – att man gör en noggrann översyn.

Vi behöver gynna de hållbara transportmedlen och tidigt arbeta med att barn lär sig att välja rätt. Cyklingen är oerhört viktig, och vi vet alla att många transporterar sina barn till skolorna i bil därför att det är osäkert på skolgården. Det är viktigt att både visa att den fysiska aktiviteten ökar när man cyklar och ge incitament att bygga säkra trafikmiljöer runt skolorna.

Vi behöver trycka på ytterligare i det arbetet, samverka med kommuner och ha en dialog om hur vi kan stärka det.

Vi behöver också jobba mer med trafikundervisningen i skolorna. Norge är en förebild här. Vi har haft en lite mindre ekonomisk satsning på trafikundervisning och trafikundervisningsmaterial. Detta har NTF påpekat i trafikutskottet. Vi behöver se över och stärka detta framöver – det är oerhört viktigt.

När det gäller alkohol har Vänsterpartiet drivit på för att vi ska fortsätta använda den modell vi har sedan tidigare. Det är positivt att man nu i fler och fler kommuner ser över om alkohol kan användas mer. Det borde egentligen vara mer eller mindre standard.

När det gäller alkbommar behöver vi också jobba effektivare. Vi har ju haft den frågan i trafikutskottet länge. Vi ser stora trafikproblem just på grund av onyktra chaufförer. Detta gäller inte minst även trafikpolisen, som behöver stärkas. Det råder ganska stor osäkerhet på våra vägar, och många inom åkerinringen framhåller behovet av att stärka trafikpolisen för att åstadkomma en hög trafiksäkerhet. Tyvärr förekommer i dag både droger och alkohol vid just cabotagetransporter, och detta är något som vi verkligen måste ligga på för att stärka och se över.

Jag är väldigt positiv till att vi nu har gjort det olagligt att hålla i en mobiltelefon medan man kör. Detta går åt helt rätt håll.

En till sak som är positiv och som nu är på gång och tas upp i betänkandet är att Trafikverket ska anpassa hastighetsgränserna för en lägre bas hastighet över hela landet. Detta kommer att vara väldigt positivt ur både miljö- och trafiksäkerhetskänseende.

En till viktig fråga som tas upp i betänkandet är trafiksäkerheten för vägarbetare. Det är bra att man gör ökade insatser och att man talar om att göra bättre kontroller. Tyvärr har vi sett att många av de entreprenörer som är verksamma inte har tillräckliga marginaler för att se till att arbetarna är säkra ute på vägarna.

Det har också funnits en dålig kultur: Man kör för fort förbi vägarbetarna, och många olyckor sker. Det är helt oacceptabelt. Vi behöver tala om detta, höja etiken kring allt säkerhetsarbete och arbeta vidare med detta inom myndigheter för att ställa högre krav. Alla ska ha säkra arbeten, även de som sysslar med sådant högriskarbete som vägarbete innebär.

I övrigt ställer jag mig bakom utskottets förslag.

Anf. 85 JIMMY STÅHL (SD):

Herr talman! Vi debatterar trafiksäkerhet. För säkerhets skull passar jag redan nu på att säga att vi står bakom alla våra reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservationerna 5 och 19.

Att vara sist i debatten är ganska otacksamt. Väldigt mycket har redan sagts. Väldigt mycket bra har också sagts.

Trafiksäkerhet är oerhört viktigt. Min tanke var att jag skulle stå här i dag och klanka ned på regeringen, men det kan jag inte göra. Regeringen har infört förbud mot användning av handhållen mobiltelefon vid körning. Det är jätteglädjande. Det är något som vi sverigedemokrater har drivit länge. Tänk att det fanns partier som satt här och sa att vi sverigedemokrater var teknikfientliga – det handlade då om att hålla en mobiltelefon i handen! Då hade handsfree funnits oerhört länge.

Lagen infördes mycket riktigt, som Johan Andersson sa, den 1 februari och är alltså ganska ny. I slutet av samma månad hade över 100 personer lagförts – sug på den! Det är ett stort problem att vi sitter och rattsurfar i bilarna. Jag väljer att lyfta upp detta i dag eftersom jag vill säga hur viktigt det är att vi ger poliserna rätt verktyg för att lagföra förbrytarna. Nu hoppas jag att de som kör och använder mobiltelefon slutar med det, så att färre åker dit.

Herr talman! Jag ska prata om ett annat problem. Vi har noterat i medierna att personer kör utan körkort och att de dessutom inte ens blir straffade. Det är i dag i princip riskfritt för utländska medborgare från länder utan fungerande registerföring att köra bil i Sverige utan körkort. Enligt rättsväsendet kan man i dessa fall inte bevisa att föraren saknar körkort, och det finns inget krav på att personer som inte är folkbokförda i landet ska inneha svenskt körkort. Därför kan de inte heller dömas för olovlig körning. Från den dagen man blir folkbokförd har man ett år på sig att skaffa ett svenskt körkort.

Förutom det faktum att detta kan innebära livsfara för både bilföraren och omgivningen menar vi att dessa kryphål innebär att en farlig signal sänds till eventuella framtida medborgare: att den svenska lagen inte gäller dem och att rättssystemet som sådant är bristfälligt.

Vi måste vara tydliga. Har man inget körkort med sig kör man inte heller bil. Vi vill understryka att ett körkort är ett tillstånd, och det är knappast orimligt att bevisa att man har det tillstånd som man säger sig ha. Det finns en anledning till att vi har en ordning med körkort, och den kan inte undermineras på grund av hänvisningar till ett eventuellt körkort utomlands som föraren inte kan eller vill visa upp. Det ska inte vara polisens uppgift att bevisa att föraren inte har körkort.

Herr talman! När vi ändå pratar om körkort kommer vi in på hur man skaffar körkort. Som har sagts tidigare i talarstolen är körkort för många väldigt viktigt. Det handlar inte bara om att frakta sig till och från ett arbete, att skaffa sig ett arbete eller att ha semester. Det är också en dyr utgift för många.

Vi har hört skrämmande exempel på hur lång tid det kan ta att få ett körkort och på kostnaderna, framför allt sedan momsens infördes för körkort 1997. Jag tog mitt B-körkort långt tidigare än 1997. Jag tror att kostnaden då var ungefär 4 500. När jag sedan tog mitt körkort för mc efter 1997 höjdes kostnaden – den var alltså ungefär 4 500 för B-körkortet. Jag har för mig att jag fick betala 7 500–8 000 för körkortet för mc.

I och med att det är en så pass tung ekonomisk utgift är det jättepositivt att man kan övningsköra privat för att sänka kostnaden. För att man ska kunna övningsköra privat måste man övningsköra med någon som har gått en handledarutbildning. Vi sverigedemokrater har länge tyckt att 15 handledartillstånd är för många. Vi har drivit, precis som Robert Halef, att man ska försöka få ned antalet handledartillstånd till fem. Handledartillstånden gäller i fem år. Får man 15 barn är det alltså rent tekniskt möjligt att utbilda dessa om man får ett barn per år. Mängden barn ska inte sätta gränsen där.

Sedan kan man notera att förarprovet vid uppkörning endast är en stickprovskontroll. Den som gör själva uppkörningen kan ju inte bevisa hur säker förare man är, utan det är upp till uppkörningsläraren att se: Har eleven de kunskaper som krävs?

Jag har fått statistik från Trafikverket som gäller januari och februari i år. Det är skrämmande siffror. Jag har bara tagit ett medelvärde i fråga om uppkörning och kunskapsprov. Det är 48,88 procent av kvinnorna som klarar sig. Inte ens hälften av alla klarar uppkörningen. När jag satt och lyssnade på Boriana hörde jag att privatisterna var nere så långt som på 30 procent – nu vet jag inte om det var just kvinnorna. Men man kan titta på männen i den statistik som jag tog fram. Det är knappt 44 procent som klarar uppkörningen. Man förstår att det blir långa köer när de gör om och gör om och gör om. Vi måste hitta möjligheter att göra det enklare att få uppkörningstider.

Vi tycker att det är jätteviktigt att vi hittar incitament för att ta bort de svarta körskolorna. De proffskörskolor som också är svarta och som uppenbarligen inbringar miljontals kronor blir lite svårare att ta tag i, men jag är helt säker på att vi kommer att lyckas. Men det första vi måste göra är att göra det svårare att bedriva svarta körskolor, som dessutom levererar farliga trafikanter.

Sedan, herr talman, tänkte jag snabbt gå in på detta med vinterdäck när det gäller lastbilar. Jag vet att jag har överskridit talar tiden; jag ber så hemskt mycket om ursäkt för det. Men detta är viktigt.

Vi har i dag krav på vinterdäck på drivhjulen när det gäller lastbilar. Jag tycker att det är ett jättebra första steg. Precis som Robert Halef var inne på är det viktigt att vi har vinterdäck på alla hjul och även på släpen, precis som för bil.

Problemet ligger i att många ekipage har en vändplatta och en kingpin som kopplas ihop, och i och med att många kanske inte kör frekvent i Sverige är oljorna och fetterna som ligger där emellan inte anpassade för vårt hårda svenska klimat, vilket gör att ekipagen kan låsa sig. Har de då inga bra däck på framhjulen är katastrofen framme, och lastbilarna glider i diket.

Återigen, herr talman: Jag ber om ursäkt för att jag har överskridit talar tiden.

I detta anförande instämde Per Klarberg (SD).

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 10.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 14.59 på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 16.00, då votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 16.00.

TU10 Luftfart

Punkt 1 (De regionala flygplatsernas betydelse)

Utskottets förslag till beslut med godkännande av

1. utskottets motivering
2. motiveringen i res. 1 (S, MP, V)

Votering:

163 för utskottet

144 för res. 1

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag till beslut med godkännande av utskottets motivering.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 77 M, 36 SD, 18 C, 15 L, 15 KD, 2 -

För res. 1: 102 S, 22 MP, 20 V

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 2 (Stöd till regionala flygplatser och trafikupphandling)

1. utskottet
2. res. 3 (SD)

Votering:

143 för utskottet

38 för res. 3

124 avstod

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 22 MP, 19 V

För res. 3: 36 SD, 2 -

Avstod: 77 M, 17 C, 15 L, 15 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 5 C, 2 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Yasmine Posio Nilsson (V) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 3 (Arlanda och Bromma flygplats)

Utskottets förslag till beslut med godkännande av

1. utskottets motivering
2. motiveringen i res. 9 (V)

Votering:

255 för utskottet

20 för res. 9

31 avstod

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag till beslut med godkännande av utskottets motivering.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 S, 76 M, 36 SD, 22 MP, 18 C, 2 -

För res. 9: 20 V

Avstod: 1 S, 15 L, 15 KD

Frånvarande: 11 S, 7 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 4 (Marktransporter till flygplatser)

1. utskottet
2. res. 10 (L)

Votering:

292 för utskottet
15 för res. 10
42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 36 SD, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 KD, 2 -
För res. 10: 15 L
Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 7 (Minskade utsläpp och fossiloberoende)

1. utskottet
2. res. 13 (C)

Votering:

182 för utskottet
18 för res. 13
107 avstod
42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 36 SD, 22 MP, 20 V, 2 -
För res. 13: 18 C
Avstod: 77 M, 15 L, 15 KD
Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 9 (Alkoholtester för piloter och besättningspersonal)

1. utskottet
2. res. 16 (KD)

Votering:

292 för utskottet
15 för res. 16
42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 36 SD, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 L, 2 -
För res. 16: 15 KD
Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU10 Punktskatter

Punkt 1 (Energiskatt)

1. utskottet

2. res. 2 (L)

Votering:

273 för utskottet

15 för res. 2

18 avstod

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 35 SD, 22 MP, 20 V, 15 KD, 2 -

För res. 2: 15 L

Avstod: 18 C

Frånvarande: 11 S, 6 M, 10 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 4 (Bonus-malus-system)

1. utskottet

2. res. 5 (M)

3. res. 8 (KD)

Förberedande votering:

80 för res. 5

15 för res. 8

212 avstod

42 frånvarande

Kammaren biträdde res. 5.

Emma Nohrén (MP) anmälde att hon avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:

180 för utskottet

77 för res. 5

50 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 36 SD, 22 MP, 18 C, 2 -

För res. 5: 77 M

Avstod: 20 V, 15 L, 15 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 5 (Vissa fordonsskattefrågor)

1. utskottet

2. res. 10 (C)

Votering:

250 för utskottet

18 för res. 10

38 avstod

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 22 MP, 20 V, 15 L, 14 KD

För res. 10: 18 C

Avstod: 36 SD, 2 -

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 2 KD, 3 -

Sofia Damm (KD) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 6 (Trängselskatt)

1. utskottet

2. res. 11 (V)

Votering:

287 för utskottet

20 för res. 11

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 36 SD, 22 MP, 18 C, 15 L, 15 KD, 2 -

För res. 11: 20 V

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 7 (Kemikalieskatt)

1. utskottet

2. res. 12 (SD)

Votering:

270 för utskottet

37 för res. 12

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 1 SD, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 L, 15 KD

För res. 12: 35 SD, 2 -

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU11 Mervärdesskatt

Punkt 1 (Skattesatser)

1. utskottet

2. res. 1 (M)

3. res. 2 (SD)

4. res. 3 (C)

Förberedande votering 1:

38 för res. 2

18 för res. 3

250 avstod

43 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Prot. 2017/18:93
28 mars

Förberedande votering 2:

78 för res. 1

37 för res. 2

191 avstod

43 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Pernilla Stålhammar (MP) anmälde att hon avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:

159 för utskottet

77 för res. 1

71 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 22 MP, 20 V, 15 L

För res. 1: 77 M

Avstod: 36 SD, 18 C, 15 KD, 2 -

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 2 (Utvärdering av effekterna av höjningen av mervärdesskatten på bio)

1. utskottet

2. res. 5 (M, C, L, KD)

Votering:

182 för utskottet

125 för res. 5

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 36 SD, 22 MP, 20 V, 2 -

För res. 5: 77 M, 18 C, 15 L, 15 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU13 Förändrad trängselskatt i Stockholm för förbättrad tillgänglighet och transportinfrastruktur

Punkt 1 (Förändrad trängselskatt i Stockholm för förbättrad tillgänglighet och transportinfrastruktur)

1. utskottet

2. res. 1 (SD)

Votering:

269 för utskottet

38 för res. 1

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 L, 15 KD

För res. 1: 36 SD, 2 -

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Prot. 2017/18:93

28 mars

Punkt 2 (Användning av intäkterna från trängselskatten m.m.)

1. utskottet

2. res. 3 (L)

Votering:

253 för utskottet

15 för res. 3

39 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 S, 77 M, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 KD

För res. 3: 15 L

Avstod: 1 S, 36 SD, 2 -

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Teresa Carvalho (S) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

FiU35 Ett par frågor om kontoföring och clearingverksamhet

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 9 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 27 mars

SkU8 Inkomstskatt

Punkt 1 (Skatteskala, grundavdrag m.m.)

1. utskottet

2. res. 1 (M)

3. res. 2 (SD)

4. res. 3 (C)

5. res. 4 (V)

Förberedande votering 1:

18 för res. 3

20 för res. 4

269 avstod

42 frånvarande

Kammaren biträdde res. 4.

Förberedande votering 2:

38 för res. 2

20 för res. 4

249 avstod

42 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Prot. 2017/18:93
28 mars

Förberedande votering 3:

77 för res. 1

37 för res. 2

192 avstod

43 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

138 för utskottet

77 för res. 1

92 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 S, 22 MP, 15 L

För res. 1: 77 M

Avstod: 1 S, 36 SD, 18 C, 20 V, 15 KD, 2 -

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 2 (Utvärdering av effekterna av vissa skatteförändringar)

1. utskottet

2. res. 6 (M, C, L, KD)

Votering:

182 för utskottet

124 för res. 6

1 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 36 SD, 22 MP, 20 V, 2 -

För res. 6: 77 M, 18 C, 15 L, 14 KD

Avstod: 1 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 10 (Bil- och cykelförmån)

1. utskottet

2. res. 17 (L)

Votering:

274 för utskottet

15 för res. 17

18 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 36 SD, 22 MP, 20 V, 15 KD, 2 -

För res. 17: 15 L

Avstod: 18 C

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 13 (Personoptioner)

1. utskottet
2. res. 21 (SD)

Votering:

192 för utskottet
38 för res. 21
77 avstod
42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 L, 15 KD

För res. 21: 36 SD, 2 -

Avstod: 77 M

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 15 (Gåvor till ideell verksamhet)

1. utskottet
2. res. 23 (KD)

Votering:

272 för utskottet
15 för res. 23
19 avstod
43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 76 M, 36 SD, 22 MP, 19 V, 15 L, 2 -

För res. 23: 15 KD

Avstod: 1 M, 18 C

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 2 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Amineh Kakabaveh (V) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU9 Beskattning av företag, kapital och fastighet*Punkt 1* (Företagande och investeringar, allmänna frågor)

1. utskottet
2. res. 1 (M)
3. res. 2 (SD)
4. res. 3 (C)
5. res. 4 (V)

Förberedande votering 1:

Kammaren fastställde med acklamation res. 2 som motförslag i nästa förberedande votering.

Förberedande votering 2:

76 för res. 1

39 för res. 2

190 avstod

44 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Jessika Roswall (M) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Momodou Jallow (V) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats som frånvarande.

Huvudvotering:

139 för utskottet

76 för res. 1

90 avstod

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 22 MP, 15 KD

För res. 1: 76 M

Avstod: 36 SD, 18 C, 19 V, 15 L, 2 -

Frånvarande: 11 S, 7 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 2 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Jens Holm (V) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats som frånvarande.

Punkt 3 (Beskattnings vid generationsskiften)

1. utskottet

2. res. 7 (M, C, L, KD)

Votering:

182 för utskottet

125 för res. 7

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 36 SD, 22 MP, 20 V, 2 -

För res. 7: 77 M, 18 C, 15 L, 15 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU12 Skatteförfarande

Punkt 1 (Synliga skatter och avgifter)

1. utskottet

2. res. 1 (C)

Votering:

259 för utskottet

18 för res. 1

30 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 36 SD, 22 MP, 20 V, 2 -

För res. 1: 18 C

Avstod: 15 L, 15 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 6 (Omprövning av skattebeslut)

1. utskottet

2. res. 8 (M)

Votering:

229 för utskottet

77 för res. 8

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 S, 36 SD, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 L, 15 KD, 2 -

För res. 8: 77 M

Frånvarande: 12 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 12 (Personligt betalningsansvar)

1. utskottet

2. res. 13 (M, C, L, KD)

Votering:

145 för utskottet

162 för res. 13

42 frånvarande

Kammaren biföll res. 13.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 1 SD, 22 MP, 20 V

För res. 13: 77 M, 35 SD, 18 C, 15 L, 15 KD, 2 -

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 16 (Ersättning för kostnader i skattemål)

1. utskottet

2. res. 16 (KD)

Votering:

292 för utskottet

15 för res. 16

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 36 SD, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 L, 2 -

För res. 16: 15 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Prot. 2017/18:93
28 mars

Punkt 17 (Skatteflykt)

1. utskottet
2. res. 17 (V)

Votering:

272 för utskottet

20 för res. 17

15 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 36 SD, 22 MP, 18 C, 15 KD, 2 -

För res. 17: 20 V

Avstod: 15 L

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 19 (Skatteavtal)

1. utskottet
2. res. 20 (SD)

Votering:

269 för utskottet

38 för res. 20

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 L, 15 KD

För res. 20: 36 SD, 2 -

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU14 Personalliggare i fler verksamheter

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Förenkla administrationen av personalliggarsystemet m.m.)

1. utskottet

2. res. 1 (M, C, L, KD)

3. res. 2 (SD)

Förberedande votering:

126 för res. 1

38 för res. 2

143 avstod

42 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Lise Nordin (MP) anmälde att hon avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:

144 för utskottet

126 för res. 1

36 avstod

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 S, 22 MP, 20 V, 1 -

För res. 1: 77 M, 1 SD, 18 C, 15 L, 15 KD

Avstod: 35 SD, 1 -

Frånvarande: 12 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Prot. 2017/18:93

28 mars

JuU20 En utvidgning av kapningsbrottet

Kammaren biföll utskottets förslag.

JuU22 Riksrevisionens rapport om Polisens forensiska organisation

Punkt 3 (Kompetensutveckling och utrustning för ingripandepersonal)

1. utskottet

2. res. 2 (M, C, L, KD)

Votering:

182 för utskottet

125 för res. 2

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 36 SD, 22 MP, 20 V, 2 -

För res. 2: 77 M, 18 C, 15 L, 15 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 6 (Uppföljning av Polismyndighetens effektiviseringsarbete)

1. utskottet

2. res. 5 (SD, -)

Votering:

267 för utskottet

39 för res. 5

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 S, 76 M, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 L, 15 KD

För res. 5: 1 M, 36 SD, 2 -

Frånvarande: 12 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

JuU23 Tillgänglighetsdelgivning – försök med ett nytt delgivningssätt för snabbare handläggning av brottmål

Kammaren biföll utskottets förslag.

CU17 Ersättningsrätt och insolvensrätt

Punkt 4 (Fordonsrelaterade skulder och fordonsmålvakter)

1. utskottet

2. res. 1 (M, L)

Votering:

215 för utskottet

92 för res. 1

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 36 SD, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 KD, 2 -

För res. 1: 77 M, 15 L

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 8 (Undantag från utmätning)

1. utskottet

2. res. 4 (SD)

Votering:

267 för utskottet

38 för res. 4

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 S, 76 M, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 L, 15 KD

För res. 4: 36 SD, 2 -

Frånvarande: 12 S, 7 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 10 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

FiU36 Nya regler om betaltjänster

Kammaren biföll utskottets förslag.

SfU15 Migration och asylpolitik

Punkt 1 (Migrations- och flyktingpolitik)

1. utskottet

2. res. 2 (SD)

3. res. 3 (C)

4. res. 5 (KD)

Förberedande votering 1:

18 för res. 3

15 för res. 5

274 avstod

42 frånvarande

Kammaren biträdde res. 3.

Förberedande votering 2:

38 för res. 2

18 för res. 3

250 avstod

43 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Huvudvotering:

120 för utskottet

38 för res. 2

148 avstod

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 17 MP, 10 L

För res. 2: 36 SD, 2 -

Avstod: 9 S, 77 M, 4 MP, 18 C, 20 V, 5 L, 15 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 4 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Erik Ezelius, Jamal El-Haj, Eva-Lena Gustavsson, Hans Hoff, Petter Löberg, Johan Löfstrand och Björn von Sydow (alla S) samt Emma Nohrén (MP) och Fredrik Malm (L) anmälde att de avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Punkt 4 (Tillfälliga lagen)

1. utskottet

2. res. 15 (L)

Kammaren biföll utskottets förslag med acklamation.

Punkt 5 (Amnesti för ensamkommande barn)

1. utskottet

2. res. 16 (V)

Votering:

284 för utskottet

21 för res. 16

2 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 S, 77 M, 36 SD, 22 MP, 18 C, 13 L, 15 KD, 2 -

För res. 16: 20 V, 1 L

Avstod: 1 S, 1 L

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Prot. 2017/18:93
28 mars

Punkt 16 (Verkställighet av avvísings- och utvisningsbeslut)

1. utskottet
2. res. 59 (M)
3. res. 60 (SD)
Förberedande votering:
80 för res. 59
38 för res. 60
188 avstod
43 frånvarande
Kammaren biträdde res. 59.
Huvudvotering:
143 för utskottet
77 för res. 59
87 avstod
42 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partvis fördelning av rösterna:
För utskottet: 102 S, 22 MP, 18 C, 1 L
För res. 59: 77 M
Avstod: 36 SD, 20 V, 14 L, 15 KD, 2 -
Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SfU16 Anhöriginvandring

Punkt 1 (Anhöriginvandring)

1. utskottet
2. res. 2 (SD)
3. res. 3 (C)
4. res. 4 (V)
5. res. 5 (L)
Förberedande votering 1:
20 för res. 4
15 för res. 5
272 avstod
42 frånvarande
Kammaren biträdde res. 4.
Förberedande votering 2:
18 för res. 3
20 för res. 4
269 avstod
42 frånvarande
Kammaren biträdde res. 4.
Förberedande votering 3:
38 för res. 2
20 för res. 4
249 avstod
42 frånvarande
Kammaren biträdde res. 2.

Huvudvotering:
139 för utskottet
38 för res. 2
130 avstod
42 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 102 S, 22 MP, 15 KD
För res. 2: 36 SD, 2 -
Avstod: 77 M, 18 C, 20 V, 15 L
Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 4 (Försörjningskrav vid anhörginvandring)

1. utskottet
2. res. 10 (M)
Votering:
192 för utskottet
77 för res. 10
38 avstod
42 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 102 S, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 L, 15 KD
För res. 10: 77 M
Avstod: 36 SD, 2 -
Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SfU17 Arbetskraftsinvandring

Punkt 1 (Underlätta arbetskraftsinvandring)

1. utskottet
2. res. 1 (M, C, L, KD)
Votering:
182 för utskottet
125 för res. 1
42 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 102 S, 36 SD, 22 MP, 20 V, 2 -
För res. 1: 77 M, 18 C, 15 L, 15 KD
Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 2 (Införa behovsprövad arbetskraftsinvandring)

1. utskottet
2. res. 2 (SD)

Votering:

269 för utskottet

38 för res. 2

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 L, 15 KD

För res. 2: 36 SD, 2 -

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 8 (Förkorta handläggningstiderna)

1. utskottet
2. res. 13 (S, MP)

Kammaren biföll utskottets förslag med acklamation.

Punkt 9 (Garantera handläggningstiden)

1. utskottet
2. res. 14 (M, C, L, KD)

Votering:

182 för utskottet

125 för res. 14

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 36 SD, 22 MP, 20 V, 2 -

För res. 14: 77 M, 18 C, 15 L, 15 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 11 (Missbruk av regler)

1. utskottet
2. res. 16 (S, MP)

Kammaren biföll utskottets förslag med acklamation.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SfU18 Medborgarskap

Punkt 1 (Medborgarskapsfrågor)

1. utskottet
2. res. 2 (SD)
3. res. 3 (V)

Förberedande votering:

38 för res. 2

20 för res. 3

249 avstod

42 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Huvudvotering:

155 för utskottet

38 för res. 2

114 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 S, 22 MP, 18 C, 14 L

För res. 2: 36 SD, 2 -

Avstod: 1 S, 77 M, 20 V, 1 L, 15 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Håkan Bergman (S) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Punkt 2 (Kunskaper om det svenska samhället)

1. utskottet

2. res. 5 (M, L)

Votering:

161 för utskottet

90 för res. 5

55 avstod

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 S, 22 MP, 18 C, 19 V, 1 -

För res. 5: 77 M, 13 L

Avstod: 1 S, 36 SD, 2 L, 15 KD, 1 -

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 2 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Birger Lahti (V) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SfU19 Socialavgifter*Punkt 1* (Nedsättning av socialavgifter)

1. utskottet

2. res. 1 (C)

Votering:

289 för utskottet

18 för res. 1

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 36 SD, 22 MP, 20 V, 15 L, 15 KD, 2 -

För res. 1: 18 C

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 2 (Undantag från att betala socialavgifter)

1. utskottet
2. res. 2 (SD)

Votering:

254 för utskottet

38 för res. 2

15 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 22 MP, 18 C, 20 V, 15 L

För res. 2: 36 SD, 2 -

Avstod: 15 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

TU9 It-politik

Punkt 1 (Digitaliseringens möjligheter)

1. utskottet

2. res. 2 (V)

3. res. 3 (L)

Förberedande votering:

21 för res. 2

15 för res. 3

271 avstod

42 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Larry Söder (KD) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:

254 för utskottet

20 för res. 2

32 avstod

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 S, 77 M, 36 SD, 22 MP, 1 C, 15 KD, 2 -

För res. 2: 20 V

Avstod: 17 C, 15 L

Frånvarande: 12 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Lawen Redar (S) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 3 (Tillgång till it-infrastruktur)

1. utskottet

2. res. 5 (M, C, L, KD)

Votering:

182 för utskottet

125 för res. 5

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 36 SD, 22 MP, 20 V, 2 -

För res. 5: 77 M, 18 C, 15 L, 15 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Prot. 2017/18:93

28 mars

Punkt 4 (Bredbandsstöd)

1. utskottet

2. res. 6 (M)

3. res. 7 (C)

Förberedande votering:

77 för res. 6

18 för res. 7

212 avstod

42 frånvarande

Kammaren biträdde res. 6.

Huvudvotering:

212 för utskottet

77 för res. 6

18 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 36 SD, 22 MP, 20 V, 15 L, 15 KD, 2 -

För res. 6: 77 M

Avstod: 18 C

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 5 (Bredbandskoordinatorer)

1. utskottet

2. res. 8 (KD)

Votering:

291 för utskottet

16 för res. 8

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 36 SD, 22 MP, 18 C, 20 V, 14 L, 2 -

För res. 8: 1 L, 15 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 6 (Teknikskiftet i det fasta telefontätet)

1. utskottet

2. res. 9 (M, C, L, KD)

Votering:

182 för utskottet

125 för res. 9

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2017/18:93
28 mars

Partvis fördelning av rösterna:
För utskottet: 102 S, 36 SD, 22 MP, 20 V, 2 -
För res. 9: 77 M, 18 C, 15 L, 15 KD
Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

TU11 Trafiksäkerhet

Punkt 1 (Trafiksäkerhetsarbetet)

1. utskottet

2. res. 3 (L)

Votering:

234 för utskottet

15 för res. 3

56 avstod

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 20 MP, 20 V, 15 KD

För res. 3: 15 L

Avstod: 36 SD, 18 C, 2 -

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 5 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 2 (Vissa frågor om vägars utformning och användning)

1. utskottet

2. res. 5 (SD)

Votering:

176 för utskottet

38 för res. 5

93 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 22 MP, 18 C, 20 V, 14 L

För res. 5: 36 SD, 2 -

Avstod: 77 M, 1 L, 15 KD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 3 (Insatser mot alkohol vid bilkörning)

1. utskottet

2. res. 8 (KD)

Votering:

274 för utskottet

15 för res. 8

18 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 36 SD, 22 MP, 20 V, 15 L, 2 -

För res. 8: 15 KD

Avstod: 18 C

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 10 (Förarutbildning)

1. utskottet

2. res. 18 (M, C, L, KD)

3. res. 19 (SD)

Förberedande votering:

124 för res. 18

38 för res. 19

144 avstod

43 frånvarande

Kammaren biträdde res. 18.

Huvudvotering:

144 för utskottet

125 för res. 18

38 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 22 MP, 20 V

För res. 18: 77 M, 18 C, 15 L, 15 KD

Avstod: 36 SD, 2 -

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 3 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Punkt 13 (Hälsöfrågor)

1. utskottet

2. res. 23 (C)

Votering:

250 för utskottet

18 för res. 23

38 avstod

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 77 M, 21 MP, 20 V, 15 L, 15 KD

För res. 23: 18 C

Avstod: 36 SD, 2 -

Frånvarande: 11 S, 6 M, 9 SD, 4 MP, 4 C, 1 V, 4 L, 1 KD, 3 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 11 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Motioner

med anledning av prop. 2017/18:156 Ny lag om tobak och liknande produkter

2017/18:4013 av Karin Rågsjö m.fl. (V)

2017/18:4014 av Emma Henriksson m.fl. (KD)

2017/18:4015 av Bengt Eliasson m.fl. (L)

2017/18:4016 av Camilla Waltersson Grönvall och Anders W Jonsson (M, C)

2017/18:4016 av Christina Östberg m.fl. (SD)

§ 12 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 27 mars

2017/18:453 Fara vid bilbränder

av *Lotta Finstorp* (M)

till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:454 Enskilda avlopp

av *Edward Riedl* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2017/18:455 Vårdköerna

av *Niklas Wykman* (M)

till socialminister Annika Strandhäll (S)

2017/18:456 Konkurrensvillkoren på den svenska tv-marknaden

av *Sotiris Delis* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 27 mars

2017/18:1097 Lägst arbetslöshet i EU år 2020

av *Jan Ericson* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2017/18:1098 Effektivisering av Arbetsförmedlingen

av *Erik Andersson* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2017/18:1099 Konsekvenserna av att Västerås förlorar häktesverksamheten

av *Roger Haddad* (L)

till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:1100 TBE-vaccin
av *Sten Bergheden* (M)
till socialminister *Annika Strandhäll* (S)

Prot. 2017/18:93
28 mars

2017/18:1101 Forskning om virus
av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet *Helene Hellmark Knutsson* (S)

§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 28 mars

2017/18:1047 Handlingsplanen för hållbarhetsmålen Agenda 2030

av *Sofia Arkelsten* (M)
till statsrådet *Ardalan Shekarabi* (S)

2017/18:1058 Matchningen mellan högskola och arbetsmarknad

av *Boriana Åberg* (M)
till statsrådet *Helene Hellmark Knutsson* (S)

2017/18:1063 Unga Örnar i offentlig verksamhet

av *Lars Beckman* (M)
till statsrådet *Ardalan Shekarabi* (S)

§ 15 Kammaren åtskildes kl. 16.47.

Sammanträdet leddes

av andre vice talmannen från dess början till och med § 4 anf. 25 (delvis),
av talmannen därefter till och med § 6 anf. 56 (delvis) och
av andre vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANNA ASPEGREN

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Anmälan om ordförande i utskott.....	1
§ 2 Ärenden för hänvisning till utskott.....	1
§ 3 Nya regler om betaltjänster	1
Finansutskottets betänkande 2017/18:FiU36	1
(Beslut fattades under § 10.)	1
§ 4 Migration och asylpolitik, Anhöriginvandring, Arbetskraftsinvandring och Medborgarskap	2
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2017/18:SfU15	2
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2017/18:SfU16	2
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2017/18:SfU17	2
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2017/18:SfU18	2
Anf. 1 CARINA OHLSSON (S)	2
Anf. 2 JOHAN FORSSELL (M).....	4
Anf. 3 CARINA OHLSSON (S) replik.....	8
Anf. 4 JOHAN FORSSELL (M) replik.....	8
Anf. 5 CARINA OHLSSON (S) replik.....	9
Anf. 6 JOHAN FORSSELL (M) replik.....	9
Anf. 7 PAULA BIELER (SD).....	10
Anf. 8 MARIA FERM (MP)	14
Anf. 9 PAULA BIELER (SD) replik	16
Anf. 10 MARIA FERM (MP) replik.....	17
Anf. 11 PAULA BIELER (SD) replik	17
Anf. 12 MARIA FERM (MP) replik.....	18
Anf. 13 JOHAN FORSSELL (M) replik.....	19
Anf. 14 MARIA FERM (MP) replik.....	19
Anf. 15 JOHAN FORSSELL (M) replik.....	19
Anf. 16 MARIA FERM (MP) replik.....	20
Anf. 17 JOHANNA JÖNSSON (C).....	21
Anf. 18 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V)	23
Anf. 19 FREDRIK MALM (L)	27
Anf. 20 ARON MODIG (KD)	28
Anf. 21 MATHIAS TEGNÉR (S).....	31
Anf. 22 JOHAN FORSSELL (M) replik.....	32
Anf. 23 MATHIAS TEGNÉR (S) replik.....	33
Anf. 24 JOHAN FORSSELL (M) replik.....	33
Anf. 25 MATHIAS TEGNÉR (S) replik.....	34
Anf. 26 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L).....	34
Anf. 27 JEFF AHL (SD)	35
(Beslut fattades under § 10.)	36
§ 5 Socialavgifter	36
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2017/18:SfU19	36
Anf. 28 CASSANDRA SUNDIN (SD).....	36
Anf. 29 SOLVEIG ZANDER (C)	37
Anf. 30 ARON MODIG (KD)	38
Anf. 31 PHIA ANDERSSON (S).....	39
Anf. 32 RICKARD PERSSON (MP).....	40
(Beslut fattades under § 10.)	41

§ 6 It-politik.....	42	Prot. 2017/18:93
Trafikutskottets betänkande 2017/18:TU9	42	28 mars
Anf. 33 ERIK OTTOSON (M).....	42	-----
Anf. 34 ANDERS ÅKESSON (C)	43	
Anf. 35 EMMA WALLRUP (V).....	45	
Anf. 36 NINA LUNDSTRÖM (L)	45	
Anf. 37 ROBERT HALEF (KD).....	47	
Anf. 38 TERES LINDBERG (S).....	49	
Anf. 39 ANDERS ÅKESSON (C) replik	51	
Anf. 40 TERES LINDBERG (S) replik	51	
Anf. 41 ANDERS ÅKESSON (C) replik	51	
Anf. 42 TERES LINDBERG (S) replik	52	
Anf. 43 ERIK OTTOSON (M) replik.....	52	
Anf. 44 TERES LINDBERG (S) replik	53	
Anf. 45 ERIK OTTOSON (M) replik.....	53	
Anf. 46 TERES LINDBERG (S) replik	53	
Anf. 47 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	54	
Anf. 48 ANDERS ÅKESSON (C) replik	56	
Anf. 49 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik	57	
Anf. 50 ANDERS ÅKESSON (C) replik	57	
Anf. 51 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik	57	
Anf. 52 NINA LUNDSTRÖM (L) replik.....	58	
Anf. 53 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik	59	
Anf. 54 NINA LUNDSTRÖM (L) replik.....	59	
Anf. 55 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik	59	
Anf. 56 ROBERT HALEF (KD) replik.....	60	
Anf. 57 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik	60	
Anf. 58 ROBERT HALEF (KD) replik.....	60	
Anf. 59 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik	61	
Anf. 60 ERIK OTTOSON (M) replik.....	61	
Anf. 61 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik	61	
Anf. 62 ERIK OTTOSON (M) replik.....	61	
Anf. 63 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP) replik	62	
Anf. 64 HÅKAN SVENNELING (V).....	62	
(Beslut fattades under § 10.).....	63	
§ 7 Trafiksäkerhet.....	64	
Trafikutskottets betänkande 2017/18:TU11	64	
Anf. 65 BORIANA ÅBERG (M)	64	
Anf. 66 PER KLARBERG (SD)	66	
Anf. 67 ANDERS ÅKESSON (C)	68	
Anf. 68 NINA LUNDSTRÖM (L)	70	
Anf. 69 ROBERT HALEF (KD).....	73	
Anf. 70 KARIN SVENSSON SMITH (MP).....	74	
Anf. 71 NINA LUNDSTRÖM (L) replik.....	77	
Anf. 72 KARIN SVENSSON SMITH (MP) replik.....	78	
Anf. 73 NINA LUNDSTRÖM (L) replik.....	78	
Anf. 74 KARIN SVENSSON SMITH (MP) replik.....	79	
Anf. 75 JOHAN ANDERSSON (S)	79	
Anf. 76 NINA LUNDSTRÖM (L) replik.....	82	
Anf. 77 JOHAN ANDERSSON (S) replik.....	82	
Anf. 78 NINA LUNDSTRÖM (L) replik.....	82	

Anf. 79 JOHAN ANDERSSON (S) replik.....	83
Anf. 80 ROBERT HALEF (KD) replik	83
Anf. 81 JOHAN ANDERSSON (S) replik.....	83
Anf. 82 ROBERT HALEF (KD) replik	84
Anf. 83 JOHAN ANDERSSON (S) replik.....	84
Anf. 84 EMMA WALLRUP (V)	84
Anf. 85 JIMMY STÅHL (SD)	85
(Beslut fattades under § 10.)	87
Ajournering.....	87
Återupptaget sammanträde.....	87
§ 8 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 22 mars	88
TU10 Luftfart	88
SkU10 Punktskatter	90
SkU11 Mervärdesskatt	91
SkU13 Förändrad trängselskatt i Stockholm för förbättrad tillgänglighet och transportinfrastruktur	92
FiU35 Ett par frågor om kontoföring och clearingverksamhet	93
§ 9 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 27 mars	93
SkU8 Inkomstskatt	93
SkU9 Beskattning av företag, kapital och fastighet	95
SkU12 Skatteförfarande	96
SkU14 Personalliggare i fler verksamheter	98
JuU20 En utvidgning av kapningsbrottet	99
JuU22 Riksrevisionens rapport om Polisens forensiska organisation	99
JuU23 Tillgänglighetsdelgivning – försök med ett nytt delgivningssätt för snabbare handläggning av brottmål	99
CU17 Ersättningsrätt och insolvensrätt	100
§ 10 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	100
FiU36 Nya regler om betaltjänster	100
SfU15 Migration och asylpolitik	100
SfU16 Anhöriginvandring.....	102
SfU17 Arbetskraftsinvandring	103
SfU18 Medborgarskap	104
SfU19 Socialavgifter	105
TU9 It-politik	106
TU11 Trafiksäkerhet	108
§ 11 Bordläggning.....	110
§ 12 Anmälan om interpellationer	110
§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar	110
§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor	111
§ 15 Kammaren åtskildes kl. 16.47.	111